

๓๖๗.๙๗๐๖๑๒

ค ๑๙๙๐

การประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ที่สอนวิชาสามัญถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖
ในเขตการศึกษา ๒

ปริญญานิพนธ์

ของ

สนั่น สิทธิวัง

๑๑ ก.ค. ๒๕๓๑

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า

ปริญญาการศึกษาชั้นบัณฑิต

กันยายน ๒๕๓๐

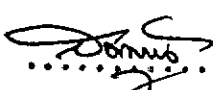
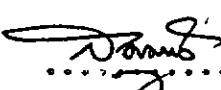
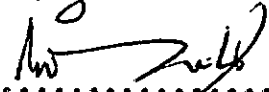
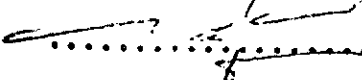
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

166089

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษาศุภบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

	 ประธาน		 ประธาน
	 กรรมการ		 กรรมการ
	 กรรมการ		 กรรมการ
			 กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับความแนะนำปรึกษาจากทางราชการอย่างดียิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ จิตพงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรรัตน์ และ ดร.แจ้ง สุขเกิด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้คอยดูแลเอาใจใส่ในการเรียนและการทำการวิจัยอย่างดียิ่ง และนายสลับ อัครสาร รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ได้กรุณาให้เป็นกรรมการสอบปากเปล่า ปรินциปัล และยังได้กรุณาให้แนวคิดและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายชำนาญ เงินทอง นายบุญ ความิตร และข้าราชการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนอีกหลายท่านที่กรุณาแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ขอขอบพระคุณ ว่าที่ ร.ต.พิเชษฐ์ มากช่วย ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 นายอารมย์ มาชะ นายเมธี เขาวนบัณฑิต นายจำลอง ส่วนะคุณานนท์ ศึกษาธิการ จังหวัดยะลา นายบุญ ลาชโรจน์ ศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี นายวรณ บุญเกียรติ ศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส และนายวิเชียร เปลี่ยวจิตร ศึกษาธิการจังหวัดสตูล ที่กรุณาให้ความสะดวกในการรวบรวมข้อมูลในจังหวัดเหล่านั้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 และผู้รับผิดชอบโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับเขตการศึกษา 2 ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และผู้รับผิดชอบ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ระดับจังหวัดทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 ศึกษาธิการอำเภอ ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ และผู้รับผิดชอบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามระดับอำเภอ ในเขตการศึกษา 2 ครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกโรงเรียน ในเขตการศึกษา 2 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ดร.ไพฑูรย์ โทธิสาร กรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ได้กรุณาวิเคราะห์ข้อมูลด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ ขอขอบคุณ อาจารย์เนียน สิริวิ้ง ที่คอยให้กำลังใจในการทำการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำการวิจัยครั้งนี้แต่มิได้เอ่ยนาม

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบ เป็นเครื่องบูชา
พระคุณของ คุณพ่อคุณแม่ ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษา
ให้แก่ผู้วิจัย

สนั่น สิทธิวัจ

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	รูปแบบของการประเมิน	7
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย	8
	ความสำคัญของการวิจัย	8
	ขอบเขตของการวิจัย	9
	นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
	ความจำเป็นของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	13
	นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	24
	หลักสูตรภาควิชาศาสนาอิสลามมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษา	
	ตอนปลายของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	27
	การอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	38
	รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	51
	การประเมินทางการศึกษา	63
3	การดำเนินการวิจัย	75
	ตอนที่ 1 การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	78
	1. เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสำนึก	
	ในความเป็นไทย	78

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ความสำคัญในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2	92
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา ของนักเรียน	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	
ในเขตการศึกษา 2	94
ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น	
ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญ	
ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2	96
ปัญหาในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญ	
ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2	110
ข้อเสนอแนะในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญ	
ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2	113
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	115
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	115
กลุ่มตัวอย่าง	116
วิธีดำเนินการวิจัย	116
สรุปผลการวิจัย	119
อภิปรายผลการวิจัย	123
ข้อเสนอแนะ	126
บรรณานุกรม	129
ภาคผนวก	135

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ทั้งหมดเป็นรายจังหวัด ตั้งแต่ พ.ศ. 2526 - 2528	18
2	แสดงจำนวนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 แยกตามประเภทการสอนเป็นรายจังหวัด ตั้งแต่ พ.ศ. 2526 - 2528 ..	20
3	แสดงจำนวนนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตาม ประเภทการเรียนการสอนเป็นรายจังหวัด ตั้งแต่ปี 2526 - 2528 ..	22
4	แสดงจำนวนครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ที่สอนวิชาสามัญในเขตการศึกษา 2 ระหว่างปี 2518 - 2527	23
5	โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 สำหรับ โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมรายวิชาในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521	32
6	แสดงงบประมาณการอุดหนุนตามโครงการอุดหนุนโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามภาคใต้ ระหว่างปี 2514 - 2529	50
7	ระบบการประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2	76
8	ประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2529 ครูใหญ่ หัวหน้าครู และครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชา สามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 แยกตามจังหวัด ...	85
9	กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2529 ครูใหญ่ หัวหน้าครู และครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 แยกตามจังหวัด	86

1.1	การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสำนึก ในความเป็นไทย	78
1.2	การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ วิชาภาษาไทย	79
1.3	การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ วิชาสังคมศึกษา	80
2.	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสอดคล้องของปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการ	81
2.1	การสร้างเครื่องมือหาสภาพการวัดการจะเป็นของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	81
2.2	วิธีดำเนินการกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ความสอดคล้องของปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการ ...	82
ตอนที่ 2	การประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชา สามัญถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2	83
1.	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	83
2.	การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	84
2.1	ประชากร	84
2.2	กลุ่มตัวอย่าง	85
3.	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	86
4.	การวิเคราะห์ข้อมูล	86
5.	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	89

10	แสดงการวิเคราะห์เหตุผล	87
11	การประเมินความสำนึกในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2	93
12	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2	94
13	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2	95
14	ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของ ปัจจัยเบื้องต้นในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของ เขตการศึกษา 2	97
15	ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของ ปัจจัยเบื้องต้น ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของ จังหวัดยะลา	98
16	ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของ ปัจจัยเบื้องต้นในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของ จังหวัดนราธิวาส	99
17	ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของ ปัจจัยเบื้องต้น ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของ จังหวัดสตูล	100
18	ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของ ปัจจัยเบื้องต้น ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของ จังหวัดปัตตานี	102

19	ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของ กระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของ เขตการศึกษา 2	103
20	ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของ กระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน จังหวัดยะลา	105
21	ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของ กระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน จังหวัดนราธิวาส	106
22	ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของ กระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน จังหวัดสตูล	107
23	ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของ กระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน จังหวัดปัตตานี	109
24	ค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวิชา สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2	226
25	ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2	228

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 รูปแบบกระบวนการตัดสินใจของเวอร์เคิลิน	65
2 รูปแบบการประเมินของทนายเลอร	67
3 รูปแบบการประเมินของเฮมมอนค	68
4 รูปแบบการประเมินของสเทค	69

26	ค่าความเที่ยงตรงรายข้อของแบบวัดความสำนึกในความเป็นไทย	230
27	คามัธยฐาน (Mdn) และอินเทอร์ควอร์ไทล์ เรนจ์ (I.R.) ของแบบสอบถาม การกำหนดระดับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 2	231
28	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ใช้ในการกำหนดสภาพการณ์ ที่ควรจะเป็นของการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2	236
29	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ใช้ในการกำหนดสภาพการณ์ ที่เป็นอยู่ของการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2	237
30	การายเฉลี่ยและระดับสภาพการณ์ที่เป็นจริงของความสำนึกในความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2	238
31	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความแปรปรวน (S^2) ของสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ...	241
32	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความแปรปรวน (S^2) ของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ...	242
33	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความแปรปรวน (S^2) ของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ของจังหวัดยะลา	243
34	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความแปรปรวน (S^2) ของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของจังหวัดนราธิวาส ...	244

- 35 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความแปรปรวน (S^2) ของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในการจัด
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี 245
- 36 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความแปรปรวน (S^2) ของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่
ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของจังหวัดปัตตานี 246

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เขตการศึกษา 2 ซึ่งประกอบด้วยสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้คือจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาสและสตูล เป็นจังหวัดที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย ในด้านประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม และภาษา (อารง สุทธาสาสน์ 2525 : 26) ในด้านประวัติศาสตร์จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส แต่เดิมรวมเรียกว่าเมืองปัตตานี เริ่มตกเป็นของไทยมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นต้นมา (สิริจิต ชีรเวทิม 2521 : 169) สำหรับจังหวัดสตูล แต่เดิมเป็นตำบลเล็ก ๆ ตำบลหนึ่งของเมืองไทรบุรี เรียกว่าเมือง สะโคย (เจ๊ะอับดุลลา หลังปูเต๊ะ 2521 : 4) เมืองไทรบุรีตกมาเป็นของไทยตั้งแต่ สมัยกรุงสุโขทัยเช่นกัน ธรรมชาติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 แห่ง กรุงรัตนโกสินทร์ โปรดเกล้าฯ ให้แบ่งเมืองไทรบุรีออกเป็นสี่เมือง ได้แก่เมือง กะบังกู เมืองปะลิส เมืองไทรบุรี และเมืองสตูล ต่อมาเมืองสตูลก็ไต่ยกฐานะขึ้นเป็นจังหวัดสตูล ตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2476 เป็นต้นมา (ประกิจ ประจวบปัจฉิม 2516 : 20) ในด้านศาสนา ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล นับถือศาสนาอิสลาม ถึงร้อยละ 71 ของประชากรทั้งหมดในสี่จังหวัดนี้ (มาโนชญ์ บุญญาบุรุษ 2525 : 39) เนื่องจากประชากรในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ทั้งนี้กล่าว มาแล้ว จึงทำให้ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม มีประเพณีและวัฒนธรรมแตกต่างออกไป จากชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ (วิญญู ศันติพิทยกุล 2523 : 2) เป็นต้นว่า ประเพณี การถือศีลอด ประเพณีวันว่าง ประเพณีวันฮารีรายอ ประเพณีการเข้าสู่นกั ประเพณี วันเมาลิดและประเพณีอาซูรา (ฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ และคนอื่น ๆ 2525 : 46 - 105) นอกจากความแตกต่างในด้านประวัติศาสตร์ ศาสนาและวัฒนธรรมแล้ว

ประชากรในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาสและสตูล ที่มีเชื้อศาสนาอิสลาม ยังมีความแตกต่างในภาษาพูดอีกด้วย ชาวไทยที่มีเชื้อศาสนาอิสลามเหล่านี้จะใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวัน ภาษามลายูได้กลายเป็นภาษาของศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ชาวไทยที่มีเชื้อศาสนาอิสลามเรียนรู้เรื่องศาสนาโดยใช้ภาษามลายูเป็นสื่อ ทำให้ใช้ในการสอนศาสนาใช้ภาษามลายู (อารง สุพาศาสตร์ 2525 : 18 - 19)

จากความแตกต่างเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาทางประการ เช่น ในการสื่อความหมาย โดยใช้ภาษาทั้งพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช महाराज ในการเสด็จเยี่ยมราษฎรจังหวัดยะลา ณ ศูนย์สมมนาการภาคศึกษา 2 เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2502 ความตอนหนึ่งว่า "...การศึกษาที่สำคัญมาก ให้พยายามจัดให้ให้ พลเมืองสามารถพูดภาษาไทยได้ แม้จะพูดได้ไม่มากนัก เพียงแต่พอรู้เรื่องก็ยั้งดี เพราะเท่าที่ผ่านมามีคนมีผู้ไม่รู้ภาษาไทยต้องใช้ล่ามแปล ควรให้พูดเข้าใจกันได้เพื่อสะดวก ในการติดต่อซึ่งกันและกัน..." (สำนักงานศึกษาธิการ เขตการศึกษา 2, 2529 : หน้าพิเศษ) จากพระราชดำรัสดังกล่าว นอกจากจะชี้ให้เห็นว่าพระองค์เป็นห่วงใยต่อ สภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในขณะนั้นเป็นอันมากแล้ว ยังชี้ให้เห็นถึง เป้าหมาย อันสำคัญยิ่งที่คณะผู้บริหารการศึกษาจะต้องรับปฏิบัติเพื่อสนองพระราชประสงค์ให้สำเร็จ จงได้ (สมาน ใจปราชญ์ 2528 : 65)

จากปัญหาการสื่อความหมายโดยใช้ภาษาเพราะคนส่วนใหญ่พูดภาษาไทย ไม่ได้มัน มีผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการปกครอง โดยเฉพาะด้านการศึกษาใน เมื่อคนส่วนใหญ่พูดภาษาไทยไม่ได้ จะทำให้อัตราการตกต่ำชั้นในชั้นประถมศึกษาสูง รัฐบาลต้องเพิ่มชั้นเรียนพิเศษขึ้น ต้องเสียงบประมาณมาก เด็กที่จบมาแล้วมีคุณภาพไม่เพียงพอ เมื่อสอบเข้าเรียนต่อก็สู้กับคนอื่นไม่ได้ ทำให้อัตราการเรียนต่อต่ำมาก ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้เกิดข้อส่วนรวมมากมาย ไม่เฉพาะแต่เรื่องงบประมาณของรัฐอย่างเดียว แต่รวมไปถึงความมั่นคงของรัฐ และความเป็นมิกแชนของประชากรด้วย (มานอนซ์ บุญญาบุตร 2525 : 42) แนวทาง

ในการแก้ปัญหาเหล่านี้จึงมุ่งไปในทิศทางที่ทำให้คนส่วนใหญ่พูดภาษาไทยได้ โดยช่วยให้ชาวไทยที่มีถิ่นศาสนาอิสลามอ่าน พูด เขียนและใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี แนวทางการแก้ปัญหาคงกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้สนับสนุนโครงการที่สำคัญโครงการหนึ่งคือ การปรับปรุงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (มาโนชญ์ บุญยวนวัตร 2525 : 43)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีลักษณะและความเป็นมาแตกต่างไปจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอื่น ๆ กล่าวคือ นอกจากจะทำการสอนศาสนาอิสลามแล้ว ยัง เปิดสอนศาสนาอิสลามควบคู่กับวิชาสามัญและศาสนาควบคู่กับวิชาชีพด้วย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้วิวัฒนาการมาจากสถาบันการศึกษาหนึ่ง เรียกว่า ปอเนาะ (กระทรวงศึกษาธิการ 2516 : 1) การจัดการศึกษาในรูปของปอเนาะนั้น เป็นการศึกษาของชาวไทยที่มีถิ่นศาสนาอิสลามสืบเนื่องกันมาแต่โบราณ (สำนักงานภาคศึกษา 2, 2513 : 1) ปอเนาะที่เก่าแก่ที่สุดในเขตการศึกษา 2 เริ่มเปิดตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2442 (สำนักงานภาคศึกษา 2, 2513 : 14) การอบรมสั่งสอนในสถานศึกษาประเภทนี้เกี่ยวกับศาสนาอิสลามโดยเฉพาะ ไม่มีการสอนวิชาประเภทอื่น ผู้ให้การสั่งสอนเรียกว่า โต๊ะครู ทำหน้าที่ให้สั่งสอนได้แก่ คัมภีร์กุรอาน นักศึกษาตามปกติมีอายุวัยรุ่น มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีทั้งชายและหญิงโดยแบ่งกลุ่มกันเรียน (สำนักงานภาคศึกษา 2, 2513 : 26) นักศึกษาเหล่านี้จะต้องไปรับการอบรมสั่งสอนที่สำนักของโต๊ะครู โดยจัดสร้างกระท่อมเพื่อบูอาศัยเอง จัดอาหารรับประทานเอง อยู่ผ่านอนนักเรียนกินนอน (ปีน มาลากุล 2506 : 38) การสอนของโต๊ะครูนอกจากสอนศาสนาแล้วตามปอเนาะต่าง ๆ มักมีลัทธิการเมืองเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่ด้วย แต่มิใช่เป็นเรื่องของการเมืองโดยตรง หากแต่มีบุคคลบางกลุ่มได้ใช้ปอเนาะเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการเมืองโดยอาศัยศาสนาเป็นเครื่องบังหน้า (ประสิทธิ์ เวชสวรรค์ 2509 : 104)

รัฐบาลได้ตระหนักในปัญหานี้เป็นอย่างดี ดังนั้นเมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มงานพัฒนาการศึกษาตามโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค (พ.ศ.บ.) พ.ศ. 2501

จึงได้เริ่มงานพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นเป็นภาคแรก (กระทรวงศึกษาธิการ 2504 : 18) คณะกรรมการที่ปรึกษาการพัฒนาการศึกษาภาคศึกษา 2 และกระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นว่าการศึกษาในรูปแบบของปอเนาะ เป็นการศึกษาที่ต่ำหลัง เป็นอันตรายต่อความมั่นคง เศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากการสอนของโต๊ะครูไม่มีหลักสูตร ไม่มีมาตรฐาน การสอนวิชาศาสนาไม่มีหลักสูตร ไม่กำหนดวิชาและเวลาที่สอน จึงเห็นว่าการดำเนินการปรับปรุงการศึกษาในปอเนาะให้มีการเรียนการสอนในรูปของโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้วางระเบียบการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะในภาคศึกษา 2 ขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2504 โดยส่งเสริมให้ปอเนาะจัดการเรียนการสอนทั้งวิชาศาสนา วิชาสามัญ และวิชาชีพ (สำนักงานภาคศึกษา 2, 2504 : 10) ทั้งนี้ก็โดยเหตุผลและนโยบายที่จะปลูกฝังความสามัคคี ความสำนึกในความเป็นไทยของประชากรที่เป็นไทยมุสลิม และเพื่อให้การจัดการศึกษาของปอเนาะสอดคล้องกับนโยบายของการจัดการศึกษาของชาติอันเป็นส่วนรวม (สำนักงานภาคศึกษา 2, 2513 : 1) ตามระเบียบดังกล่าวนี้ได้เปิดโอกาสให้ปอเนาะจดทะเบียน และปอเนาะใดที่จัดการได้ดียิ่งจะได้รับพระราชทานรางวัล หรือได้รับการอุดหนุนจากทางราชการ (สำนักงานภาคศึกษา 2, 2504 : 6)

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2509 ห้ามจัดตั้งปอเนาะขึ้นใหม่ ตามข้อเสนอแนะของสภาความมั่นคงแห่งชาติ ส่วนที่จัดตั้งอยู่แล้วให้จดทะเบียนให้ถูกต้องภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2509 และแปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 15 มิถุนายน 2514 (กระทรวงศึกษาธิการ 2516 : 12 - 13) โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในปี พ.ศ. 2525 ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525, 2526 : 4 - 25) เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้ดำเนินไปด้วยดี กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้โครงการอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2513 ขึ้น ซึ่งดำเนินการตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2514 - 2519 และต่อมาได้ประกาศใช้โครงการอุดหนุนโรงเรียนเอกชน

สอนศาสนาอิสลามขึ้นอีกสองครั้งคือ โครงการอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2520 - 2524 และโครงการอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2525 - 2529 (สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 2, 2528 : 5) ขณะนี้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้เปิดสอนวิชาสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้ส่งครูไปสอนประมาณ 700 คน และให้เงินอุดหนุนโรงเรียนเหล่านี้ประมาณปีละ 13 ล้านบาท

กิจการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีส่วนสำคัญยิ่งที่ทําให้เยาวชนไทยที่นับถือศาสนาอิสลามมีความรู้ภาษาไทยมากขึ้น สามารถสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างเยาวชนไทยที่นับถือศาสนาอิสลามกับหน่วยงานของทางราชการ ซึ่งจะเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความก้าวหน้าทางปริมาณได้มีจำนวนนักเรียนเรียนวิชาสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มขึ้น และนักเรียนที่เรียนจบชั้นสูงสุด ทางด้านวิชาสามัญแล้วก็ยังมีโอกาสสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จนแล้วได้กลับมารับใช้ประเทศไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อีก นับว่าการปรับปรุงส่งเสริมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นวิธีทางที่ถูกต้องตรงตามนโยบายของรัฐบาล เป็นอันมาก (สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 2, 2529 : 14 - 15) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สำคัญ ๆ ได้แก่มุ่งส่งเสริมให้มีความสำนึกในความเป็นไทย มีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักที่สำคัญคือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เร่งส่งเสริมการศึกษาค้นภาษาไทย สังคมศึกษาและยกระดับการศึกษาสามัญและอาชีวให้สูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2527 : 8 - 9)

อย่างไรก็ตามแม้ว่างานการปรับปรุงส่งเสริมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้ผล เป็นที่น่าพอใจแต่ก็ยังมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอยู่มาก อาทิเช่น ปัญหาทางด้านบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัตราค่าจ้างข้าราชการครูช่วยสอนวิชาสามัญยังขาดอยู่อีกมาก

(สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 2, 2529 : 8) ก็จะเห็นได้จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ซึ่งพระราชทานแก่ผู้นำศาสนาอิสลาม (อิหม่าม) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 คณะกรรมการอิสลามและตัวแทนสมาคมอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส ณ ศาลาพลัน ทักษิณราชนิเวศน์ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 22 กันยายน 2526 ความตอนหนึ่งว่า

"...โดยที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามปรารภและพยายามปรับปรุงการเรียนการสอนให้ใกล้เคียงสมัยจริง ๆ จึงมีความต้องการครูด้านวิชาสามัญเพิ่มขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก ทั้งนี้ถ้ากระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกับสำนักงานศึกษาธิการเขตและจังหวัดช่วยเหลือสนับสนุนให้โรงเรียนมีครูวิชาสามัญอย่างเพียงพอและให้สามารถดำเนินงานได้คล่องตัวอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะเป็นประโยชน์แก่เยาวชนในภูมิภาคนี้ตลอดถึงบ้านเมืองโดยรวมเป็นอันมาก..."

(สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 2, 2527 : หน้าพิเศษ)

นอกจากนี้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่ต้องทำการปรับปรุงส่งเสริม ได้แก่

1. การปฏิบัติงานของข้าราชการครูยังปฏิบัติไม่ใกล้เคียงที่
2. ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ทางการบริหารโรงเรียนและให้ความสนใจต่อการปรับปรุงวิชาสามัญน้อย
3. นักเรียนเพิ่มมากขึ้น ห้องเรียนมีไม่เพียงพอ
4. นักเรียนให้ความสนใจต่อวิชาสามัญน้อย
5. โรงเรียนไม่มีทุนเพียงพอที่จะพัฒนาเรื่องคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกับโรงเรียนรัฐบาลได้
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยยังอยู่ในระดับต่ำ

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนประจำเขตการศึกษา 2, 2528 : 23 - 30)

การดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามก็เหมือนกับโครงการอื่น ๆ ซึ่งถ้าต้องการให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลแล้ว จะต้องมีการประเมินโครงการเพื่อพิจารณาพบเห็นการดำเนินงานของโครงการในทุกขั้นตอน และทุกแง่ทุกมุมว่ามีจุดบกพร่องอยู่ที่ตรงไหน ตอนใด หรือในเรื่องอะไร พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการแก้จุดอ่อนที่ตรงไหน ตอนใด และอย่างไร เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบโครงการในทุกระดับได้ทราบและแก้ไขได้ทันทั่วถึง ทำให้การสูญเสียลดน้อยลง และการดำเนินงานตามโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายอย่างแท้จริง (บุรุษัน ฐิติเมธี 2524 : 221 - 222)

เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสี่จังหวัดภาคใต้ ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดทำการวิจัยประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีแต่ผู้ทำการวิจัยในแง่อื่น ๆ เอาไว้มาก เช่น การศึกษาทัศนคติของโคะครูต่อการปรับปรุงปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม (รุ่ง แก้วแดง 2511 : 1 - 153) การปรับปรุงและส่งเสริมปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม (ประกิจ ประจวบจติก 2516 : 1 - 280) การบริหารโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม (วิทยา บุญสม 2521 : 1 - 116) การศึกษาปัญหาและแนวคึกของผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2524 : 1 - 166) และการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม (บุญ การามิตร 2525 : 1 - 77) เป็นต้น ดังนั้นการวิจัยเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ว่าบรรลุตามเป้าหมายและนโยบายดังกล่าวหรือไม่ เพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง

รูปแบบการประเมิน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยโดยประเมินผลผลิคว่ามีคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายหรือไม่ และประเมินความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นในค่านับวิจัย เบื้องต้น และกระบวนการคว่ำ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อประเมินผลผลิตของการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ว่าบรรลุตามนโยบายในการจัดตั้งหรือไม่ และประเมินความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ

2.1 เพื่อประเมินความสำนึกในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

2.2 เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

2.3 เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ในหัวข้อต่อไปนี้

2.3.1 ปัจจัยเบื้องต้น

2.3.2 กระบวนการ

2.4 เพื่อให้ได้ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

ความสำคัญของการวิจัย

การประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ครั้งนี้ มีความสำคัญต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายท่าน คือ

1. ทำให้ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผลมากยิ่งขึ้น
2. ช่วยให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการเขียนโครงการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ใช้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 เท่านั้น
2. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
 - 2.1 ครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2
 - 2.2 ผู้ปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับอำเภอ จังหวัด และเขต ในเขตการศึกษา 2
 - 2.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ที่กำลังจะจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2529

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน ปี พ.ศ. 2525

2. เขตการศึกษา 2 หมายถึง เขตการศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาในพื้นที่ 4 จังหวัดภาคใต้ คือ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล

3. การประเมิน หมายถึง กระบวนการรวบรวมวิเคราะห์ แปลผลและให้ข้อมูลในการตัดสินใจในทางเลือกที่ดีที่สุดจากทางเลือกที่มีอยู่

4. ปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง สิ่งที่ถูกนำมาใช้ในระบบการดำเนินงานการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่จุดมุ่งหมาย ได้แก่ นักเรียน ครู วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ

5. กระบวนการ หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินงานของระบบการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ได้แก่ การบริหารงานและการจัดการ การเรียนการสอน การวัด การประเมินผล และการนิเทศ

6. ผลผลิต หมายถึง สิ่งที่ได้ออกมาเมื่อจบกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ได้แก่ ความสำนึกในความเป็นไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2

7. สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ หมายถึง คุณสมบัติหรือสภาวะอันแท้จริงที่เกิดขึ้นเนื่องจากการปฏิบัติงานการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ทั้งด้านปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการ ซึ่งได้จากการสอบถามครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูผู้สอน

8. สภาพการณ์ที่ควรจะเป็น หมายถึง มาตรฐานหรือความเป็นปกติวิสัยของสภาวะที่ประสงค์จะให้เกิดขึ้นในการดำเนินงานการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ทั้งในด้าน

ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการ ตามที่ได้มาจากการสอบถามผู้ปฏิบัติการโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม ระดับอำเภอ จังหวัด และเขตการศึกษา ในเขตการศึกษา 2

9. ผู้ปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับอำเภอ จังหวัดและ
เขตการศึกษา ในเขตการศึกษา 2 หมายถึง ศึกษาธิการอำเภอ ผู้ช่วยศึกษาธิการ
อำเภอ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประจำอำเภอ ศึกษาธิการ
จังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ประจำจังหวัด ศึกษาธิการเขต ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต และเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลามประจำเขตการศึกษา ในเขตการศึกษา 2

10. ครูใหญ่ หมายถึง ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นครูใหญ่
บริหารงานทั้งทางการบริหารและวิชาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอน
วิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

11. หัวหน้าครู หมายถึง ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าข้าราชการครู สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขต
การศึกษา 2

12. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชนและครูที่ทางโรงเรียนจ้างมาสอนวิชาสามัญศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

13. ความสำนึกในความเป็นไทย หมายถึง ความรู้สึกพอใจในชาติไทยและ
การปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีความรู้สึกพอใจ
ในเอกลักษณ์ของชาติไทย ได้แก่ ภาษาไทย เพลงชาติ ธงชาติ และการเคารพธงชาติ
และความพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองที่ดีของประเทศไทย ทำการรักความสำนึก
ในความเป็นไทย โดยใช้แบบสอบถามวัดความสำนึกในความเป็นไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

14. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง ความรู้ทางภาษาไทย
ที่ได้จากการออกแบบทดสอบวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบเลือกตอบ
ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 54 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

15. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง ความรู้ทางสังคมศึกษา
ที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวิชาสังคมศึกษารั้วมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบเลือกตอบ ชนิด
4 คำเลือก จำนวน 53 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ที่สอนวิชาสามัญชั้นมัธยมปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมปีที่ 6 เขตการศึกษา 2 มี 6 หัวข้อ ดังนี้

1. ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
2. นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
3. หลักสูตรภาควิชาศาสนาอิสลามมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย
ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
4. การอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
5. รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
6. การประเมินทางการศึกษา

ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ก่อนที่จะกล่าวถึงความเป็นมาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ใครจะขอ
กล่าวถึงความหมายของคำว่าอิสลามและมุสลิมพอเป็นสังเขปเพื่อเป็นพื้นฐานในการทำ
ความเข้าใจในความเป็นมาให้ชัดเจนขึ้น

อิมรอน มะลูลีม (อิมรอน มะลูลีม 2524 : 23) อธิบายความหมายของ
คำว่าอิสลามว่า "อิสลามเป็นคำในภาษาอาหรับ มีความหมายตามศัพท์ว่า การเข้ารีต
นับถือศาสนาอิสลาม และมีความหมายทางศาสนาว่า ยอมทวนและจงรักภักดีต่ออัลเลาะห์
พระเจ้าองค์เดียว"

เซริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เซริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2524 : 27) อธิบายว่า
"คำว่าอิสลามเป็นภาษาอาหรับ แปลว่า การมอบกายและจิตใจให้แก่พระผู้เป็นเจ้า (อัลเลาะห์)"

ตามความหมายนี้ อิสลามคือศาสนาที่ผู้นับถือขอมอบกายและจิตใจให้แก่พระผู้เป็นเจ้า และอีกความหมายหนึ่งคือความหมายที่มาจากคำว่า ชะละมะ แปลว่า เข้าไปในสันติ คำนี้เป็นคำกริยาของคำว่า ชะลาม ซึ่งเป็นคำนาม แปลว่า สันติ"

ส่วนคำว่า มุสลิม นั้น มีความหมายว่า "คนที่นับถือศาสนาอิสลาม เรียกว่า มุสลิม ดังนั้น มุสลิมจึงมิได้เป็นคำเฉพาะของชาติหนึ่งชาติใด แต่เป็นของมนุษยชาติ จึงเห็นได้ว่า ในปัจจุบันจึงมีคนจีนมุสลิม ญี่ปุ่นมุสลิม อังกฤษมุสลิม เป็นต้น" (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2524 : 28)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เปลี่ยนชื่อมาจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในปี พ.ศ. 2525 ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525, 2526 : 4 - 25) และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ได้พัฒนามาจากปอเนาะ ซึ่งเปลี่ยนชื่อจากปอเนาะมาเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในปี พ.ศ. 2509 (กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 12 - 13) ก่อนอื่นจะกล่าวถึงความหมายของปอเนาะเสียก่อน

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2524 : 30 - 31) อธิบายความหมายของปอเนาะไว้ว่า

"ปอเนาะเป็นศัพท์ที่เพี้ยนมาจากคำว่า ปนโตะ (Pondok) ซึ่งแปลว่า กระท่อม ปอเนาะในความหมายของคนทั่วไป หมายถึง สำนักศึกษาวิชาการศาสนาอิสลาม ตามความหมายเดิมว่า กระท่อม ก็เพราะนักศึกษาส่วนมากไปปลูกที่กระท่ออาศัย เป็นแบบกระท่อมเป็นจำนวนมากหลายหลังรวมกันในปอเนาะหนึ่ง ๆ ตามความเจริญของแต่ละปอเนาะ ถ้าปอเนาะใดมีความเจริญมีชื่อเสียงมากก็จะมีจำนวนกระท่อมมาก นักศึกษาจะพักอาศัยอยู่ในกระท่อมละ 2 - 3 คน ผู้จัดตั้งปอเนาะส่วนมากจะเป็นผู้มีความรู้ทางศาสนาอิสลามเป็นอย่างดี เรียกตามภาษาอาหรับว่าอาเล็ม (Alim) หรือเรียกว่า โต๊ะครู การจัดตั้งปอเนาะถือว่าเป็นวิทยาทาน ดังนั้นจึงดำเนินการได้โดยอิสระ ไม่ต้องขออนุญาตจากใคร"

โต๊ะครูนั้นเปรียบเสมือนพระภิกษุในพุทธศาสนา ซึ่งทำหน้าที่อบรมสั่งสอนและเผยแพร่วรรณคดีไปสู่นักเรียน นักศึกษาปอเนาะนั้นส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 15 - 20 ปี (สำนักงานเขตการศึกษา 2, 2513 : 58) การสอนศาสนามิได้ถือว่าเป็นอาชีพของโต๊ะครู เพราะโต๊ะครูมิได้มีรายได้หลักจากการสอนศาสนา แต่จะเป็นการประกอบอาชีพอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ก็มักจะเป็นอาชีพทางเกษตรกรรม เช่น ทำสวนยางพารา ทำนาข้าว ทำสวนมะพร้าว หรือสวนผลไม้ เป็นต้น ส่วนรายได้ที่นำมาทำบุญปอเนาะจะได้อาจมาจากการบริจาคทานของประชาชนที่เรียกว่า การชอคาอห์ (Sedakah) การบริจาคทานนี้ศาสนาอิสลามมิได้บังคับผู้ใด จะบริจาคหรือไม่ก็ได้ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2524 : 32) นอกจากนั้นยังมีการบริจาคอีกชนิดหนึ่งเรียกว่า ซากาต (Zakat) ซึ่งจะสามารถช่วยให้โต๊ะครูดำเนินการปอเนาะไปได้

ในระยะแรก ๆ นั้น ปอเนาะยังไม่มีหลักสูตร ไม่มีกระดานดำ ไม่มีห้องเรียน โต๊ะครูนั้นถ้าวางก็สอน ไม่วางก็ไม่สอน เพราะถือว่าเป็นวิทยาทาน ต่อมาภายหลังจึงได้มีการปรับปรุงปอเนาะให้มีห้องเรียน หลักสูตร กระดานดำ และมีครู หลักสูตรของปอเนาะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ (มาโนชญ์ บุญญานุวัตร 2525 : 48)

1. ระดับต้น (อิมศีกาอียะห์) ใช้เวลาเรียน 4 ปี
2. ระดับกลาง (มุตาวลียะห์) ใช้เวลาเรียน 3 ปี
3. ระดับปลาย (ชานาวียะห์) ใช้เวลาเรียน 3 ปี

การเรียนในปอเนาะได้รับความนิยมจากชาวไทยมุสลิมมาก โดยเฉพาะชาวไทยมุสลิมที่มีฐานะปานกลาง โต๊ะครูก็เป็นผู้มีชื่อเสียงและอิทธิพลสูง สำหรับโต๊ะครูที่มีชื่อเสียงมาก ๆ แล้ว จะมีลูกศิษย์มากทั้งในจากชุมชนนั้น ๆ ชุมชนใกล้เคียง หรือแม้แต่ชุมชนที่อยู่ห่างไกล ก็ยังเดินทางมาขอศึกษาค้น ในสมัยแรก ๆ ปอเนาะบางแห่งนอกจากจะสอนหลักศาสนาอิสลาม สอนภาษามลายูและภาษาอาหรับแล้ว โต๊ะครูบางคนยังได้สอดแทรกความรู้รักในเรื่องชาตินิยมเข้าไปด้วย คือปลูกฝังความรู้สึกที่ว่า ชาวไทยมุสลิมเป็นชาวมลายู เพราะทุกภาษามลายูและนับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งการกระทำเช่นนี้นอกจากจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการศึกษาแล้วยังก่อให้เกิดปัญหาทางการเมืองอีกด้วย (ชจกัมบุรุษพันธ์ 2519 : 196 - 205)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2503 คณะกรรมการที่ปรึกษาการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค
ของเขตการศึกษา 2 ได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงปอเนาะในเขตการศึกษา 2
ขึ้น ที่สำนักงานเขตการศึกษา 2 จังหวัดยะลา ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของ
กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย สำนักจุฬาราชมนตรี คณะครู อาจารย์ ผู้นำการ
จังหวัด คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และโต๊ะครู รวมทั้งสิ้น 96 คน ที่ประชุมได้
ลงมติให้กระทรวงศึกษาธิการปรับปรุงปอเนาะ ต่อมากระทรวงศึกษาธิการก็ได้ประกาศใช้
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะในเขตการศึกษา 2
พ.ศ. 2504 (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2524 : 35) โดยมีสาระสำคัญเพื่อให้ปอเนาะ
มาทำการจดทะเบียนตามความสมัครใจ และมีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ปอเนาะดำเนินการ
ไปตามนโยบายด้วยดีและรวดเร็วด้วยการให้ทุนอุดหนุนเป็นประจำทุกปี ปอเนาะที่จดทะเบียน
แล้ว จะมีการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรทั้งวิชาศาสนา วิชาภาษาไทย
และวิชาชีพ (สำนักงานเขตการศึกษา 2, 2521 : 6)

ต่อมาในปี 2508 กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอโครงการปรับปรุงปอเนาะให้เป็น
โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการที่เสนอ และได้ดำเนินการ
ให้เริ่มรื้อภายใน 3 ปี คือ พ.ศ. 2509 - 2511 และเพื่อเป็นการสนับสนุนโครงการนี้
คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2508 ห้ามจัดตั้งปอเนาะขึ้นใหม่ ทั้งนี้เพื่อ
ให้เป็นไปตามข้อเสนอของสภาความมั่นคงแห่งชาติ หากมีผู้ฝ่าฝืนจะถูกลงโทษ ส่วนปอเนาะ
ที่มีอยู่แล้วให้มาจดทะเบียนให้ถูกต้อง ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2509 และให้เปลี่ยนปอเนาะ
เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม โดยดำเนินการเป็นขั้น ๆ และให้เสร็จสิ้นภายใน
วันที่ 15 มิถุนายน 2514 (มูรี จารุพาน 2518 : 7 - 13)

ในปัจจุบัน มีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนทั้งวิชาสามัญ วิชาศาสนา
และวิชาชีพ สำหรับวิชาสามัญนั้นมีทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
การศึกษาระดับมัธยมศึกษา 3 และระดับ 4 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามบางโรงเรียน
สอนหลักสูตรเดียว บางโรงเรียนก็สอน 2 หลักสูตร และบางโรงเรียนก็สอนถึง 3 หลักสูตร
(สำนักงานเขตการศึกษา 2, 2525 : 84 - 96)

ในปี พ.ศ. 2526 - 2528 มีจำนวนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขต
การศึกษา 2 ดังแสดงในตาราง 1 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ประจำเขต
การศึกษา 2, 2528 : 31)

จำนวนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ปีการศึกษา
2526 - 2528 จำแนกตามประเภทการสอนเป็นรายจังหวัด ดังแสดงในตาราง 2
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ประจำเขตการศึกษา 2, 2528 : 31)

ตาราง 2 แสดงจำนวนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 แยกตามประเภทการสอนเป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2526 - 2528

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน											
	พ.ศ. 2526				พ.ศ. 2527				พ.ศ. 2528			
	ร.ร.ท เปิด สอน	สอน สามัญ ความถี่	สอน ศาสนา อย่าง เดียว	สอน สามัญ คึกคึก %	ร.ร.ท เปิด สอน	สอน สามัญ ความถี่	สอน ศาสนา อย่าง เดียว	สอน สามัญ คึกคึก %	ร.ร.ท เปิด สอน	สอน สามัญ ความถี่	สอน ศาสนา อย่าง เดียว	สอน สามัญ คึกคึก %
ยะลา	55	28	27	50.91	50	23	27	46.00	34	22	12	64.70
ปัตตานี	92	36	56	39.13	82	41	41	50.00	78	40	38	51.28
นราธิวาส	60	40	20	66.67	55	41	14	74.54	54	41	13	75.92
สตูล	15	12	3	80.00	15	12	3	80.00	15	13	2	86.66
รวม	222	116	106	52.25	202	117	85	57.92	181	116	65	64.09

จำนวนนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2
ปีการศึกษา 2526 - 2528 จำแนกตามประเภทการเรียนการสอนเป็นรายจังหวัด
ดังแสดงในตาราง 3 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ประจำเขตการศึกษา 2
2528 : 37)

ตาราง 3 แสดงจำนวนนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำนวนตามประเภทการเรียนการสอนเป็นรายจังหวัด ปี 2526-2528

จังหวัด	จำนวนนักเรียนทั้งหมด			จำนวนนักเรียนที่เรียนศาสนาอย่างเต็มตัว			จำนวนนักเรียนที่เรียนวิชาชีพควบคู่			เรียนสามัญ คิดเป็นร้อยละ
	2526	2527	2528	2526	2527	2528	2526	2527	2528	
ยะลา	9,172	9,543	13,059	5,722	5,058	9,116	3,450	4,485	4,943	37.85
ปัตตานี	15,978	16,132	17,487	10,824	8,338	9,586	5,154	7,794	9,021	45.87
นราธิวาส	9,568	11,161	7,189	4,341	5,055	964	5,227	6,106	6,225	86.59
สตูล	3,393	3,251	3,528	1,077	863	765	2,316	2,388	2,656	75.28
รวมทั้งเขต	38,111	40,087	41,263	21,964	19,314	20,431	16,147	20,773	22,848	52.94
คิดเป็นร้อยละ	-	-	-	57.63	48.18	47.09	42.37	51.82	52.94	-

จำนวนครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ระหว่างปี 2518 - 2527 ที่สอนศาสนาและสอนวิชาสามัญ ดังแสดงในตาราง 4 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2529 : 9)

ตาราง 4 แสดงจำนวนครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ที่สอนศาสนาและสอนวิชาสามัญ ในเขตการศึกษา 2 ระหว่างปี 2518 - 2527

ปี พ.ศ.	จำนวนครูสอนศาสนาและสอนวิชาสามัญ			หมายเหตุ
	ศาสนา	สามัญ	รวม	
2518	759	430	1,189	
2519	797	434	1,231	
2520	745	462	1,207	
2521	726	437	1,163	
2522	760	442	1,202	
2523	837	447	1,284	
2524	660	583	1,243	
2525	1,529	621	2,150	
2526	1,448	746	2,194	
2527	1,678	881	2,559	

นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2529 : 21 - 25) ปรากฏตามมติคณะรัฐมนตรี ตั้งแต่พ.ศ. 2509 ถึงปัจจุบัน มี 4 ครั้ง ดังนี้

1. คณะรัฐมนตรีได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับปอเนาะขึ้นเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2509 ดังนี้

1.1 ห้ามตั้งปอเนาะขึ้นใหม่ หากมีการฝ่าฝืนจักต้องถูกลงโทษ

1.2 ปอเนาะที่คงอยู่แล้ว บังคับให้ขออนุญาตและไต่ถามทะเบียนภายใน 6 เดือน

1.3 ให้แปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์ โดยกำหนดการเป็นขั้น ๆ ในเวลาแน่นอน และควรให้สำเร็จผลภายใน 3 - 5 ปี โดยให้กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบดำเนินการให้สำเร็จโดยเร็ว

2. ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า เมื่อปอเนาะได้หมดสภาพและแปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์หมดแล้ว การดำเนินการขั้นตอนไปเป็นเรื่องของการปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษา และเร่งรัดการเรียนภาษาไทย เพื่อให้ประชาชนสามารถพูดและฟังภาษาไทยได้เป็นอย่างดี และเพื่อแก้ไขทัศนคติที่ยังไม่ถูกต้องเกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อชาติ และการอยู่ร่วมกันในสังคมของคนไทยอิสลาม และเหตุนี้ถือทางศาสนา คณะรัฐมนตรีจึงได้กำหนดนโยบายความมั่นคงปลอดภัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2512 โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติกว้าง ๆ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไว้ ดังนี้

"การศึกษาเพื่อให้ไทยมุสลิมเป็นไทย พูดและใช้ภาษาไทยทั่วไปนั้น ควรจัดทำโครงการปรับปรุงการศึกษาเฉพาะ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นการด่วน โดยให้กระทรวงศึกษาธิการ สภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กองอำนวยการปราบปรามคอมมิวนิสต์และคณะกรรมการพัฒนาภาคใต้ร่วมกันรับผิดชอบ นำไปพิจารณา นอกจากนั้นมูลนิธิมุสลิมควรหาแนวทางที่ทำให้ประชาชนส่วนมากในจังหวัด

ชายแควภาคใต้ไม่นับพุทธหรือเรียนภาษาไทยนั้น ก็ควรจะได้รับการแก้ไขโดยด่วน
 ควบคู่กัน เช่น การแก้ต้นศักราชในศาสนาอิสลามที่มีบันทึกเนื้อหา
 การเรียนและพูดภาษาไทยนั้นเป็นความผิดทางศาสนา การแก้ไขเรื่องการ
 ขาดแคลนโรงเรียน การขาดแคลนครูในห้องเรียนทั่วโลก การขาดการส่งเสริม
 เรื่องการศึกษาผู้ใหญ่ อุปสรรคในการแปรสภาพปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์
 ความยินยอมของคนไทยอิสลามที่ยังชอบส่งบุตรหลานไปศึกษาประเทศศาสนา
 และการสนับสนุนส่งเสริมให้กรมประชาสัมพันธ์ชี้ชัดความสามารถสูงยิ่งขึ้น ในการ
 ทำเนิงานด้านการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงแพร่หลายในพื้นที่จังหวัดชายแควภาคใต้

วัตถุประสงค์ของนโยบายปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาของจังหวัดชายแควภาคใต้
 ดังกล่าวข้างตน มีดังนี้

- 2.1 เพื่อเร่งรัดให้ประชาชนสามารถทั้ง พูดและใช้ภาษาไทยได้โดยเร็ว
- 2.2 เพื่อเปลี่ยนแปลงพื้นฐานเกี่ยวกับทัศนคติและจิตใจของประชาชนใหม่
 ความรู้สึกจงรักภักดีต่อชาติ
- 2.3 เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลามอย่างถูกต้อง
 เพื่อสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมกับคนไทยศาสนาอื่นได้โดยไม่เกิดปัญหาขัดแย้ง
- 2.4 เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถประกอบอาชีพ เป็นพลดีแก่
 เศรษฐกิจของตนเองและครอบครัว และชุมชนได้แก่เห็นประชาชนในจังหวัดอื่น ๆ
3. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในแนวนโยบายเรื่องปัญหาจังหวัดชายแควภาคใต้
 ตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2519 มีแนวนโยบายที่เกี่ยวข้อง
 กับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ดังนี้

สภาความมั่นคงแห่งชาติมีความเห็นว่า ควรดำเนินการปรับปรุงส่งเสริมโรงเรียนราษฎร์
 สอนศาสนาอิสลาม ซึ่งแปรสภาพมาจากปอเนาะอยู่ต่อไป ในขณะเดียวกันก็เร่งรัด
 การศึกษาสามัญและอาชีวศึกษาให้สามารถรับเด็กไทยมุสลิมจังหวัดชายแคว
 ภาคใต้เข้าเรียนได้มากขึ้น

4. นโยบายในการพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามของเขตการศึกษา 2 พ.ศ. 2521 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบอนุมัติแผนหลักในการพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ ดังนี้

4.1 รัฐพึงเร่งปรับปรุงและส่งเสริมในด้านปัจจัยต่าง ๆ ทางการบริหารและวิชาการ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาในรูปแบบของโรงเรียนชุมชน (Community school) ซึ่งมีการสอนทั้งในศาสนา วิชาสามัญศึกษา ความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และวิชาชีพ

4.2 รัฐส่งเสริมการศึกษาภาษาไทยและสังคมศึกษา ในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามเป็นกรณีพิเศษ

4.3 รัฐพึงเร่งส่งเสริมโคะครู นักเรียนและนักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงพิษภัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติ

4.4 รัฐพึงเร่งแก้ไขปรับปรุงกลไกของรัฐที่ทำหน้าที่ควบคุมและส่งเสริม (Support) โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามเป็นกรณีพิเศษ

นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตั้งแต่บัดนั้นถึงปัจจุบัน พอสรุปได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2527 : 8 - 9)

1. มุ่งส่งเสริมให้มีความสำนึกในความเป็นไทย มีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักที่สำคัญคือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2. เร่งส่งเสริมการศึกษาภาษาไทยและสังคมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นกรณีพิเศษ

3. มุ่งยกระดับการศึกษาสามัญและวิชาชีพให้สูงขึ้น

4. ส่งเสริมให้มีความรู้ทางศาสนาอิสลามขั้นพื้นฐาน (ฟัรฎูฮ์) เป็นอย่างน้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่มุสลิมทุกคนจะต้องเรียนรู้

หลักสูตรภาควิชาศาสนาอิสลาม มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนราษฎร์

สอนศาสนาอิสลาม

กระทรวงศึกษาธิการ อนุญาตให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใช้หลักสูตร
ภาควิชาศาสนาอิสลาม หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

1. หลักสูตรภาควิชาศาสนาอิสลาม

กระทรวงศึกษาธิการ โดยเขตการศึกษา 2 และกรมวิชาการได้จัดทำหลักสูตร
ภาคศาสนาและกำหนดให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใช้อยู่ดังนี้คือ (สำนักงานคณะกรรมการ
การการศึกษาเอกชน 2529 : 7)

1.1 ระดับต้น (อิมติคาอียะห์) ใช้เวลาเรียน 4 ปี วิชาที่เรียนมี ดังนี้

- 1.1.1 กุรอาน
- 1.1.2 กิจกรรมศาสนา
- 1.1.3 เอกภาพ
- 1.1.4 ศาสนบัญญัติ
- 1.1.5 หลักการอ่านกุรอาน
- 1.1.6 ภาษาอาหรับ
- 1.1.7 ภาษามลายู
- 1.1.8 ศาสนประวัติ
- 1.1.9 จริยธรรม

1.2 ระดับกลาง (มุกตาวะลีเคาะห์) ใช้เวลาเรียน 3 ปี วิชาที่เรียน

- 1.2.1 กุรอาน
- 1.2.2 จริยธรรม
- 1.2.3 เอกภาพ
- 1.2.4 ศาสนบัญญัติ

มีดังนี้

1.2.5 มรดก

1.2.6 ภาษาอาหรับ

1.2.7 ภาษามลายู

1.2.8 ประวัติศาสตร์

1.2.9 จริยธรรม

1.3 กระจาย (นานาชาติ) ใช้เวลาเรียน 3 ปี ให้ทั้งวิชาบังคับและเลือก ดังนี้

1.3.1 วรรณคดี

1.3.2 วรรณกรรม

1.3.3 ศาสนบัญญัติ

2. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ซึ่งเป็นหลักสูตรเดียวกับโรงเรียนทั่วไปที่เปิดสอนระดับนี้ ซึ่งมีหลักการจุดหมายและโครงสร้าง ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 1 - 3)

2.1 หลักการ

2.1.1 เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษารอบด้าน อันเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบสัมมาชีพตามความสามารถและความสนใจและเป็นหลักสูตรที่โรงเรียนสามารถจัดโปรแกรมเรียนให้จบในตัวเองได้หรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาคือ

2.1.2 เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพและเปิดโอกาสให้เด็กวัยรุ่นได้ค้นพบความสามารถ ความสนใจและความถนัดเฉพาะตน โดยให้เด็กมีความรู้ทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล

2.1.3 เป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของท้องถิ่นทางศาสนาอาชีพ การจักสอนวิชาชีพ จึงจำเป็นจะต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2.1.4 เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สามารถศึกษาหาความรู้ และทักษะจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการต่าง ๆ ได้

2.2 จุดหมาย

2.2.1 เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบและพัฒนาความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง

2.2.2 เพื่อให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ทักษะ รู้จักคิดและวิเคราะห์อย่างมีระเบียบวิธีการ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.2.3 เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของวิชาชีพทุกชนิด มีระเบียบวินัยในการทำงานทั้งในส่วนตนและหมู่คณะ มานะ พากเพียร อดทน ประหยัด และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

2.2.4 เพื่อเพิ่มความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง เคารพคอกฎหมายและกติกาสังคม รับผิดชอบตนเอง ครอบครัวและสังคม ตลอดจนส่งเสริมสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม

2.2.5 เพื่อให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคี และเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีอย่างมีหลักการและเหตุผล

2.2.6 เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะที่เป็นพื้นฐานเพียงพอแก่การนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิตทั้งส่วนตนและครอบครัว รวมทั้งการฝึกงานและการศึกษาเพิ่มเติม

2.2.7 เพื่อเพิ่มสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ และให้รู้จักส่งเสริมการสาธารณสุขของชุมชน

2.2.8 เพื่อให้รักและผูกพันกับท้องถิ่นของตน ให้รู้จักบำรุงรักษาสภาพแวดล้อม เพื่อสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย

2.2.9 เพื่อปลูกฝังให้มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้มีความรู้และเลื่อมใสในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รวมทั้งธำรงรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศชาติ

2.2.10 เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีของมนุษยชาติในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2.3 โครงสร้าง

กลุ่มวิชา	จำนวนความสอดคล้องเป้าหมาย					
	ม.1		ม.2		ม.3	
	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)
1. ภาษา						
ภาษาไทย	4	-	4	2	4	4
ภาษาต่างประเทศ	-	6	-	6	-	8
2. วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์						
วิทยาศาสตร์	4	-	4	-	4	-
คณิตศาสตร์	4	-	4	-	-	6
3. สังคมศึกษา	5	-	5	-	5	4
4. พัฒนาคุณภาพ						
พลานามัย	3	2	3	2	3	4
ศิลปะศึกษา	2	2	2	4	-	6
กิจกรรมต่าง ๆ	1	-	1	-	1	-
5. การงานและอาชีพ						
การงาน	4	-	4	-	4	-
อาชีพ	-	6	-	6	-	12
รวม	27	6	27	6	21	12
	33		33		33	

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 มีข้อแตกต่างในบางรายวิชา เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ฉะนั้นโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนประเภทนี้เลือกใช้อยู่ จึงมี 2 ลักษณะ คือ โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 สำหรับโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมรายวิชา ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

โครงสร้างทั้งสองมีกลุ่มวิชาที่เรียนเหมือนกัน แต่แตกต่างในรายวิชา กลุ่มวิชาที่มีรายวิชาแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มวิชาสังคมศึกษาและกลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ เนื่องจากมีรายวิชาทดแทนและวิชาเสริม ส่วนจำนวนการเรียนรู้ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือกเท่ากัน ดังแสดงในตาราง 5 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2528 : 1 - 4)

ตาราง 5 โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 สำหรับโรงเรียนราษฎร์
สอนศาสนาอิสลาม ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมรายวิชา
ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

กลุ่มวิชา	จำนวนภาคต่อสัปดาห์สอน					
	ม.1		ม.2		ม.3	
	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)
1. ภาษา						
ภาษาไทย	4	6	4	2	4	4
ภาษาต่างประเทศ	-	-	-	6	-	8
2. วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์						
วิทยาศาสตร์	4	-	4	-	4	-
คณิตศาสตร์	4	-	4	-	-	6
3. สังคมศึกษา	5	2	5	2	5	6
4. ศึกษานานาชาติ						
พลานามัย (สุขศึกษา และพลศึกษา)	2	2	2	2	2	4
ศาสนบัญญัติ	1	-	1	-	1	-
ศิลปะศึกษา (ทัศนศิลป์- ศึกษา)	1	2	1	4	-	6

ตาราง 5 (ต่อ)

กลุ่มวิชา	จำนวนคาบต่อสัปดาห์					
	ม.1		ม.2		ม.3	
	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)
การอ่านอักษรรอ่าน ทำนองเสนาะและ อักษรศึกษา	1	-	1	-	-	-
5. การงานและอาชีพ						
การงาน	4	-	4	-	4	-
อาชีพ	-	6	-	6	-	9
รวม	26	6	26	6	20	12
	32		32		32	
กิจกรรมแนะแนวและ สอชมเสริม	3		3		3	
รวมทั้งสิ้น	35		35		35	

ตามโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 กำหนดเวลาของกิจกรรม
แนะแนวและสอชมเสริมไว้ จำนวน 3 คาบต่อสัปดาห์ หรือ 60 คาบตลอดปีเรียนนั้น

ให้โรงเรียนนำคําเวลากังถาวมาสอนวิชาลูกเสือ-เนตรนารี วิชาภาษาหรือวิชา
อื่นๆเพื่อประโยชน์ จำนวน 10 คาบต่อภาคเรียน ส่วนที่เหลืออีก 50 คาบต่อภาคเรียน
ให้โรงเรียนจัดกิจกรรมแนะแนวและสอนซ่อมเสริมตามเกณฑ์การให้หลักสูตร โดยให้อยู่ใน
ดุลยพินิจของผู้บริหารโรงเรียน

โดยที่โรงเรียนราชบุรีสอนศาสนาอิสลามที่มีสภาพความจำเป็นในท้องที่บางแห่ง
ได้ใช้โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 สำหรับโรงเรียนราชบุรีสอน
ศาสนาอิสลามตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมรายวิชาใน
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจึงแตกต่าง
จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญทั่ว ๆ ไป ดังนี้

1. ให้เรียนรายวิชาต่อไปนี้แทนวิชาคณิตศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งกำหนดให้เรียนใน
ชั้น ม.1 และ ม.2 คือ ศ 103, ศ 104, ศ 207 และ ศ 208 ภาคเรียนละ 1 คาบ/
สัปดาห์ คือ

- 1.1 ศ 109 การอ่านอัลกุรอานและอันนะซีห์ศึกษา (0.5 หน่วยการเรียนรู้)
- 1.2 ศ 1010 การอ่านอัลกุรอานและอันนะซีห์ศึกษา (0.5 หน่วยการเรียนรู้)
- 1.3 ศ 2011 การอ่านอัลกุรอานและอันนะซีห์ศึกษา (0.5 หน่วยการเรียนรู้)
- 1.4 ศ 2012 การอ่านอัลกุรอานและอันนะซีห์ศึกษา (0.5 หน่วยการเรียนรู้)

ในการสอนให้พยายามผสมผสานเรื่องเกี่ยวกับดนตรีกับการร้องเพลงอันนะซีห์และ
การอ่านอัลกุรอานทำนองเสนาะ ทั้งนี้ของระดับกระทรวงสอนเฉพาะในสิ่งที่ไม่ขัดกับหลักศาสนา
อิสลาม

2. สำหรับวิชาพลานามัยภาคบังคับ ให้จัดการเรียนดังนี้

- 2.1 ท่องเรียนวิชาสุขศึกษาทุกภาคเรียน ภาคเรียนละ 1 คาบ/สัปดาห์
- 2.2 ท่องเรียนวิชาพลศึกษาทุกภาคเรียน ภาคเรียนละ 1 คาบ/สัปดาห์

โดยเลือกเรียนจากรายวิชามัธยมศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

- 2.3 ท่องเรียนวิชาศาสนาบัญญัติทุกภาคเรียน ภาคเรียนละ 1 คาบ/สัปดาห์

โดยเรียนตามลำดับรายวิชาตามบัญญัติ

2.4 สำหรับวิชาบังคับสังคมศึกษานั้น ให้พิจารณาเลือกเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธศาสนา โดยให้สอนเกี่ยวกับศาสนาพุทธในส่วนที่คนทั่วไปไม่ควรจะทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ อันดีต่อกันระหว่างผู้นับถือศาสนาต่างกัน โดยใช้เวลาสอนสังคมศึกษายังคง สัปดาห์ละ 4 คาบ เวลาที่เหลือ 4 คาบ ให้เรียนวิชาเสริมสังคมศึกษา

3. การจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ-เนตรนารี วิชาบุคลาธิษฐานและวิชาผู้นำเพื่อประโยชน์ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ รก 94/2528 ในวิชาดังกล่าวไม่ต้องเป็นลูกเสือ-เนตรนารี บุคลาธิษฐานและสมาชิกผู้นำเพื่อประโยชน์ และไม่ต้องแต่งเครื่องแบบตามระเบียบของแต่ละกิจกรรม นอกจากนักเรียนจะสมัครเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี บุคลาธิษฐาน และผู้นำเพื่อประโยชน์ จึงให้แต่งเครื่องแบบตามระเบียบของกิจกรรมนั้น ๆ ส่วนการเรียนการสอนนั้น ให้ผู้สอนมุ่งเน้นภาคปฏิบัติทอภาคทฤษฎี โดยประมาณ 8 ต่อ 2 เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ซึ่งมีหลักการ จุดหมายและโครงสร้าง ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 7 - 10)

3.1 หลักสูตร

3.1.1 เป็นหลักสูตรหลังหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งให้การศึกษาทั่วไปและพื้นฐานวิชาอาชีพอย่างกว้าง ๆ มาแล้ว สำหรับมัธยมศึกษาตอนปลาย เน้นการเลือกกลุ่มวิชาตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ เพื่อยุติเรียนจะยึดเป็นอาชีพต่อไป

3.1.2 เป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกผู้เรียนให้มีประสบการณ์เพื่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติและประกอบอาชีพได้จริงหรือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม หรือเป็นพื้นฐานสำหรับศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

3.1.3 เป็นหลักสูตรที่มุ่งใหญ่เรียนได้ใจแสวงหาความรู้ ความจริง เพื่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญา ความสำนึกและความซาบซึ้งในคุณค่าของธรรมชาติ ศิลปะ วัฒนธรรมและงานสร้างสรรค์ของมนุษย์

3.1.4 เป็นหลักสูตรที่มุ่งปลูกฝังคุณธรรมและความกล้าทางจริยธรรม ทั้งนี้ให้เน้นการประพฤติ ปฏิบัติเป็นสำคัญ

3.1.5 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการผสมผสานความรู้กับการปฏิบัติให้ สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจสังคม และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข

3.1.6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการเลือกเพิ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เหมาะสมไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ

3.1.7 เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนใหญ่เรียนรวมมือกันใช้ความรู้ ความ สามารถเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสังคม

3.1.8 เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสใหญ่เรียนได้สามารถศึกษาหาความรู้ และทักษะจากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ

3.2 จุดหมาย

3.2.1 เพื่อให้รู้จักดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม มีระเบียบวินัย มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ มีความรับผิดชอบตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น และประเทศชาติ

3.2.2 เพื่อให้รู้จักวิธีการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา มีความลึก ริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่หาความรู้และทักษะอยู่เสมอ รักการทำงาน สามารถทำงานเป็น หมู่คณะ มีความขยันหมั่นเพียร อดทนและรู้จักประหยัด

3.2.3 เพื่อให้มีความรู้ ทักษะในวิชาอาชีพเพียงพอแก่การดำเนินชีวิต มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รู้อย่างแท้จริงในการประกอบสัมมาชีพที่เหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรคความ เจริญของท้องถิ่นและประเทศชาติ

3.2.4 เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นคุณค่าในวิทยาการ ศิลปะ วัฒนธรรม ธรรมชาติ รู้จักและอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

3.2.5 เพื่อให้รู้จักเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น รู้จักหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น รู้จักใช้สิทธิเสรีภาพของตนในทางสร้างสรรค์บนรากฐานแห่งกฎหมาย จริยธรรมและ ศาสนา

3.2.6 เพื่อให้มีความสำนึกในการเป็นคนไทยร่วมกัน เสียสละเพื่อ ส่วนรวม มีความรักชาติ รักประชาธิปไตย รู้จักใช้สิทธิและปัญญาในการดำรงรักษาไว้ซึ่งความ มั่นคงของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

3.2.7 เพื่อให้เข้าใจพื้นฐานและปัญหาการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในการเป็นส่วนหนึ่งของมนุษยชาติ รู้จักแก้ปัญหา และข้อขัดแย้งด้วยวิธีการแห่งปัญญาและสันติวิธี

3.3 โครงสร้าง

3.3.1 วิชาบังคับ มี 2 ส่วน

3.3.1.1 วิชาสามัญ จำนวน 24 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

ภาษาไทย	6 หน่วยการเรียนรู้
สังคมศึกษา	6 หน่วยการเรียนรู้
พลานามัย	6 หน่วยการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์	6 หน่วยการเรียนรู้

3.3.1.2 วิชาพื้นฐานวิชาชีพ จำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้

โดยเลือกสาขาใดสาขาหนึ่ง ต่อไปนี้

ช่างอุตสาหกรรม	12 หน่วยการเรียนรู้
เกษตรกรรม	12 หน่วยการเรียนรู้
คหกรรม	12 หน่วยการเรียนรู้
พาณิชยกรรม	12 หน่วยการเรียนรู้
ศิลปหัตถกรรม	12 หน่วยการเรียนรู้
ศิลปกรรม	12 หน่วยการเรียนรู้

3.3.2 วิชาเลือก

3.3.2.1 วิชาเลือกตามแผนการเรียน ให้เลือกจากหมวด
วิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามแผนการเรียน

ภาษาไทย	ศิลปกรรม
สังคมศึกษา	ช่างอุตสาหกรรม
พลานามัย	เกษตรกรรม
วิทยาศาสตร์	คหกรรม
คณิตศาสตร์	พาณิชยกรรม
ภาษาต่างประเทศ	ศิลปหัตถกรรม

3.3.2.2 วิชาเลือกเสรี ให้เลือกเพิ่มเติมเพื่อเสริมวิชาเลือก
ตามแผนการเรียนหรือเพื่อสนองความสนใจพิเศษ ทั้งนี้โดยเลือกจากหมวดวิชาที่ระบุไว้ในข้อ

3.3.2.1

3.3.3 การประสานสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายกับ
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3.3.3.1 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตรประกาศ
นียบัตรวิชาชีพมีสาระสำคัญและรายวิชาสอดคล้องกันในวิชาบังคับ ตามข้อ 3.3.1.2

3.3.3.2 ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนผลการเรียนระหว่าง
หลักสูตรทั้ง 2 ได้ ทั้งในส่วนที่เป็นวิชาบังคับและวิชาเลือก

การออกหนังสือเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ตั้งแต่ พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา รัฐบาลได้ออกหนังสือเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
โดยกระทรวงศึกษาธิการให้ทำเป็นระเบียบหรือโครงการขึ้นดังนี้

1. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะในภาคศึกษา 2

พ.ศ. 2504

2. โครงการอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามของกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2513

3. โครงการอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามภาคใต้ของกระทรวง
ศึกษาธิการ พ.ศ. 2520 - 2524

4. โครงการอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ของกระทรวง
ศึกษาธิการ พ.ศ. 2525 - 2529

1. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะในภาคศึกษา 2
พ.ศ. 2504

คณะกรรมการที่ปรึกษาการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาคของภาคศึกษา 2 ได้พิจารณาเห็นว่า การศึกษาในรูปของปอเนาะเป็นการจัดการศึกษาที่ดำเนินกันมาแต่โบราณตามความมั่นคงของบ้านเมือง ควรให้ปอเนาะดำเนินการในรูปแบบของโรงเรียน เมื่อวันที่ 12 - 17 พฤศจิกายน 2503 กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับกระทรวงมหาดไทยได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงปอเนาะในภาคศึกษา 2 ขึ้นที่ทำการภาคศึกษา 2 จังหวัดยะลา ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย สำนักพุทธศาสนาแห่งชาติ คณะบดีธรรม บวรราชการจังหวัด คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และโต๊ะครู รวมทั้งสิ้น 96 คน มีมติประชุมครั้งนี้เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการปรับปรุงปอเนาะ ทมวกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะ ในภาคศึกษา 2 พ.ศ. 2504"สาระสำคัญของระเบียบนี้ ก็คือ (เสริมศักดิ์ วิชาสารณ 2524 : 35)

1. ปอเนาะใดที่มีความสนใจที่จะปรับปรุงกิจการของปอเนาะให้ขึ้นเรื่องราวของจดทะเบียนต่อทางราชการ

2. ปอเนาะใดที่จัดการศึกษาอยู่เสมอ จะได้รับการอุดหนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ

3. ให้ปอเนาะที่จดทะเบียนแล้วจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรวิชาศาสนา วิชาภาษาไทย และวิชาชีพ

2. โครงการอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามของกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2513

ในปี พ.ศ. 2513 กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นว่า โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามที่แปรสภาพมาจากปอเนาะและเคยได้รับการส่งเสริมและช่วยเหลือตามโครงการปรับปรุงปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์ของกระทรวงศึกษาธิการตามมติคณะรัฐมนตรีเป็นสถานการศึกษาอันสำคัญที่มีส่วนช่วยเหลือจัดการอบรมสั่งสอนและจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติไทยให้เป็นพลเมืองที่ดี มีศีลธรรม และมีความรู้ทางด้านวิชาการตามควรแก่เอกภาพตามนโยบายของรัฐบาล ควรได้รับการอุดหนุนและส่งเสริมให้สมกับเป็นสถานการศึกษาของชาติไทยต่อไป จึงได้วางโครงการในการอุดหนุนไว้ ให้ชื่อว่า โครงการอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2513 สาระสำคัญของโครงการมีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2529 : 26 - 30)

2.1 วัตถุประสงค์

2.1.1 เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาได้ดี ให้มีความมั่นคง เป็นปึกแผ่นยิ่งขึ้น

2.1.2 เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสามัญและวิชาการศาสนาอิสลามให้ได้ผลดีเหมาะสมและสนองความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติและสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาคใต้

2.1.3 เพื่อส่งเสริมนักศึกษาให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ

2.1.4 เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชน

2.2 กำหนดระยะเวลาของการดำเนินการ

2.2.1 การดำเนินการตามโครงการนี้ นับเป็นโครงการระยะแรก กำหนดทั้งแต่ปีงบประมาณ 2513 จนถึงปีงบประมาณ 2516 รวม 4 ปี

2.2.2 การให้การอุดหนุนตามโครงการนี้ไม่เป็นการผูกพัน เมื่อมีเหตุผลอันสมควร กระทรวงศึกษาธิการอาจบอกงดในการอุดหนุนเสียเมื่อใดก็ได้

2.3 คุณลักษณะของโรงเรียน

โรงเรียนที่จะได้รับการอุดหนุนตามโครงการนี้ จะต้องมีความ
 ดังต่อไปนี้

2.3.1 เป็นโรงเรียนประเภทการศึกษาพิเศษสอนศาสนาอิสลามที่จัด
 กิจกรรมใดก็ได้หรือที่แปรสภาพจากปอเนาะหรือซึ่งเคยได้รับการส่งเสริมและช่วยเหลือตาม
 โครงการปรับปรุงปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์ของกระทรวงศึกษาธิการ

2.3.2 ดำเนินการสอนเต็มตามเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และจัด
 กิจกรรมใดที่มีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นตามสมควร

2.3.3 จัดสอนตามหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ
 โดยเคร่งครัด

2.3.4 จัดให้มีการสอนวิชาสามัญหรือวิชาชีพ และทำการวัดผล
 การศึกษาเป็นประจำจนเมื่อผลการเรียนดีเกินตามสมควร

2.3.5 มีบริเวณโรงเรียนกว้างขวางพอเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน
 และมีอาคารเรียนเป็นเอกเทศทั้งไม่ขัดต่อหลักศาสนาและอนาญโรงเรียน

2.3.6 ห้องเรียนและห้องประกอบอื่น ๆ แต่ละห้องต้องมีขนาด
 เหมาะสม มีแสงสว่างเพียงพอ

2.3.7 อุปกรณ์การสอนการเรียนแต่ละวิชา ต้องมีมากพอสมควร และ
 บรรดาอุปกรณ์ ๆ ต้องไม่มีสิ่งซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อความมั่นคงของประเทศ หรือมีสิ่งชักจูง
 หรือสื่อไปในทางนิกศศีลธรรมอันดีงามของบ้านเมือง

2.3.8 จัดทำเอกสารต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์
 พ.ศ. 2497 และกฎกระทรวงฯ โดยครบถ้วนเป็นปัจจุบัน และถูกต้องตามแบบของทางราชการ

2.3.9 มีนักเรียนไม่ต่ำกว่า 50 คน

2.3.10 มีครูประจำทำการสอนในโรงเรียนพอเหมาะสมกับจำนวน
 นักเรียน

2.3.11 การดำเนินการโรงเรียนของค่าเงินไปโดยถูกต้องตาม
กฎหมายและระเบียบของทบวงโรงเรียนราษฎร์ และของทบวงกระทรวงศึกษาธิการสั่งให้
ปฏิบัติ

2.4 ลักษณะการให้การอุดหนุน

2.4.1 การอุดหนุนตามประเภทที่ 1 คือ การให้การอุดหนุนทางการเงิน
มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนให้สามารถดำรงโรงเรียนอยู่ได้อย่างมั่นคงเป็นปึกแผ่น

2.4.2 การอุดหนุนตามประเภทที่ 2 คือ การอุดหนุนด้วยการส่งครู
ไปช่วยสอนวิชาสามัญหรือวิชาชีพ

2.4.3 การอุดหนุนประเภทที่ 3 คือ การให้การอุดหนุนด้วยการจัดส่ง
อุปกรณ์การสอนการเรียนไปให้ นั้น จะพิจารณาจัดส่งไปตามความจำเป็น ตามความเหมาะสม
และกำลังเงินงบประมาณ

3. โครงการอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามภาคใต้ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2520 - 2524

โครงการอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามของกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2513 นั้น กำหนดระยะเวลาไว้ 4 ปี ถึง ปี พ.ศ. 2516 แต่ทางปฏิบัติกระทรวง
ศึกษาธิการได้ขยายโครงการนี้ไปจนถึงปี พ.ศ. 2519 เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2520 คณะรัฐมนตรี
ได้มีมติอนุมัติให้กระทรวงศึกษาธิการอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามต่อไปอีก 5 ปี
นับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2520 - 2524 โดยพิจารณาแก้ไขปรับปรุงโครงการอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์
สอนศาสนาอิสลามของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2513 เสียใหม่ และให้ชื่อโครงการนี้ว่า
โครงการอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามภาคใต้ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.
2520 - 2524 ทั้งสาระสำคัญของโครงการมีดังนี้ (ส่วนงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
2529 : 31 - 38)

3.1 วัตถุประสงค์

3.1.1 ส่งเสริมโรงเรียนที่จัดการศึกษาให้มีความมั่นคงเป็นปึกแผ่น

3.1.2 ส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลาม วิชาสามัญและวิชาชีพให้ใกล้เคียงที่เหมาะสมและสนองความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

3.1.3 ส่งเสริมนักเรียนให้เป็นพลเมืองดีของชาติ

3.1.4 สร้างเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชน

3.2 ระยะเวลาของการดำเนินการ

การดำเนินการตามโครงการนี้ กำหนดตั้งแต่ปีงบประมาณ 2520 จนถึงปีงบประมาณ 2524 รวมระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี ตามแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 พ.ศ. 2520 - 2524

3.3 คุณสมบัติของโรงเรียนที่จะได้รับการอุดหนุน

3.3.1 จัดให้มีการสอนวิชาสามัญหรือวิชาชีพเป็นประจำและทำการวัดผลการศึกษาประจำ มีผลการเรียนดีตามสมควร

3.3.2 มีนักเรียนทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 50 คน

3.3.3 มีนักเรียนเข้านั่งสอยโลวิชาสามัญหรือวิชาชีพเป็นประจำ ซึ่งทางราชการจัดสอยไม่น้อยกว่า 15 คน ในปีงบประมาณ 2520 - 2522 และไม่น้อยกว่า 25 คน ในปีต่อ ๆ ไป

สำหรับโรงเรียนที่ยังไม่มีขั้นตัวประโยค ให้คิดจำนวนนักเรียนเข้านั่งสอยโลวิชาสามัญหรือวิชาชีพของชั้นปีสูงสุดที่โรงเรียนดำเนินการสอนตามอัตราจำนวนดังกล่าวข้างตน

3.3.4 จัดสอนตามหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยเคร่งครัด

3.3.5 ดำเนินการสอนเต็มตามเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และจัดการใดที่มีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นตามสมควร

3.3.6 อุปกรณ์การเรียนการสอนแต่ละวิชาต้องมีพอสมควร และบรรดาอุปกรณ์นั้น ๆ ต้องไม่มีสิ่งซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อความมั่นคงของประเทศหรือสิ่งชักจูงหรือล่อไปในทางผิดศีลธรรมอันดีงามของชนาเมือง

3.3.7 จัดทำเอกสารต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ กฎกระทรวงฯ และระเบียบโดยครม.ฉบับปัจจุบัน และถูกต้องตามแบบของทางราชการ

3.3.8 มีบริเวณโรงเรียนกว้างขวางพอเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน และมีอาคารเรียนเป็นเอกเทศ ทั้งไม่ขัดต่อหลักสุขภาพและอนามัยของโรงเรียน

3.3.9 หอเรียนและห้องประกอบอื่น ๆ แต่ละห้องต้องมีขนาดเหมาะสม มีแสงสว่างพอเพียง

3.3.10 มีครูประจำทำการสอนในโรงเรียนพอเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

3.3.11 การดำเนินการกิจการของโรงเรียนเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับโรงเรียนราษฎร์และข้อบังคับอื่น ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการสั่งให้ปฏิบัติตาม

3.3.12 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 2 ส่วนโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 3 และ 4 ต้องเป็นโรงเรียนที่แปรสภาพมาจากปอเนาะหรือเคยได้รับการส่งเสริมและอุดหนุนช่วยเหลือตามโครงการปรับปรุงปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามของกระทรวงศึกษาธิการมาแล้ว

3.4 ประเภทของการอุดหนุน

การอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามตามโครงการนี้ แบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

3.4.1 อุดหนุนด้านการเงิน

3.4.1.1 ให้เงินสมนาคุณแก่เจ้าของโรงเรียนเพื่อดำรงชีพ

3.4.1.2 ให้เงินเพื่อพัฒนากิจการโรงเรียน

3.4.1.3 ให้เงินเพื่อดำเนินการวัดผลการศึกษาระดับชั้น

ตัวประโยค

3.4.2 อุดหนุนด้วยการจัดส่งครูไปช่วยสอนวิชาสามัญหรือวิชาชีพ

3.4.3 อุดหนุนทุนการให้อุปกรณ์การเรียนการสอน

3.4.4 อุดหนุนทุนการให้สิทธิบางประการ

3.4.5 อุดหนุนค่านิเทศการสงเคราะห์

4. โครงการอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2525 - 2529

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปรับปรุงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ โดยดำเนินการในรูปโครงการ ตั้งแต่ พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา ปรากฏว่า "โครงการอุดหนุนโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2520 - 2524" ได้ครบกำหนดระยะเวลาแล้ว แต่รัฐยังคงมีนโยบายที่จะปรับปรุงส่งเสริมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ต่อไป โดยมุ่งให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบเช่นเดียวกับสถานศึกษาอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับการศึกษาทั้งด้านวิชาศาสนา วิชาสามัญและหรือวิชาชีพ ในคุณภาพที่สูงยิ่งขึ้น อันจะช่วยอำนวยความสะดวกทางการศึกษา เพราะถือว่า การศึกษาเป็นพื้นฐานอันสำคัญที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงแก่ชาติ โดยส่วนรวม ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมจิตวิทยา

ด้วยเจตนารมณ์ดังกล่าวของรัฐ กระทรวงศึกษาธิการจึงมีความจำเป็นต้องให้การอุดหนุนและส่งเสริมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ต่อไป โดยกำหนดโครงการอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2526 - 2529 ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 สำคัญของโครงการนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2529 : 47 - 58)

4.1 วัตถุประสงค์

4.1.1 ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลและแผนงานหลักการพัฒนาโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ อันเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

4.1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้สามารถจัดการเรียนการสอนทั้งวิชาศาสนา วิชาสามัญและหรือวิชาชีพให้ได้ดีและสนองวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 5

4.1.3 เปรียบเทียบการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ใหม่คุณภาพและประสิทธิภาพ

4.1.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ใหม่บทบาทในการอบรมสั่งสอน ปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น

4.2 กำหนดระยะเวลา

การดำเนินโครงการที่กำหนดตั้งแต่ปีงบประมาณ 2526 - 2529 รวมระยะเวลาดำเนินการ 4 ปี

4.3 คุณสมบัติของโรงเรียนที่จะได้รับการอุดหนุน

4.3.1 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 2 ส่วนโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 3 และ 4 ต้องเป็นโรงเรียนที่แปรสภาพมาจากปอเนาะหรือเคยได้รับการส่งเสริมและอุดหนุนตาม "โครงการปรับปรุงปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามของกระทรวงศึกษาธิการ" มาแล้ว โดยต้องมีจำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 50 คน และต้องมีจำนวนนักเรียนเข้านั่งสวดในชั้นตัวประโยคหรือชั้นสูงสุด ภาควิชาศาสนาไม่ต่ำกว่า 25 คน ภาควิชาสามัญหรือภาควิชาชีพไม่ต่ำกว่า 25 คน

สำหรับโรงเรียนในเขตการศึกษา 3 และ 4 ซึ่งไม่ได้แปรสภาพจากปอเนาะหรือไม่เคยได้รับการส่งเสริมและอุดหนุนตาม "โครงการปรับปรุงปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามของกระทรวงศึกษาธิการ" มาก่อน ต้องมีจำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 100 คน และต้องมีจำนวนนักเรียนเข้านั่งสวดในชั้นตัวประโยคหรือชั้นสูงสุดภาควิชาศาสนาไม่ต่ำกว่า 50 คน ภาควิชาสามัญหรือภาควิชาชีพไม่ต่ำกว่า 50 คน

4.3.2 เป็นโรงเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของสำนักงานศึกษาธิการเขต 2 โดยมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนรวมทั้งหมด

4.3.3 มีครูศาสนา หนึ่งคนต่ออัตราส่วน ครู 1 คนต่อนักเรียน 40 คน

4.3.4 การดำเนินกิจการของโรงเรียนถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนและข้อบังคับอื่น ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการสั่งให้ปฏิบัติตาม

4.4 ประเภทของการอุดหนุน

ประเภทของการอุดหนุนตามโครงการนี้ แบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

4.4.1 อุดหนุนด้านการเงิน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.4.1.1 เงินอุดหนุนโรงเรียนเพื่อส่งเสริมดำเนินการ
ของโรงเรียน

4.4.1.2 เงินอุดหนุนการประเมินผลการศึกษาทั้งด้านวิชา
ศาสนา วิชาสามัญ และวิชาชีพให้แก่อนายราชการที่จัดสอบ มีเงินค่าวัสดุและเงินค่าตอบแทน
พิจารณาตามรายหัวนักเรียนที่เข้านั่งสอบ หลักสูตรวิชาอิสลามศึกษาระดับต้นหัวละ 20 บาทต่อปี
ระดับกลางหัวละ 25 บาทต่อปี ระดับปลายหัวละ 30 บาทต่อปี หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
หัวละ 12 บาทต่อปี หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายหัวละ 40 บาทต่อปี หลักสูตรการศึกษานานาชาติ
แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 หัวละ 12 บาทต่อปี ระดับ 4 หัวละ 20 บาทต่อปี หลักสูตรวิชาชีพ
สำหรับโรงเรียนชุมชน 3 เดือน หัวละ 6 บาทต่อวิชาต่อปี หลักสูตร 6 เดือน หัวละ 9 บาท
ต่อวิชาต่อปี หลักสูตร 12 เดือน หัวละ 12 บาทต่อวิชาต่อปี ส่วนเงินค่าตอบแทนจ่ายให้แก่
เจ้าหน้าที่ควบคุมการสอบ เจ้าหน้าที่กำกับการสอบ เจ้าหน้าที่ตรวจกระดาษคำตอบ คนงาน
การโรง และพนักงานขับรถปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการสอบตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กระทรวง
การคลังกำหนดไว้

4.4.2 การอุดหนุนด้านบุคลากร

การอุดหนุนด้านบุคลากร พิจารณาให้การอุดหนุนครู เพื่อส่งไป
ช่วยสอนวิชาสามัญหรือวิชาชีพในโรงเรียนแต่ละประเภทของหลักสูตร

4.4.2.1 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนจะต้อง
จัดชั้นเรียน ห้องเรียนต่อนักเรียน 40 คน กรณีที่โรงเรียนเปิดสอนชั้น ม.1 ม.2 และ ม.3
ชั้นละ 1 ห้องเรียน ซึ่งจะได้รับครู ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่าขึ้นไป 4 คน และวุฒิ ปวส. 1 คน
เมื่อโรงเรียนขยายห้องเรียนเพิ่มขึ้นในแต่ละชั้นแล้วจะได้รับการพิจารณาอุดหนุนครูเพิ่มขึ้น

4.4.2.2 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจะต้อง
จัดชั้นเรียน 1 ห้องเรียนต่อนักเรียน 40 คน กรณีที่โรงเรียนเปิดสอนชั้น ม.4 ม.5 และ

น.6 ชั้นละ 1 ห้องเรียน จะได้รับครูวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป 2 คน และครู ปวช. 3 คน เมื่อโรงเรียนขยายห้องเรียนในแต่ละชั้นแล้วจะได้รับพิจารณาอุดหนุนเพิ่มขึ้น

4.4.2.3 หลักสูตรการศึกษานอกระบบแบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4 โรงเรียนจะต้องจัดชั้นเรียน 1 ห้องเรียนต่อนักเรียน 45 คนต่อ 1 วิชา โรงเรียนเปิดสอนระดับ 3 - 4 จะได้รับวุฒิ ป.ศ.สูง หรือเทียบเท่าขึ้นไป 1 คน ปวช. 1 คน ต่อ 1 ห้องเรียน เมื่อโรงเรียนขยายห้องเรียนในแต่ละระดับแล้วจะได้รับการพิจารณาอุดหนุนครูเพิ่มขึ้น

4.4.2.4 หลักสูตรวิชาชีพ โรงเรียนจะต้องจัดชั้นเรียน 1 ห้องเรียนต่อนักเรียน 25 คนต่อ 1 วิชา จะให้อุดหนุนครูวุฒิ ปวช. 1 คน ต่อ 1 วิชา เมื่อโรงเรียนขยายห้องเรียนในแต่ละวิชาแล้ว จะได้รับการพิจารณาอุดหนุนเพิ่มขึ้น

4.4.3 การอุดหนุนด้านวัสดุอุปกรณ์
จะพิจารณาให้การอุดหนุนด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ และสื่อการเรียนการสอนแก่โรงเรียนแต่ละประเภทของหลักสูตรและระดับการศึกษา

การให้การอุดหนุนด้านนี้แก่โรงเรียนเป็นจำนวนเท่าใด และอย่างไรนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนพิจารณากำหนดเป็นปี ๆ ไปตามกำลังงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี ทั้งนี้ โดยจะพิจารณาให้การอุดหนุนเพิ่มเป็นการกระตุ้น และเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้ดีขึ้น

4.4.4 การอุดหนุนด้านวิทยากรส่งเคราะห์ โรงเรียนที่จะได้รับการพิจารณาให้ได้รับการอุดหนุนด้านวิทยากรส่งเคราะห์ ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

4.4.4.1 เป็นโรงเรียนซึ่งแปรสภาพมาจากปอเนาะ หรือเป็นโรงเรียนของมูลนิธิมิสชันหรือสมาคม

4.4.4.2 เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่ต่ำกว่า 300 คน หรือเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ล่อแหลมต่อความมั่นคงของชาติ

การให้การอุดหนุนค่าน้ำแกโรงเรียน อาจพิจารณาให้เป็น
เงินค่าก่อสร้างอาคารเรียนหรืออาคารประกอบ หรือให้เป็นเงินสมทบค่าก่อสร้างอาคารเรียน
หรืออาคารประกอบ ส่วนการจะให้การอุดหนุนเป็นจำนวนเท่าใดและอย่างไร สำนักงานคณะกรรมการ
การการศึกษาเอกชนจะพิจารณาเป็นปี ๆ ไป ตามกำลังงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี

4.4.5 การอุดหนุนด้านอื่น ๆ การอุดหนุนค่าน้ำเพื่อมุ่งส่งเสริมวิทยฐานะ
ของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งจะให้การอุดหนุน ดังนี้

4.4.5.1 ส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนยากจน บุตรของ
ผู้บริหารและบุตรของครูศาสนา โดยการพิจารณาจัดหาสถานที่เรียนหรือให้เป็นทุนการศึกษา

4.4.5.2 ส่งเสริมการศึกษาของครูศาสนา ครูสามัญหรือ
ครูวิชาชีพ โดยการพิจารณาจัดหาสถานที่เรียนหรือให้เป็นทุนการศึกษา

4.4.5.3 ส่งเสริมการให้การอบรมทางด้านวิชาการ โดย
การพิจารณาให้ครูศาสนา ครูสามัญหรือครูวิชาชีพ ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนได้รับการอบรม
ทางวิชาการ ตามโครงการที่สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาเอกชนดำเนินการในแต่ละปี

รัฐบาลจึงงบประมาณอุดหนุนตามโครงการอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ระหว่างปี พ.ศ. 2514 ถึงปีงบประมาณ 2529 ไว้เป็นจำนวนถึง 94,001,821 บาท
เงินงบประมาณดังกล่าวนี้ยังไม่รวมเงินเคื่อนค้างและอื่น ๆ ของข้าราชการครูและลูกจ้าง
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ รายละเอียดของงบประมาณที่ได้รับและงบประมาณ
ที่ใช้จริงของแต่ละปีงบประมาณ ดังแสดงในตาราง 6 (สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาเอกชน
2529 : 13)

ตาราง 6 แสดงงบประมาณการอุดหนุนตามโครงการอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ภาคใต้ ระหว่างปี 2514 - 2529

ปีงบประมาณ	จำนวน		
	โรงเรียน	งบประมาณที่ได้รับ	งบประมาณที่ใช้
2514	78	2,490,000	735,380
2515	221	2,490,000	2,082,700
2516	243	2,500,000	2,484,060
2517	228	3,000,000	2,597,830
2518	228	3,000,000	2,782,880
2519	199	3,000,000	2,890,820
2520	192	3,000,000	2,997,900
2521	172	3,000,000	3,794,010
2522	157	4,100,000	4,004,440
2523	123	4,710,000	4,502,450
2524	120	6,000,000	6,000,000
2525	129	6,200,000	6,099,300
2526	128	10,722,300	10,591,440
2527	120	12,203,500	11,064,660
2528	126	14,240,121	13,995,505
2529	กำลังดำเนินการ	13,345,900	กำลังดำเนินการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

พ.ศ. 2509 พ.อ.ประสิทธิ์ เวชสวรรค์ (พ.อ.ประสิทธิ์ เวชสวรรค์ 2509 : 124) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการศึกษา เพื่อบูรณาการของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหา 7 ประการ คือ

1. ประชาชนขาดความสนใจในการศึกษา
2. ประชาชนไม่รู้หนังสือหลังจากจบการศึกษาแล้ว
3. ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ต่ำ
4. ประชาชนไม่พูดภาษาไทย
5. การศึกษาแบบปอเนาะ
6. ประชาชนเคร่งครัดในความเชื่อถือที่ศาสนา
7. ประชาชนขาดความสำนึกในความเป็นไทย

พ.ศ. 2512 ศูนย์พัฒนาการศึกษาภาคศึกษา 2 (สำนักงานภาคศึกษา 2, 2513 : 34 - 42) ได้ทำวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาของปอเนาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยโต๊ะครู ครูสอนศาสนาอิสลาม นักศึกษาปอเนาะ ผู้ได้รับทุนอุดหนุน นักเรียนไทยมุสลิม ประชากรไทยมุสลิม และประชากรไทยพุทธ ซึ่งมีภูมิลำเนาในหมู่บ้านไทยมุสลิม ผลปรากฏว่า นักศึกษายืนยันว่า โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามดีกว่าปอเนาะ ทั้งในด้านการจัดสภาพบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน แบบเรียน ห้องเรียน การจัดวิชาสอน อุปกรณ์การสอนและการวัดผล ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามจัดการศึกษากว่าปอเนาะ โต๊ะครู ส่วนมากคือประมาณร้อยละ 78.20 เห็นด้วยที่ทางราชการสนับสนุนในการเปลี่ยนแปลงปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามและครูสอนศาสนา ส่วนมากร้อยละ 84.25 มีความเห็นสนับสนุนนโยบายการปรับปรุงปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ส่วนครูสอนวิชาสามัญแสดงทัศนะว่า ทั้งโต๊ะครู ครูสอนศาสนาและชาวไทยมุสลิมไทยทั่วไปพอใจและเห็นด้วยในนโยบายความช่วยเหลือของรัฐบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ซึ่งนับตั้งแต่ประชาชนทั่วไป นักเรียน ครูและโต๊ะครู ต่างก็เห็นด้วยกับการที่รัฐส่งเสริมปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม แต่ในขณะที่ผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า ในระหว่างปี

พ.ศ. 2508 - 2511 มีนักเรียนไม่สามารถสอบผ่านวิชาสามัญในอัตราร้อยละ 22.35 ถือเป็น
 แสดงว่า มีความสูญเสียทางการศึกษามาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาใน
 โรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลามยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

พ.ศ. 2516 ประกิจ ประจักษ์จินิก (ประกิจ ประจักษ์จินิก 2516 :
 200 - 209) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับปรุงและส่งเสริมป้อนะให้ เป็นโรงเรียนราษฎร
 สอนศาสนาอิสลาม โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เป็นการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์
 ผลปรากฏโดยสรุปดังนี้

1. จังหวัดชายแดนภาคใต้มีประชาชนประมาณร้อยละ 77 นับถือศาสนาอิสลาม
 วัฒนธรรมของศาสนาอิสลามทำให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีขนบธรรมเนียมประเพณี
 ภาษาและวัฒนธรรมแตกต่างไปจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งนับถือศาสนาพุทธ
 ความแตกต่างอย่างนี้เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาทางการเมืองและการ
 ปกครองในจังหวัดชายแดนภาคใต้มาเป็นเวลานาน
2. สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ชาวไทยนับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้
 บางส่วนขาดความรู้ลึกเป็นไทย คือ ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามบางคนมีความยึดมั่นในศาสนา
 มากเกินไป มีสิ่งกีดขวางในขอบเขตจำกัดในหมู่คนที่นับถือศาสนาเดียวกันในลักษณะที่เรียกว่า
 "สังคมนิก" ไม่นิยมคบคลาสนากับผู้นับถือศาสนาอื่น จึงทำให้ขาดการผสมผสานทางวัฒนธรรม
 และภาษากับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ผู้นำทางศาสนาอิสลามบางคนถือเอาลักษณะที่
 แตกต่างกันนี้สั่งสอนประชาชนในกลุ่มของตนว่า การใช้ภาษาไทยเป็นบาป เพราะภาษาไทย
 เป็นภาษาของพุทธศาสนา มุสลิมที่ดีไม่ควรถือปฏิบัติ จึงทำให้มีผู้หลงเชื่อและไม่นิยมส่งบุตรหลาน
 ของตนเข้าเรียนในโรงเรียน พยายามหลีกเลี่ยงพระราชนโยบายที่พระมหากษัตริย์
 ในขณะนั้นบังคับตามพระราชนโยบายที่พระมหากษัตริย์หรือให้เด็กออกจากโรงเรียนกลางคัน เป็นต้น
 เป็นเหตุให้ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนทั่วไปมีน้อย ชาวไทย
 นับถือศาสนาอิสลามหลีกเลี่ยงการศึกษาในโรงเรียน แทนที่ส่งบุตรหลานของตนเข้าศึกษาใน
 ป้อนะ ซึ่งเป็นสถานสอนวิชาศาสนาอิสลาม ทั้งนี้เพราะชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัด
 ชายแดนภาคใต้ยกย่องผู้ที่มีความรู้ในทางศาสนาว่าเป็นผู้รู้ของสังคมป้อนะจึงเป็นสถานศึกษา

ศาสนาอิสลามที่มีอิทธิพลต่อชาวไทยที่มีถิ่นอาศัยศาสนาอิสลามในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้เป็นอย่างมาก

3. กระทรวงศึกษาธิการได้ทำการแปรสภาพปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์
สอนศาสนาอิสลามขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้สอนวิชาสามัญเช่นเดียวกับโรงเรียนธรรมดาทั่วไป
และมีการสอนวิชาศาสนาด้วย ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาในการที่ประชาชนไทยจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่
นิยมพูดและใช้ภาษาไทยที่มีทัศนคติไม่ถูกต้องต่อรัฐบาล การดำเนินงานในคานนี้มาจะยังไม่บรรลุ
ผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะยังมีโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามอีกประมาณร้อยละ 44.6
ที่สอนแค่วิชาศาสนาภาษาอาหรับและภาษามลายูแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนั้น โรงเรียนราษฎร์
สอนศาสนาอิสลามที่ขออนุญาตสอนวิชาศาสนาอิสลามและวิชาสามัญควบคู่กันไปด้วยนั้น ยังมีปัญหา
ในเรื่องคุณภาพ การจัดการศึกษาและมาตรฐานการเรียนการสอนอีกเป็นจำนวนมาก

4. การดำเนินงานปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา
อิสลามและการปรับปรุงส่งเสริมโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามของกระทรวงศึกษาธิการ
ที่แล่นมา ปรากฏว่า มีปัญหาอุปสรรคหลายประการ ทั้งปัญหาคำณงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด
ไม่เพียงพอที่จะให้การสนับสนุนได้อย่างเต็มที่ ปัญหาสภาพแวดล้อมที่ไม่มั่นคงปลอดภัย เพราะ
มักจะถูกความสวัดศิญาของครูช่วยสอนวิชาสามัญและวิชาชีพที่ทางราชการส่งไปช่วยสอน ปัญหา
สภาพการจัดของโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามที่ส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก มีสภาพการจัดไม่
ทั่วถึงสมัยเมื่อเป็นปอเนาะ มีบริเวณคับแคบไม่ถูกสุขลักษณะ ปัญหาผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์
สอนศาสนาอิสลามซึ่งได้แก่โต๊ะครูส่วนใหญ่ยังไม่ถูกสุขลักษณะ ปัญหาผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์
สอนศาสนาอิสลามซึ่งได้แก่โต๊ะครูส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้ภาษาไทยได้ ไม่มีความรู้ในกฎ
ระเบียบและวิธีปฏิบัติ โต๊ะครูบางคนมุ่งแต่จะสอนวิชาศาสนา กีดกันการสอนวิชาสามัญและ
ภาษาไทย ปัญหาเจ้าหน้าที่ฝ่ายนิติศาสตร์การศึกษาและติดตามผลมีอยู่น้อย ไม่เพียงพอที่จะออกไป
นิเทศและติดตามผลได้โดยทั่วถึง ปัญหาการขาดแคลนครูช่วยสอนวิชาสามัญและวิชาชีพส่วนใหญ่
มีคุณภาพต่ำ จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการเขาออกมอຍ เพราะมีฐานะเป็นลูกจ้าง
ไม่มีความมั่นคง ขวัญกำลังใจต่ำ ปัญหาคำแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบมีน้อยมาก
แบบเรียนศาสนาอิสลาม ภาษาอาหรับและภาษามลายูส่วนใหญ่พิมพ์มาจากต่างประเทศ แม้ว่า

กระทรวงศึกษาธิการจะได้ออกแบบเรียนขึ้นมาแล้ว แต่ก็ยังไม่เพียงพอและยังไม่แพร่หลาย ปัญหาสำคัญประการหนึ่งสำหรับการเรียนการสอนเมื่ออยู่ในพื้นที่ห่างไกล กระทรวงศึกษาธิการไม่สามารถหางบประมาณมาสนับสนุนได้อย่างเต็มที่ และปัญหาของว่างในการตรวจ การควบคุม และการนิเทศการศึกษา เพราะกระทรวงศึกษาธิการ เน้นหนักการตรวจและนิเทศการศึกษาเฉพาะโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล คือ โรงเรียนที่มีการสอนวิชาสามัญและวิชาชีพเป็นสำคัญ ส่วนโรงเรียนที่มีการสอนวิชาศาสนาภาษาอาหรับ และภาษาขลาคูเพียงอย่างเดียว ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 44.6 ของจำนวนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามทั้งหมด บัณฑิตมีการเร่งรัดปรับปรุง ซึ่งจะเป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญต่อการส่งเสริมแรงจูงใจให้เยาวชนได้เรียนรู้อาหรับและภาษาไทยเป็นอย่างดี

พ.ศ. 2518 จำลอง สวเนศคุณานนท์ (จำลอง สวเนศคุณานนท์ 2518 : 116 - 117) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของโต๊ะครูโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยส่งแบบสอบถามในเรื่องบทบาทของโต๊ะครูทางไปรษณีย์ไปยังโต๊ะครูในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล จำนวน 191 ฉบับ ได้รับคืนมาทำการวิเคราะห์ 155 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่า โต๊ะครูทุกกลุ่มมีบทบาททางด้านการจัดการศึกษาส่วนใหญ่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ส่วนบทบาทด้านการเป็นผู้นำชุมชนนั้น ปรากฏว่าโต๊ะครูเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลต่อชุมชนเป็นอย่างมาก และแสดงออกในแนวทางอันพึงประสงค์ของทางราชการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับบทบาทด้านการเป็นผู้นำทางศาสนาและบทบาทเกี่ยวกับด้านการเมือง การปกครอง ส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับหลักศาสนาอิสลามและไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงแห่งชาติ แต่มีการกระทำและความคิดเห็นอยู่บางประการที่สื่อให้เห็นว่า โต๊ะครูบางคนได้อาศัยศาสนาเป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์และถือเอาความแตกต่างในเรื่องภาษา ศาสนา และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นการแบ่งแยกชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ออกจากประชาชนชาวไทยทั่วไป ส่วนในด้านการแตกต่างของบทบาททั้ง 4 ด้าน ระหว่างโต๊ะครูแต่ละกลุ่มนั้น ส่วนใหญ่ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พ.ศ. 2521 วิทยา บุญสม (วิทยา บุญสม 2521 : 120 - 123) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยศึกษา

จากประชากรที่เป็นผู้บริหารการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด และกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียน อันได้แก่ ครูใหญ่ กลุ่มตัวอย่างครูสอนวิชาสามัญ และครูสอนวิชาศาสนาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลของการวิจัยปรากฏว่า

1. การปฏิบัติงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภท ได้แก่ งานบริหารด้านวิชาการ งานบริหารด้านบุคคล งานบริหารด้านกิจการนักเรียน งานบริหารธุรการ และงานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้บริหารภายนอกโรงเรียน ครูใหญ่และครูผู้สอน มีความเห็นดังนี้

1.1 งานบริหารด้านวิชาการ ผู้บริหารภายนอกโรงเรียนเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับน้อย ส่วนครูใหญ่เห็นว่าอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และครูผู้สอนเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับน้อย ดังนั้น เมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้ว จะเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการอยู่ในระดับที่น้อย

1.2 งานบริหารด้านบุคคล ผู้บริหารภายนอกโรงเรียนเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านนี้น้อย ในขณะที่เกี่ยวกับครูใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านนี้ในระดับปานกลาง และครูผู้สอนเห็นว่าอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ดังนั้น เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้วจะเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

1.3 งานบริหารด้านกิจการนักเรียน ผู้บริหารภายนอกโรงเรียนเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับที่น้อย ครูใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านนี้ค่อนข้างน้อย และครูผู้สอนเห็นว่าอยู่ในระดับที่น้อย เช่นเดียวกัน กล่าวโดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ต่างก็เห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านกิจการนักเรียนอยู่ในระดับที่น้อย

1.4 งานบริหารธุรการ การเงินและบริการต่าง ๆ ผู้บริหารภายนอกโรงเรียนเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับที่น้อย ส่วนครูใหญ่และครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ต่างก็เห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านธุรการและการเงินและบริการต่าง ๆ อยู่ในระดับที่น้อย

1.5 งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้บริหารภายนอกโรงเรียน เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับที่น้อย ส่วนครูใหญ่และครูผู้สอนต่างก็ มีความเห็นสอดคล้องกันกับผู้บริหารภายนอกโรงเรียนว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับที่น้อย

2. โรงเรียนมีปัญหาดังต่อไปนี้

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ

2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีความรู้ทางด้านวิชาการ ไม่มี วิทยาทศครู วิทยาสามัญส่วนใหญ่เป็นประเภทปีที่ 4 และประเภทปีที่ 7

2.1.2 ขาดตำราเรียนและหนังสือประกอบการสอน ตลอดจน ถึงวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้การเรียนการสอนดีขึ้น

2.1.3 ขาดการนิเทศช่วยเหลือเท่าที่ควรจากผู้ที่มีหน้าที่นิเทศ คือ ศึกษาธิการอำเภอและศึกษานิเทศก์

2.1.4 ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจและสนับสนุนงานด้าน วิชาการน้อยไป

2.1.5 ครูสอนวิชาสามัญต้องไปทำหน้าที่แทนครูใหญ่ในหลาย ๆ ด้าน ทำให้ขาดแคลนทางด้านการสอน

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับงานด้านบุคคล

2.2.1 โรงเรียนเหล่านี้เป็นโรงเรียนราษฎร์ จัดตั้งและบริหาร โดยเอกชน แต่มีครูส่วนหนึ่งจะไปช่วยสอนเป็นข้าราชการ ทำให้เข้ากันไม่สนิทนัก

2.2.2 โรงเรียนขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่โดยเฉพาะในด้าน การเงิน การบริหาร การสอนวิชาสามัญมาทำหน้าที่แทน

2.2.3 ครูผู้สอนมีวุฒิค่า โดยเฉพาะครูสอนวิชาศาสนาไม่มีความรู้ ทางด้านวิชาครูเลย

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับงานด้านกิจการนักเรียน

2.3.1 โรงเรียนที่กดดันและแบ่งแยกนักเรียนระหว่างเพศมาก ทั้งในและนอกเวลาเรียน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนมาก

2.3.2 วิชาศาสนาและวิชาสามัญ แบ่งกันเรียนเป็น 2 ผลัด ผลัดละครึ่งวัน จึงทำให้หาโอกาสที่จะทำกิจกรรมได้ยาก

2.4 ปัญหาเกี่ยวกับงานธุรการ การเงินและบริการ

2.4.1 ไม่มีการติดตามผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับจากทางราชการว่า ได้ใช้จ่ายไปตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด

2.4.2 มีการตรวจสอบบัญชีการเงินในโรงเรียนจากทางราชการน้อย

2.5 ปัญหาเกี่ยวกับงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2.5.1 โรงเรียนมักจะปิดเรียนครั้งละหลาย ๆ วัน เมื่อมีกิจกรรมทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

2.5.2 บุคคล 3 ฝ่าย มักจะเข้ากันได้ยากมาก คือ ฝ่ายปกครอง คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายผู้สอนศาสนา คือ แก่ โต๊ะครูฝ่ายหนึ่งและฝ่ายศาสนา อันได้แก่ อิหม่าม มุหซิน และก่อตั้งอีกฝ่ายหนึ่ง

พ.ศ. 2524 เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2524 : 147 - 154) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวคิดของผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและส่งแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าไปให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่สอนศาสนาอย่างเคียว 25 คน และผู้บริหารโรงเรียนที่สอนทั้งศาสนาและวิชาสามัญจำนวน 128 คน เป็นผู้ตอบกลุ่มตัวอย่างนี้มาจากผู้บริหารของโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สงขลา และสตูล ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาพื้นฐาน

1.1 จำนวนและคุณภาพของครู

1.1.1 โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามชาครุทั้งวิชาศาสนา
และวิชาสามัญ

1.1.2 โรงเรียนส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก จึงทำให้การกระจาย
ของครูไม่ทั่วถึง

1.1.3 โรงเรียนเปิดสอนวิชาสามัญหลายหลักสูตรในโรงเรียน
เกี่ยวกับ แต่ละหลักสูตรมีหลายรายวิชา ครูแต่ละคนสอนหลายรายวิชาและครูบางคน
ไม่สามารถสอนหลายวิชาได้ ทำให้เกิดการขาดแคลนครูในบางสาขาวิชา

1.1.4 ครูมีคุณวุฒิต่ำ ร้อยละ 46.94 ของครูสอนวิชาสามัญ
มีความรู้ชั้น ป.กศ. หรือต่ำกว่า ครูจำนวนนี้ไม่สามารถสอนในชั้นมัธยมศึกษาหรือ
การศึกษาระดับสูงได้ 4 ไ้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.5 ร้อยละ 14.79 ของครูถูกใช้ให้ไปช่วยราชการที่
สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ จังหวัดและเขตการศึกษา นอกจากนั้นมีครูจำนวนหนึ่งที่
ลาศึกษาต่อ จึงทำให้มีครูที่ทำการสอนจริง ๆ เพียงร้อยละ 73.18 ของครูทั้งหมด
โดยเฉลี่ยแล้วมีครูวิชาสามัญ 3 คนต่อหนึ่งโรงเรียน จึงทำให้ขาดแคลนครูมาก

1.1.6 อัตราส่วนของครูต่อนักเรียนในวิชาศาสนาเป็น 1 : 49
และอัตราส่วนของครูต่อนักเรียนในวิชาสามัญเป็น 1 : 34 ในเมื่อโรงเรียนส่วนมาก
มีขนาดเล็กและมีครูน้อยคน จึงทำให้ปัญหาการขาดแคลนครูมีมาก

1.2 เงินค่าเป็นและการและเงินอุดหนุน

1.2.1 โรงเรียนเปิดดำเนินการสอนเป็นงานกุศล จะเห็นว่า
ร้อยละ 60.66 ของโรงเรียนไม่เก็บค่าเล่าเรียน โรงเรียนที่เก็บค่าเล่าเรียนส่วนมาก
เก็บในอัตราค่อนข้างต่ำ โดยเฉลี่ยแล้วเก็บค่าเล่าเรียนวิชาศาสนาภาคเรียนละ 93 บาท
เก็บค่าเล่าเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนต้นภาคเรียนละ 100 บาท
และ 145 บาท ตามลำดับ

1.2.2 นอกจากรัฐบาลจะจัดส่งครูมาช่วยสอนวิชาสามัญแล้ว ในปีการศึกษา 2523 โรงเรียนต้องหาครูมาเพิ่มอีก 969 คน เป็นครูสอนศาสนา 844 คน ครูสอนวิชาสามัญ 125 คน จากจำนวนครูที่โรงเรียนหามาเพิ่มมีครู 219 คน หรือร้อยละ 22.60 ไม่ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง ครูที่ได้รับค่าจ้างนั้นได้รับค่าจ้างเฉลี่ยปีละ 930 บาท ดังนั้นครูส่วนใหญ่จำเป็นต้องประกอบอาชีพอื่น ๆ เพื่อดำรงชีพ

1.3 ครูช่วยสอนวิชาสามัญ

1.3.1 เนื่องจากมีโรงเรียนขนาดเล็กเป็นจำนวนมาก เช่น โรงเรียนที่มีนักเรียนน้อยกว่า 40 คน มีถึง 50 โรงเรียน หรือร้อยละ 41.32 ของโรงเรียนที่สอนวิชาสามัญ โรงเรียนเหล่านี้ถ้ามีครูคนเดียวก็จะทำให้เกิดปัญหาในคุณภาพของการสอน เพราะครูคนเดียวต้องสอนทุกวิชา หากมีครูหลายคนจะทำให้จำนวนชั่วโมงที่สอนของครูแต่ละคนมีน้อย ทำให้เกิดการว่างงาน โรงเรียนเหล่านี้ย่อมจะมีปัญหาในการพัฒนา

1.3.2 เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นภาคเอกชน ครูสอนวิชาสามัญเป็นข้าราชการ จึงทำให้เกิดปัญหาของการบังคับบัญชาและการตรวจนิเทศ

1.3.3 ครูสอนวิชาสามัญมักไม่ทำงานไม่ตรงตามเวลาของทางราชการ บางคนไปเฉพาะวันเพื่อเวลาการสอนเท่านั้น

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการร้องเพลงชาติและเพลงอัลนาซิก

2.1.1 ผู้บริหารเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการส่งเสริมให้นักเรียนร้องเพลงชาติให้เป็น

2.1.2 ผู้บริหารเห็นด้วยกับการส่งเสริมให้นักเรียนร้องเพลงอัลนาซิก ซึ่งเป็นการปลูกใจให้รักชาติ ให้ทำความดี ให้มีความขยันหมั่นเพียร เป็นต้น

2.1.3 ผู้บริหารไม่แน่ใจว่าควรส่งเสริมให้นักเรียนหญิงร้องเพลงอัลนาซิกหรือไม่

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนชุมชน

2.2.1 ผู้บริหารเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการให้นักเรียนได้เรียน

วิชาชีพ นอกจากการเรียนวิชาศาสนา การสอนศาสนาอิสลามให้แก่ประชาชนทั่วไป การส่งเสริมให้นักเรียนได้ปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียน และการสอนวิชาชีพให้แก่ชาวบ้านทั่ว ๆ ไป

2.2.2 ผู้บริหารไม่แน่ใจว่าควรให้ชาวบ้านมาเล่นกีฬาในโรงเรียนหรือไม่

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกีฬาในโรงเรียน

2.3.1 ผู้บริหารเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการส่งเสริมให้นักเรียนชายเล่นกีฬาและการส่งเสริมให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

2.3.2 ผู้บริหารไม่แน่ใจว่าควรส่งเสริมให้นักเรียนหญิงเล่นกีฬาหรือไม่

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความช่วยเหลือของรัฐบาล

2.4.1 ผู้บริหารเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดอบรมให้โคตะครูมีความรู้ทางบริหาร การคัดเลือกโรงเรียนเพื่อรับพระราชทานรางวัล การที่รัฐบาลจัดครูมาช่วยสอนวิชาสามัญ การจัดสอนภาษาไทยแก่โคตะครู การให้สิทธิพิเศษแก่บุตรหลานโคตะครูเข้าเรียนต่อในวิทยาลัยครู การนำนักเรียนและครูสอนศาสนาไปศึกษาหาความรู้ที่กรุงเทพฯ และภาคอื่น ๆ

2.4.2 ผู้บริหารเห็นด้วยกับการสอนสังคมศึกษาให้แก่โคตะครู และการแบ่งเงินอุดหนุนเป็นร้อยละ 30 ให้ครูสอนศาสนาและร้อยละ 70 เพื่อพัฒนาโรงเรียน

2.4.3 ผู้บริหารไม่แน่ใจว่าเงินอุดหนุนจากรัฐบาลที่ให้อยู่ในปัจจุบันว่าเป็นการพอเพียงแล้วหรือไม่

2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลาม

2.5.1 ผู้บริหารเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่ควรจัดให้มีการสอนวิชาศาสนาอิสลามถึงชั้นปริญญาตรีในประเทศไทย และควรปรับปรุงหลักสูตรวิชาศาสนาเสียใหม่

2.5.2 ผู้บริหารเห็นด้วยกับการปรับปรุงแบบเรียนและหลักสูตรวิชาศาสนา เห็นด้วยกับการใช้ตำราสอนศาสนาจากประเทศใดก็ได้

2.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้บริหารและกระบวนการบริหาร

2.6.1 ผู้บริหารมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่แต่ละครูควรจะถูกไทยให้ได้ ครูสอนวิชาสามัญควรอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของโต๊ะครู ควรตั้งครูสอนวิชาสามัญเป็นผู้ช่วยครูใหญ่เพื่อจัดดำเนินการสอนวิชาสามัญ

2.6.2 ผู้บริหารเห็นด้วยว่าครูใหญ่ควรจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.6.3 ผู้บริหารไม่แน่ใจว่าครูสอนวิชาสามัญควรอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของอำเภอหรือจังหวัด ครูสอนศาสนาควรจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือไม่

พ.ศ. 2525 มนุษย์ การามิตร (มนุษย์ การามิตร 2525 : 43 - 49) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนในเขตการศึกษา 2 รวมทั้งสิ้น 295 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานวิชาการด้านหลักสูตร ประมวลการสอนและโครงการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการติดตามผลและประเมินการสอน อยู่ในระดับปานกลาง และได้ปฏิบัติงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของทั้งสี่ด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ทำการสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนเรียนวิชาสามัญมากกว่าการปฏิบัติในเรื่องอื่น ๆ และได้สนับสนุนส่งเสริมให้ครูบรรพชาภิกษุเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดห้องสมุดน้อยกว่าการปฏิบัติในเรื่องอื่น ๆ

สำหรับปัญหาการบริหารงานวิชาการนั้น ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหา ด้านหลักสูตร ประมวลการสอนและโครงการสอนด้านการจัดการเรียนการสอน และ การติดตามผลและนิเทศการสอนอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาด้านการวัดและประเมิน ผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของทั้งสี่ด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในเรื่องห้องสมุดของโรงเรียนมีหนังสือไม่เพียงพอในการให้บริการแก่นักเรียนมากกว่าปัญหาเรื่องอื่น ๆ และมีปัญหาเรื่องครูขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลน้อยกว่าปัญหาเรื่องอื่น ๆ

พ.ศ. 2528 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนประจำเขตศึกษา 2 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนประจำเขตศึกษา 2, 2528 : 23 - 30) ได้ประมวลปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ปีงบประมาณ 2528 ไว้ดังนี้

1. บุคลากร

1.1 อัตราค่าจ้างข้าราชการครูช่วยสอนวิชาสามัญยังขาดอยู่อีกมาก หากคิดตามเกณฑ์การอุดหนุนครูตามโครงการอุดหนุนปี 2525 ถึงปี 2529 สช. จะต้อง จ้างให้มีครู จำนวน 983 คน แต่ขณะนี้ครูทำการสอนอยู่ที่โรงเรียนจริง ๆ เพียง 484 คนเท่านั้น ซึ่งยังขาดอยู่อีก จำนวน 499 คน (50.76%)

จากการสำรวจพบว่า ขณะนี้ในโรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตร มีขมศึกษาของตน ซึ่งมีครูสอนเพียงคนเดียว มีจำนวน 4 โรงเรียน มีครูสองคน มีจำนวน 8 โรงเรียน และโรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่มีครูเพียงคนเดียว มีจำนวน 18 โรงเรียน มีครูสองคน มีจำนวน 15 โรงเรียน และอัตราค่าจ้างข้าราชการ ครูอีกส่วนหนึ่งนั้น อำเภอกันจนและเขต ต้องเอาไปช่วยราชการที่สำนักงานอีกด้วย

1.2 การปฏิบัติงานของข้าราชการครูยังปฏิบัติไม่ไต่ดเต็มที่

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน (โต๊ะครู) ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ทางการบริหาร โรงเรียนและให้ความสนใจเกี่ยวกับการปรับปรุงวิชาสามัญน้อย

2. นักเรียน

2.1 ในปีการศึกษา 2527 จำนวนนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งจบการศึกษามัธยมศึกษา (ป.6) จะเข้าศึกษาต่อชั้น ม.1 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามถึงร้อยละ 62.35 ของจำนวนนักเรียนที่เรียนต่อชั้น ม.1 ทั้งหมด จึงทำให้จำนวนนักเรียนในโรงเรียนประเภทนี้เพิ่มขึ้นแต่ละปีเป็นจำนวนมาก อันเป็นสาเหตุที่ทำให้ห้องเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่มีห้องเรียนไม่เพียงพอเป็นอย่างมาก และสภาพอาคารเรียนเป็นอาคารเรียนชั่วคราว ซึ่งจะใช้ไม่ได้เลย โดยเฉพาะในฤดูฝน ทำให้การเรียนการสอนต้องหยุดชะงัก

2.2 นักเรียนให้ความสนใจต่อการเรียนวิชาสามัญน้อย ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีเป้าหมายในการเรียนวิชาสามัญ

การประเมินทางการศึกษา

การประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 นับว่าเป็นการประเมินทางการศึกษาอย่างหนึ่ง เพื่อให้การประเมินนี้มีประสิทธิภาพ จึงควรจะทำการศึกษาความหมายและรูปแบบของการประเมินต่าง ๆ เพื่อพิจารณาในการสร้างรูปแบบการประเมินให้เหมาะสมกับการประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ต่อไป

โบล่า (Bola. 1979 : 2) ได้รวบรวมคำจำกัดความการประเมินของนักประเมินผลไว้หลายท่านดังนี้

ครอนบัค (Cronbach) ให้คำจำกัดความว่า การประเมินผลคือ การรวบรวมและการให้ความรู้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษา

แอลกิน (Alkin) อธิบายเกี่ยวกับการประเมินว่าเป็นกระบวนการค้นหาการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการเลือก รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อรายงานสรุปสิ่งที่ประนีประนอมต่อการตัดสินใจในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมจากแนวทางต่าง ๆ ที่มีอยู่

โพรวัส (Provus) อธิบายว่าการประเมินคือ

1. การตกลงใจเกี่ยวกับมาตรฐานของโครงการ

2. การพิจารณาความไม่สอดคล้องระหว่างลักษณะบางประการของโครงการ

กับมาตรฐานที่ลักษณะนั้นควรจะเป็นตามโครงการ และ

3. การใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความไม่สอดคล้อง เพื่อแก้ไขจุดอ่อนของโครงการ

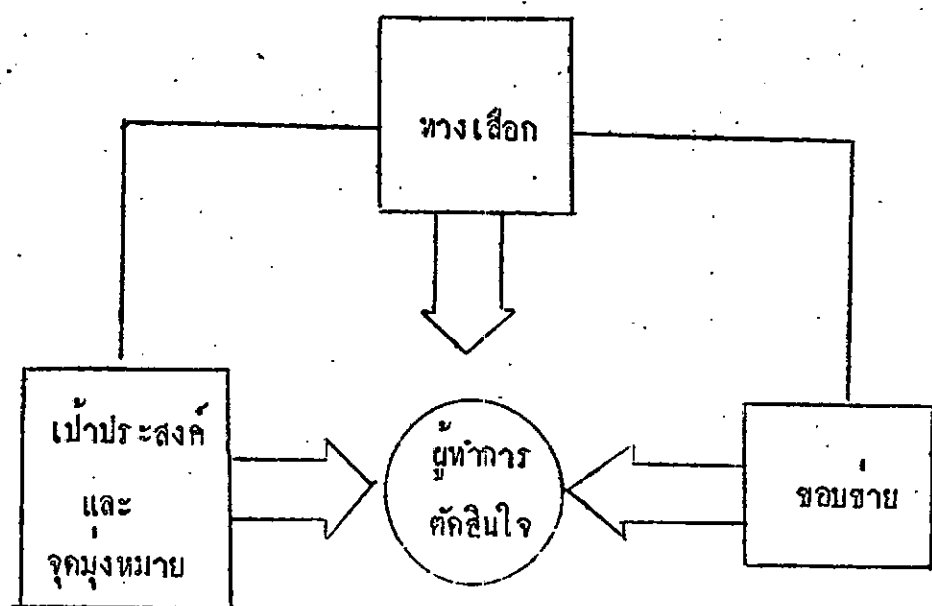
สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็น

กระบวนการของการวิเคราะห์ การรวบรวม และการอ่านข้อมูล ที่เป็นประโยชน์
ต่อการตัดสินใจ เกี่ยวกับทางเลือกต่าง ๆ

นอกจากคำจำกัดความของการประเมินที่โบล่า ได้รวบรวมจากนักประเมินผล
ต่าง ๆ แล้ว ยังมีสมาคมภาคกลาง - เหนือ ของสหรัฐอเมริกา (The North
Central Association. 1976 : 7) ให้คำจำกัดความว่าการประเมิน คือ
กระบวนการที่พิจารณาคุณค่าหรือประสิทธิผลของชุดลักษณะบางอย่างที่นิยามไว้อย่างระมัด
รอบในโครงการหรือการปฏิบัติงานขององค์การ ผลของการประเมินคือ การตัดสินใจเกี่ยวกับ
ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับผลการปฏิบัติงานและความมุ่งหมายหลักของการ
ประเมิน คือ การอ่านข้อมูลต่าง ๆ ให้กับผู้ที่ทำการตัดสินใจเพื่อใช้ในการพิจารณาว่า
มีกิจกรรมใดที่ควรทำต่อไป แก้ไขปรับปรุงหรือควรยกเลิก

จากคำจำกัดความดังกล่าวแสดงว่า การประเมินล้วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
ทั้งสิ้น อาจสรุปได้ว่าการประเมินจะไม่มีคามหมายอะไรเลย ถ้าไม่ได้นำข้อมูลมาใช้
ในการตัดสินใจ

เวอร์เดลลิน (Werdelin. 1977 : 28 - 77) ได้อธิบายว่า ในการ
จัดการศึกษา การประเมินช่วยให้เราตัดสินใจได้ว่าการปฏิบัติงานของเราบรรลุจุดมุ่งหมาย
ตามขอบข่ายที่เรารับผิดชอบหรือไม่ ซึ่งอธิบายได้ด้วยรูปแบบกระบวนการตัดสินใจ ดัง
ภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 รูปแบบกระบวนการตัดสินใจของเวอร์เคลิน

เวอร์เคลินได้สรุปว่า การประเมินปัญหาต่อการบวนการตัดสินใจในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ไม่ว่ากิจกรรมนั้นใหญ่หรือเล็ก สำคัญหรือไม่สำคัญ มีการเปลี่ยนแปลงมากหรือมีการเปลี่ยนแปลงน้อย

สัทพ์เจดิม และเวสเตอร์ (อุทุมพร ทองอุทัย 2524 : 27 - 32

อ้างอิงมาจาก Stufflebeam and Webster. 1980 : 5 - 20)

ได้จำแนกการประเมินทางการศึกษาออกเป็นสามประเภท คือ

1. การประเมินที่เทียม (Pseudo evaluation) ได้แก่ การประเมินที่ปลอมประเมินให้ดูค่าบวกหรือลบต่อวัตถุหรือเรื่องให้ศึกษา โดยไม่สอดคล้องกับคุณค่าที่แท้จริงของเรื่องนั้น แบ่งเป็นสองประเภทย่อย ๆ คือ แบบที่ถูกการเมืองควบคุม (ประเมินเพื่อรับเงินหรือรักษาสถานะอำนาจหรือเงินตรา) และแบบที่เกี่ยวข้องกับการเมือง (ประเมินเพื่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดีต่อเรื่องนั้น)

2. การประเมินกึ่งจริง (Quasi evaluation) เป็นการประเมินที่อาศัย
คำถามที่เจาะจงเฉพาะเจาะจง วิธีการมีระบบพอควร แต่อาจจะไม่ได้วัดคุณค่าของเรื่องนั้นก็ได้
แบ่งเป็นหลายประเภทย่อย ๆ คือแบบที่เป็นปรนัย แบบที่ต้องลดการคุณค่า (การลงทุนกับผล
กำไร) แบบวิจัยเชิงทดลอง แบบที่มีโปรแกรมการตรวจสอบ และแบบที่มีระบบของการจัดการ

3. การประเมินที่แท้จริง (True evaluation) เป็นการประเมินที่มุ่งศึกษา
คุณค่าของเรื่องนั้น ๆ หรือสิ่งนั้น ๆ แบ่งออกเป็นหกประเภทย่อย ๆ คือ การให้เครดิตหรือ
ประกาศนียบัตร การศึกษาเพื่อนโยบาย การศึกษาเพื่อการตัดสินใจ การศึกษาในค่านิยม
(เพื่อบริการ) การศึกษาโดยใช้ลูกค้าเป็นศูนย์กลาง (คุณค่าของกิจกรรม) และการศึกษาโดย
มีผู้ทรงคุณวุฒิ

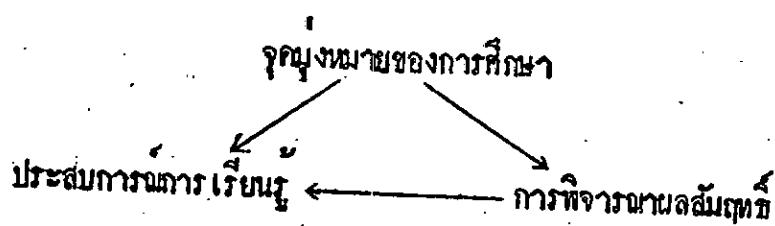
จากการแบ่งประเภทของการประเมินทางการศึกษาเช่นนี้ เป็นการชี้ให้เห็นอย่าง
เด่นชัดว่านอกเหนือจากบทบาทในการตัดสินใจแล้ว การประเมินยังมีบทบาทอื่น ๆ ในการดำเนินงาน
ทางการศึกษาอีกด้วย

โบล่า (Bhola. 1979 : 14) มีความเห็นว่า เพราะนักวิชาการแต่ละคน
มีความเป็นตัวของตัวเอง บิดบาปปรัชญาที่แตกต่างกัน ไขว่คว้าศาสตร์การเปลี่ยนแปลงต่างกันและ
ใช้วิธีการประเมินในสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน จึงทำให้รูปแบบและวิธีการของการประเมิน
ทางการศึกษามีหลายลักษณะ ซึ่งบางครั้งอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติบ้างเหมือนกัน

ปัจจุบันนี้ นักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินทางการศึกษาไว้หลายรูปแบบ
ซึ่งมีรูปแบบที่สละสลวยดังนี้

1. รูปแบบการประเมินของ ทายเลอร์ (Tyler's Model of Evaluation)

รูปแบบการประเมินทางการศึกษาที่แพร่หลายกันดีเป็นเวลานานมาแล้ว คือ
รูปแบบที่เสนอโดยทายเลอร์ (Tyler. 1959 : 110 - 125) ซึ่งมีรายละเอียดว่า
กระบวนการจัดการศึกษาประกอบด้วยองค์ประกอบสามอย่างคือ จุดมุ่งหมายของการศึกษา
ประสบการณ์การเรียนรู้ และการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ การประเมินทางการศึกษารูปแบบนี้
คือการพิจารณาว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าตามที่ใดซึ่งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ (Achievement
of desired outcomes) ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งสามมีดังที่เสนอไว้ใน
ภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการประเมินของ หมายเลอร์

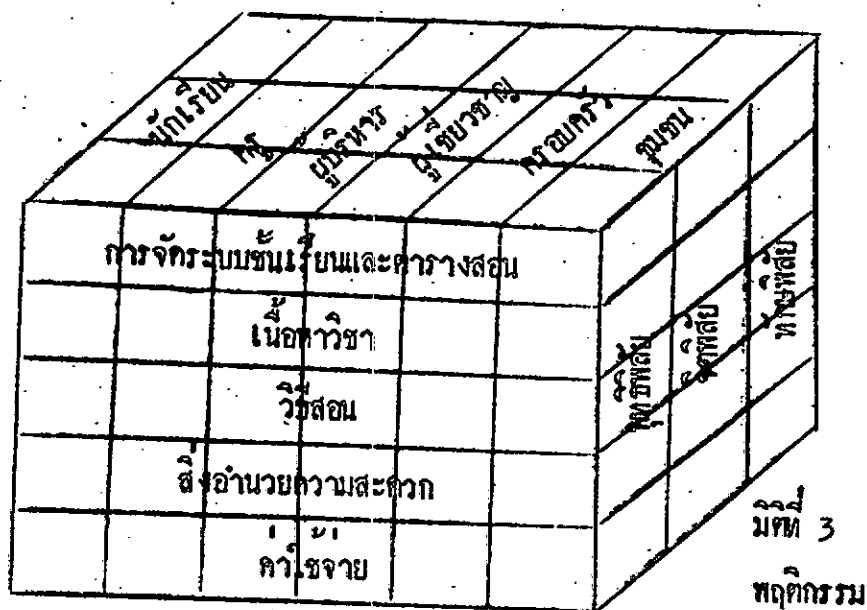
2. รูปแบบการประเมินของ แฮมมอนต์ (Hammond's Model of Evaluation at the Local Level or The EPIC Evaluation Model)
 แฮมมอนต์ (Hammond, 1967 : 1 - 17) ได้เสนอโครงสร้างและ
 รูปแบบของการประเมินทางการศึกษาในระดับท้องถิ่นไว้เป็นสามมิติ ดังภาพประกอบ 4 ซึ่ง
 ประกอบด้วย

มิติที่ 1 ด้านการสอน ได้แก่ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวัตรกรรมการศึกษาต่าง ๆ คือ
 การจัดระบบชั้นเรียนและการวางสอน เนื้อหาวิชา วิธีสอน สิ่งอำนวยความสะดวกและค่าใช้จ่าย

มิติที่ 2 ด้านสถาบัน ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครอบครัวยุ และ
 ชุมชน

มิติที่ 3 ด้านพฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรม จิตพิสัย และทักษะพิสัย

มิติ 2 สถาบัน

มิติ 1
การสอน

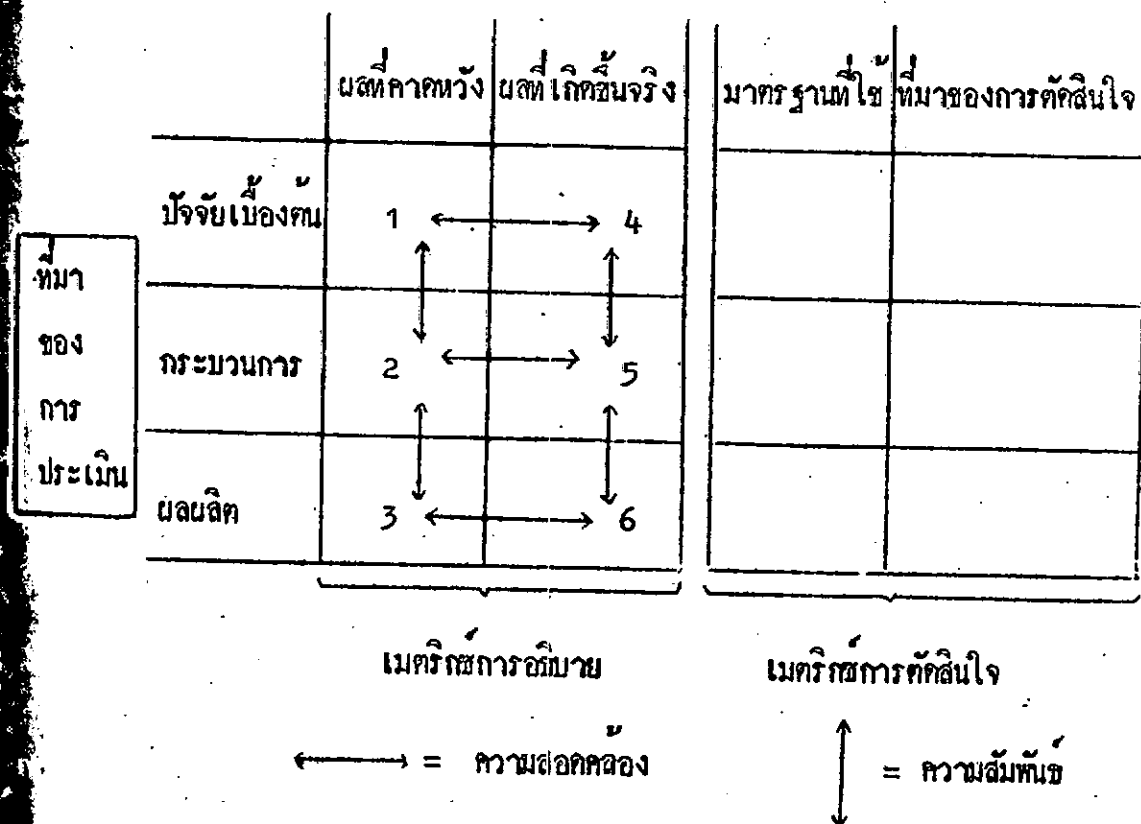
ภาพประกอบ 3 รูปแบบการประเมินของ สแตค

จากภาพประกอบ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้ประเมินสามารถทราบข้อมูลได้อย่างละเอียดเกี่ยวกับวิธีสอน (มิติ 1) แล้วทำให้นักเรียน (มิติ 2) เกิดทักษะตามที่ต้องการหรือไม่ (มิติ 3) ดังนั้นข้อมูลในมิติ 1 และ 2 จึงเป็นส่วนที่ให้ข้อมูลเชิงอธิบายเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และสภาพสังคม ส่วนข้อมูลในมิติ 3 เป็นจุดมุ่งหมายของโครงการในการประเมินจึงต้องประเมินทั้ง 3 มิติเสมอ

3. รูปแบบการประเมินของ สแตค (Stake's Countenance Model)

สแตค (Stake, 1967 : 523 : 540) อธิบายว่า ในการประเมินทางการศึกษา ผู้ประเมินต้องเก็บข้อมูลที่แท้จริงให้ได้ เนื่องจากแหล่งข้อมูลมีมากมายและวิธีการเก็บข้อมูลก็มีอยู่หลายวิธี ดังนั้นในการประเมินจึงต้องมีความมุ่งหมายว่าข้อมูลมาเพื่ออะไร เขาก็พิจารณาเห็นว่าข้อมูลของการก่อกองข้อมูลที่น่ามาใช้เพื่อ "การอธิบาย" (Description) และ "การตัดสินใจ" (Judgment) ซึ่งโคแกข้อมูลสามชนิด คือ

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น (Antecedents) กระบวนการ (Transactions) และผลผลิต (Outcomes) และในการเก็บข้อมูลผู้ประเมินต้องบันทึกข้อมูลทั้งสามขั้นนี้แยกออกเป็นสี่ประเภท ซึ่งได้แก่ ผลที่คาดหวัง (Intents) ผลที่เกิดขึ้นจริง (Observations) มาตรฐานที่ใช้ (Standards) และที่มาของการตัดสินใจ (Judgments) ในการประเมิน ผู้ประเมินต้องพิจารณาข้อมูลเพื่อการอธิบายก่อนคือ ต้องมีการศึกษาความสอดคล้องระหว่างผลที่คาดหวังกับผลที่เกิดขึ้นจริง และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต เมื่อใดที่ผลอย่างใดแล้วจึงเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้และมาตรฐานที่คาดหวังจะให้เกิดขึ้น แล้วจึงตัดสินใจ แนวคิดของสเตทที่เสนอไว้มีรายละเอียดดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 รูปแบบการประเมินของ สเตท

สเทค เสนอวิธีการประเมินในรูปของ เมทริกซ์ (Matrix) สองประการคือ เมทริกซ์การอธิบายและเมทริกซ์การตัดสินใจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ในเมทริกซ์การอธิบาย แบ่งออกเป็น 6 ช่องคือ

- ช่องที่ 1 หมายถึง ภาพการณ์ที่คาดหวังว่าต้องมีอยู่ก่อนที่การเรียนการสอนเกิดขึ้น โดยถือว่าเป็นภาพการณ์ที่เลือกนำมาให้เกิดขึ้นที่คาดหวังไว้
- ช่องที่ 2 หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานตามความคาดหวังว่าจะเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ คือก่อให้เกิดผลตามที่มุ่งหมายไว้
- ช่องที่ 3 หมายถึง ผลผลิตที่คาดหวังว่าจะได้รับหลังจากการดำเนินงาน
- ช่องที่ 4 หมายถึง ปัจจัยที่มีอยู่จริงก่อนเริ่มโครงการ
- ช่องที่ 5 หมายถึง กระบวนการดำเนินงานตามที่ตั้งเป้าไว้จริงจากโครงการ

โครงการ

ช่องที่ 6 หมายถึง ผลผลิตที่แท้จริง ๆ หลังจากโครงการจบลงแล้ว ทั้งช่องที่ 1 ถึง 6 ผู้ประเมินต้องพิจารณาข้อมูลใน 2 แนวคือ ในแนวตั้ง คือแถว ของ 1 - 2 - 3 และ 4 - 5 - 6 ควรมีความสัมพันธ์กัน เพื่อความปัจจัยเบื้องต้น เลือกนำมาพิจารณากระบวนการหรือไม่ และทำให้เกิดผลผลิตอย่างสัมพันธ์กันหรือไม่ และในแนวนอน คือแถว ของ 1 - 4, 2 - 5 และ 3 - 6 ต้องมีความสอดคล้องกัน ทั้งนี้เพื่อต้องการตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติจริง ๆ ในแต่ละส่วนตามแนวตั้งนั้นมีความสอดคล้องกับสิ่งที่คาดหวังไว้หรือไม่ ประการใด และต้องมีการปรับปรุงในส่วนใดบ้าง

เมื่อพิจารณาทั้งในแนวตั้งและในแนวนอนแล้วพบว่า มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน แสดงว่าโครงการนั้นเป็นโครงการที่มีบรรลุตามที่คาดหวังเอาไว้

3.2 ในเมทริกซ์การตัดสินใจ จำเป็นต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จากเมทริกซ์การอธิบาย เกณฑ์มาตรฐานนี้อาจมีอยู่ก่อนแล้วหรือสร้างขึ้นใหม่โดยคณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบโครงการก็ได้ สำหรับที่มาของการตัดสินใจควรใหญ่ประเมินมีบทบาทช่วยคือ ต้องสรุปออกมาให้ได้ว่าโครงการการศึกษามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรือต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจุดใดจุดไหนบ้างปัจจัยอะไรเป็นหัวเกื้อหนุน หรือเป็นอุปสรรคต่อโครงการ

แนวคิดของ สเทค แตกต่างไปจากแนวคิดของคนอื่น ๆ ตรงที่ว่า ผลผลิต ยังไม่ดี ไม่ได้นิยามความว่าการวางแผนไม่ดีหรือหลักสูตรไม่ดี แต่อาจบ่งชี้ถึงองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การจัดเวลา สภาพแวดล้อม ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้เรียน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ก็ได้

พ็อพแฮม (Popham. 1975 : 22 - 42) ได้สรุปว่ารูปแบบของการประเมินทางการศึกษามีอยู่สี่ลักษณะคือ

1. รูปแบบที่บุคคลมุ่งหมายเป็นหลัก ผู้นำในลักษณะนี้ได้แก่ หายเลอว์ ทาฮา แอมมอนค เมทเฟลเชก และไมเคิล
2. รูปแบบที่บุคคลถ่ายทอดในเป็นหลัก เป็นรูปแบบที่ปฏิบัติกันอยู่ทั่วไปในการประเมินทางการศึกษา เช่น ในการรับรองวิทยฐานะของโรงเรียน ซึ่งผู้ประเมินได้ตั้งมาตรฐานเอาไว้ว่ากิจกรรมของโรงเรียนด้านต่าง ๆ ควรถึงระดับใด ตัวอย่างผู้นำในลักษณะนี้ได้แก่

สมาคมภาคกลาง - เหนือ ของสหรัฐอเมริกา

3. รูปแบบที่บุคคลถ่ายทอดนอกเป็นหลัก ผู้นำของรูปแบบนี้คือ สกริฟเวน และสเทค
4. รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจ ซึ่งได้แก่ กูดา (Guda) สตีฟเพิลม แอลตัน และโพรวัส เป็นผู้นำ

สมาคมภาคกลาง - เหนือ ของสหรัฐอเมริกา (The North Central Association. 1976 : 7) ระบุว่า การประเมินประจักษ์ด้วยกระบวนการพื้นฐานสี่ขั้นคือ

1. ทำความเข้าใจเป้าประสงค์และจุดมุ่งหมายว่าอะไรคือสภาพการณ์ที่พึงปรารถนา
2. ทำการวัดผลการปฏิบัติงานให้ได้ว่าสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ คืออะไร ?
3. ทำการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงานที่พึงปรารถนาเพื่อพิจารณาว่ามีความไม่สอดคล้องอะไรบาง
4. ทำการตัดสินใจจากผลการเปรียบเทียบว่าผลของการปฏิบัติงานของโครงการในปัจจุบันเป็นสิ่งที่ควรยอมรับหรือไม่ยอมรับ และควรทำการปรับปรุงโครงการในส่วนใดบ้าง

การประเมินผลความวิจิตรวิชัยที่แล้ว ๆ มา มักจะเริ่มด้วยการประเมินผลผลิต
มากกว่าประเมินทั้งระบบ และส่วนใหญ่เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนว่าบรรลุตาม
วัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่เป็นประการสำคัญ โกวิท ประวาลพุกกะ (โกวิท
ประวาลพุกกะ น.ป.ป. : 2) เสนอว่าในการประเมินหลักสูตรหรือโครงการต่าง ๆ
ควรประเมินทั้งระบบ แต่ในการประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษาควรประเมินเฉพาะ
ผลผลิตเพื่อตรวจสอบผลสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือไม่

งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลทางการศึกษาที่ทำการประเมินทั้งระบบ ได้แก่
มาร์ทซ์ (Martz. 1981 : 1948) ได้ใช้รูปแบบการประเมินแบบหีบ ทำการประเมิน
โครงการการศึกษาตามโภชนาศาสตร์ศึกษา ในโรงเรียนทางชนบทของรัฐเพนซิลวาเนีย
สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ไ้รับการคัดเลือกเข้ารับการฝึกอบรมคิงกลาว วิธี
การใช้ในการรวบรวมข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบของโครงการเป็นดังนี้

การประเมินทางกายภาพ รวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจวรรณคดีที่เกี่ยวข้องและ
ประเมินความต้องการของนักเรียน

การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ทำการศึกษาพัฒนาการของโครงการที่เกิดขึ้นโดย
การรวบรวมข้อมูลจากบุคลากร บางส่วนในชุมชนครู ผู้บริหาร บุคลากร ที่อยู่ในหน่วยบริการ
โภชนา และอื่น ๆ

การประเมินกระบวนการคือ ศึกษากระบวนการดำเนินการโครงการจากกิจกรรมที่ทำ
ทุกวัน

การประเมินผลผลิต ทำการทดสอบความรู้ทางโภชนาศาสตร์ของนักเรียนที่เข้า
รวมโครงการและสัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดเด่นและข้อบกพร่องของโครงการ

ผลของการประเมินสรุปได้ว่าโครงการมีประสิทธิภาพ และนักเรียนแสดงความรู้ทาง
โภชนาศาสตร์ในระดับสูง

สุรพันธุ์ ยันต์ทอง (สุรพันธุ์ ยันต์ทอง 2528) ได้ใช้รูปแบบการประเมินหีบ
ในการประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของโครงการอบรมบุคลากรประจำทางการศึกษา คือ
การประเมินเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายทางการศึกษา

ความต้องการและความคาดหวังของบุคลากรประจำการ ความต้องการและความคาดหวังของ
เจ้าสังกัดของบุคลากรประจำการ ความต้องการและความคาดหวังของอาจารย์ผู้สอน ประเมิน
ความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินการโครงการ เช่น คุณลักษณะของผู้เข้ารับ
การอบรม ประสิทธิภาพของอาจารย์ผู้สอน เอกสารตำรา สภาพห้องเรียน เป็นต้น ประเมิน
ความเหมาะสมของการดำเนินการอบรม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ผ่าน
การอบรมแล้ว เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเพียงอย่างเดียว งานวิจัยนี้
นับว่าทำการประเมินทั้งระบบคือ ด้านปริมาณ ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต

พรทิพย์ อัจฉรงค์ (พรทิพย์ อัจฉรงค์ 2526) ได้ใช้รูปแบบการประเมินแบบ
ประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อ พ.ศ.
2525 ซึ่งเป็นหลักสูตรการฝึกอบรม โดยทำการประเมินเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา
สาระของหลักสูตร ปัจจัยเบื้องต้นทางด้านผู้วิจัย การอบรมบุคลากรของโครงการวัดศุภกมล
การวางแผนการดำเนินงานตลอดหลักสูตร กระบวนการดำเนินการหลักสูตร และผลผลิตของ
หลักสูตร ในการดำเนินการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์อย่างไม่
เป็นทางการ แบบสอบถาม และแบบประเมินการปฏิบัติงาน

วัน เกษพิชัย (วัน เกษพิชัย 2526) ได้ทำการประเมินโครงการการศึกษา
ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานประเภทชั้นเรียนในเขตการศึกษา 2 โดยอาศัยรูปแบบการประเมิน
โดยบูรณาการจากรูปแบบความสอดคล้องของ สтек และรูปแบบของ ทายเลอร์ ประกอบด้วย
ทำการเปรียบเทียบสภาพการณ์เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมิน
ในค่านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการผลิต และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้งสามนี้
คุณลักษณะที่จะประเมินมีดังนี้

1. ปัจจัยเบื้องต้น
 - 1.1 นักศึกษา
 - 1.2 ครูผู้สอน
 - 1.3 สิ่งอำนวยความสะดวก

2. กระบวนการ

2.1 การจัดการ

2.2 การเรียนการสอน

2.3 การสนับสนุน

3. ผลผลิต

3.1 ความรู้

3.2 ทักษะ

3.3 ทศนคติ

สภาพการณ์ควรจะเป็นที่ช่วยให้เกิดในการประเมินได้มาจากการสังเกตผู้เชี่ยวชาญ
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามคำถามครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่อำเภอ

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยโดยประเมินผลผลิคว่า มีคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายหรือไม่ และประเมินความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นในด้านวิจัยเบื้องต้นและกระบวนการ โดยกำหนดรายละเอียด ของการประเมินไว้ในตาราง 7

ตารางที่ ๑๖. ผลการประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ปี ๒๕๖๓

สิ่งที่ประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	การรวบรวมข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง
1. ปัจจัยเบื้องต้น 1.1 นักเรียน 1.2 ครู 1.3 วัสดุอุปกรณ์ 1.4 งบประมาณ	- เกณฑ์ภายนอกที่ได้จากการสอบถาม ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม วิทยาลัยอาเภอ จังหวัด และเขต การศึกษา ในเขตการศึกษา 2	- การทบทวนแบบสอบถาม - การบันทึกผลการสังเกต และการ สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง	- ครูใหญ่ - หัวหน้าครู - ครูผู้สอน
2. กระบวนการ 2.1 การบริหารและ การจัดการ 2.2 การประเมิน การสอน 2.3 การวัดและการ ประเมินผล 2.4 การนิเทศ	- เกณฑ์ภายนอกที่ได้จากการสอบถาม ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม วิทยาลัยอาเภอ จังหวัด และเขต การศึกษา ในเขตการศึกษา 2	- การทบทวนแบบสอบถาม - การบันทึกผลการสังเกต และการ สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง	- ครูใหญ่ - หัวหน้าครู - ครูผู้สอน

สิ่งที่ประเมิน	เกณฑ์ใช้ในการประเมิน	การรวบรวมข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง
3. ผลผลิต 3.1 ความสำนึกในความ เป็นไทย 3.2 ผลสัมฤทธิ์ทาง การรับวิชา ภาษาไทยและ สังคมศึกษา	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน - เกณฑ์ได้จากการสอบถามครูผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สอบศาสนาอิสลาม ระบอบอำเภอล จังหวัด และเขตการศึกษา ในเขต การศึกษา 2	- การทดสอบ - การทบทวนแบบสอบถาม - การบันทึกผลการสังเกต และ การสนทนากับบุคคลที่เกี่ยวข้อง	- นักเรียน - ครูใหญ่ - หัวหน้าครู - ครูผู้สอน

กระบวนการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

ตอนที่ 1 การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

1. เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสำนึกในความเป็นไทย ผสมผสานทางการเรียน วิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา ผู้วิจัยให้ครูผู้สอนและผู้ปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ระยอง อำเภอกันตัง และเขตการศึกษา 2 ในเขตการศึกษา 2 เป็นผู้กำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมิน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสำนึกในความเป็นไทย ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสำนึกในความเป็นไทย ดังต่อไปนี้

1.1.1 การสร้างแบบวัดความสำนึกในความเป็นไทย ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามวัดความสำนึกในความเป็นไทย โดยปรับปรุงและเพิ่มเติมจากแบบวัดทัศนคติที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติของ ชามูฮัมมัด อินทรประวิติ (ชามูฮัมมัด อินทรประวิติ 2528 : 80 - 82) ที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การใช้กีฬาฟุตบอลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทัศนคติที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติของเยาวชนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สร้างตามแบบวัดทัศนคติของ ลิเคิต เป็นมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงในการวัดว่า ในแต่ละข้อวัดความสำนึกในความเป็นไทยหรือไม่ โดยให้ผู้ปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 จำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมินระหว่างวันที่ 22 - 26 ธันวาคม 2529 แล้วพิจารณาความสอดคล้อง โดยใช้สูตร (สำเร็จ บุญเรืองรักษ์ 2527 : 87)

$$ICC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC คือ ทัศนคติหรือความรู้สึกระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์หรือ
ความเที่ยงตรงในการวัดจุดประสงค์ของการวัด

ER คือ ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

n คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยคัดเลือกเอาเฉพาะข้อที่มีความเที่ยงตรงตั้งแต่ .50 และสูงกว่า ไว้ใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 28 ข้อ (ดูค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ที่แสดงไว้ในภาคผนวก ง)

1.1.2 วิธีดำเนินการกำหนดเกณฑ์ใช้ในการประเมินความสำนึกในความเป็นไทย ผู้วิจัยให้ครูผู้สอนและผู้ปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2
จำนวน 48 คน เป็นผู้ประเมินระหว่างวันที่ 1 - 15 กุมภาพันธ์ 2530 โดยให้กำหนดระดับ
คะแนนความสำนึกในความเป็นไทยว่าอยู่ในระดับใด จึงจะถือว่าการจัดโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย จาก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก
ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีคะแนนค่าของระดับเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ
แล้วนำระดับคะแนนเหล่านั้นมาหารายเฉลี่ย ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.312 ซึ่งอยู่ในระดับมาก
ไว้ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินความสำนึกในความเป็นไทย

1.2 การกำหนดเกณฑ์ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ผู้วิจัย
ดำเนินการกำหนดเกณฑ์ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ดังต่อไปนี้

1.2.1 การสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ผู้วิจัยทำการ
ศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งเนื้อหาและความมุ่งหมาย แล้วเขียน
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมย่อย ๆ ให้ครอบคลุมความมุ่งหมาย หลังจากนั้น ผู้วิจัยเขียนข้อสอบ
ปรนัยแบบเลือกข้อเดียวจำนวน 60 ข้อ ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเหล่านั้น แล้วนำ
ข้อสอบเหล่านั้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ถูกเลือกเป็นกลุ่ม
ตัวอย่างในการวิจัยจากโรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิและโรงเรียนพัฒนาวิทยาลัย อำเภอเมืองยะลา
จังหวัดยะลา จำนวน 74 คน แล้วนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น ความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก
(ดูค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ที่แสดงไว้ในภาคผนวก ง) ผู้วิจัยพิจารณาข้อสอบที่มีค่า
ความยากง่าย ระหว่าง .10 - .90 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ผู้วิจัยคัดเลือก

ข้อสอบวิชาภาษาไทยไว้จำนวน 54 ข้อ แล้วพิมพ์เป็นแบบทดสอบสำหรับหาเกณฑ์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย

1.2.2 วิธีดำเนินการกำหนดเกณฑ์ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์วิชา

ภาษาไทย ผู้วิจัยทำการสอบถามครูผู้สอนวิชาภาษาไทย และผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 จำนวน 36 คน ระหว่างวันที่ 1 - 15 กุมภาพันธ์ 2530 ทั้งนี้ ในครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามพิจารณาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยทั้งหมดว่า นักเรียนจะต้องทำข้อสอบไครอยละเท่าไรของคะแนนเต็ม จึงจะถือว่าบรรลุตามจุดหมาย ผู้วิจัยนำคำรอยละเหล่านั้นมาหารายเฉลี่ย เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ได้ค่าเฉลี่ยร้อยละของวิชาภาษาไทยเท่ากับ 50.583

1.3 การกำหนดเกณฑ์ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัย

ดำเนินการกำหนดเกณฑ์ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา ดังต่อไปนี้

1.3.1 การสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยทำการ

ศึกษานักผู้ทวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งเนื้อหาและความมุ่งหมาย แล้วเขียนรูปประสงคเชิงพฤติกรรมย่อย ๆ ในครอบคลุมความมุ่งหมาย หลังจากนั้นผู้วิจัยเขียนข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบชนิดที่เลือก จำนวน 60 ข้อ ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเหล่านั้น แล้วนำข้อสอบเหล่านั้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองสอบวิชาภาษาไทย แล้วนำข้อมติมาหาความเชื่อมั่น ความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก (ดูสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ตามที่แสดงไว้ในภาคผนวก ง) ผู้วิจัยพิจารณาข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง .10 - .90 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ผู้วิจัยคัดเลือกข้อสอบวิชาสังคมศึกษาไว้จำนวน 53 ข้อ แล้วพิมพ์เป็นแบบทดสอบสำหรับหาเกณฑ์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา

1.3.2 วิธีดำเนินการกำหนดเกณฑ์ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์วิชา

สังคมศึกษา ผู้วิจัยทำการสอบถามครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 จำนวน 35 คน ระหว่างวันที่ 1 - 15 กุมภาพันธ์ 2530 ทั้งนี้ ในครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

พิจารณาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา ซึ่งพบว่า นักเรียนจะต้องทำข้อสอบไครอยละเท่าไรของคะแนนเต็ม จึงถือว่าบรรลุตามจุดหมาย ผู้วิจัยนำคำรอยละเหล่านี้มาหารายเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา คำรายเฉลี่ยรอยละของวิชาสังคมศึกษาเท่ากับ 51.114

2. เกณฑ์ใช้ในการประเมินความสอดคล้องของปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการ

เกณฑ์ใช้ในการประเมินนี้ ผู้วิจัยใช้สภาพการณ์ที่ควรจะเป็นในค่านปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการของการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ผู้วิจัยทำการสร้างในเดือนธันวาคม 2529 และมกราคม 2530 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 มีดังนี้

ผู้วิจัยทำการศึกษานโยบาย หลักสูตร เอกสาร ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยละเอียด แล้วกำหนดรายละเอียดขององค์คุณลักษณะ เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 75 คุณลักษณะ

ผู้วิจัยสอบถามผู้ปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ระดับอำเภอ จังหวัด และเขตการศึกษา ในเขตการศึกษา 2 สองรอบดังนี้

รอบที่ 1 สอบถามผู้ปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ระดับอำเภอ จังหวัด และเขตการศึกษา ในเขตการศึกษา 2 จำนวน 17 คน เลือกมาโดยการสุ่มแบบธรรมดาศึกษา และสอบถามว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับหัวข้อของคุณลักษณะที่จะประเมินที่ผู้วิจัยเสนอไว้ในรูปของมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยกำหนดคะแนนให้เท่ากับ 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 ตามลำดับ นอกจากนั้น ยังมีคำถามปลายเปิดไว้ให้ผู้ปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 เสนอหัวข้อของคุณลักษณะที่จะประเมินเพิ่มเติม

พร้อมรายชื่อเสนอแนะ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาคำนวณฐาน ค่าอินเตอร์ควอร์ไทล์แรก เลือก
คุณลักษณะย่อยที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 3.50 ขึ้นไป ซึ่งเป็นค่าแสดงถึงความเหมาะสมสูง และ
ค่าอินเตอร์ควอร์ไทล์แรก 2.40 หรือต่ำกว่า ซึ่งเป็นค่าที่แสดงถึงความสอดคล้องสูง ได้
จำนวน 70 คุณลักษณะ ผู้วิจัยนำหัวข้อย่อยของคุณลักษณะที่จะประเมินจากที่ปฏิบัติการโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ได้เขียนเพิ่มเติมในแบบสอบถามมาปรับปรุง
เพื่อสร้างหัวข้อย่อยของคุณลักษณะที่จะประเมินเพิ่มเติมจากที่วิเคราะห์ไว้แล้ว ได้หัวข้อย่อย
ของคุณลักษณะที่จะประเมินทั้งสิ้น 99 คุณลักษณะ

รอบที่ 2 ผู้วิจัยให้ปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขต
การศึกษา 2 จำนวน 15 คน เลือกโดยวิธีสุ่มธรรมดา ทดสอบแบบสอบถามที่ปรับปรุงใหม่
จำนวน 99 คุณลักษณะ เป็นรอบที่ 2 หลังจากนั้น นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณค่ามัธยฐาน และ
ค่าอินเตอร์ควอร์ไทล์แรกอีกครั้งหนึ่ง โดยเลือกเอาหัวข้อย่อยของคุณลักษณะที่จะประเมินที่มี
ค่ามัธยฐานของค่าตอบที่เท่ากับ 3.50 ขึ้นไป ค่าอินเตอร์ควอร์ไทล์แรกเท่ากับ 2.40 หรือ
ต่ำกว่า ได้จำนวน 91 คุณลักษณะ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามหาค่าสัมภาพการวัดควรจะเป็น โดยใช้หัวข้อย่อยของ
คุณลักษณะที่จะประเมินที่ได้จากการสอบถามปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ในเขตการศึกษา 2 ในรอบที่ 2 จำนวน 91 คุณลักษณะ เป็นข้อกระทงในแบบสอบถาม ลักษณะ
ของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย
และน้อยที่สุด (ดูตัวอย่างในภาคผนวก ก)

2.2 วิธีดำเนินการ กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสอดคล้องของปัจจัย
เบื้องต้นและกระบวนการ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเพื่อหาค่าสัมภาพการวัดควรจะเป็นไปสอบถาม
กลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มแบบธรรมดาจากปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ระดับ
อำเภอ จังหวัด และเขตการศึกษา ในเขตการศึกษา 2 จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้
มาหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยที่ได้คือ "ระดับสภาพการวัดควรจะเป็น"
ของปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการ ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมิน เพื่อหาความสอดคล้อง
ระหว่างสภาพการวัด เป็นอยู่กับสภาพการวัดควรจะเป็น ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

อิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 (คู่ค่าสถิติได้จากการวิเคราะห์ที่แสดงไว้ในภาคผนวก ง)

ตอนที่ 2 การประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 5 ชนิด คือ

1.1 แบบวัดความสำนึกในความเป็นไทย ใช้แบบวัดฉบับเดียวกับแบบวัดที่ใช้ในการหาเกณฑ์ในการประเมินความสำนึกในความเป็นไทย

1.2 แบบทดสอบวิชาภาษาไทย ใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบที่ใช้ในการหาเกณฑ์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

1.3 แบบทดสอบวิชาสังคมศึกษา ใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบที่ใช้ในการหาเกณฑ์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

1.4 แบบสอบถามการประเมินสภาพการณ์ เป็นอยู่ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสภาพการณ์ เป็นอยู่คนปัจจุบัน เมืองคนและกระบวนการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด หัวข้อย่อยของชุดลักษณะที่ประเมินที่ใช้เป็นข้อกระทงในแบบสอบถามใช้ชุดเดียวกับที่ใช้ในแบบสอบถามหาระดับสภาพการณ์ควรจะเป็นในแบบสอบถาม มีคำถามปลายเปิดเอาไว้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาให้ด้วย ผู้วิจัยทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เลือกจากการสุ่มตัวอย่างของการวิจัยจำนวน 60 คน ท่อจากนั้นจึงนำผลการทดลองใช้แบบสอบถามมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นด้วยสูตรของ ครอนบัค (Cronback. 1970 : 161) (ดูรายละเอียดค่าความเชื่อมั่นในภาคผนวก ง)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\frac{\sum S_x^2}{2}}{S_{x_t}^2} \right]$$

- เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามหรือแบบวัด
 $S_{x_1}^2$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามหรือแบบวัดแต่ละข้อ
 $S_{x_t}^2$ แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามหรือแบบวัดทั้งหมด
 k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถามหรือแบบวัด (ดูรายละเอียด

ในภาคผนวก ง)

1.5. แบบบันทึกผลการสังเกตและการสนทนา เพื่อใช้บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตสภาพโรงเรียน ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลที่ได้จากการสนทนากับนักศึกษา ครูผู้สอน ครูใหญ่ และหัวหน้าครู หรือบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 เป็นแบบบันทึกที่ใช้โดยผู้วิจัยเอง เพื่อบันทึกเหตุการณ์หรือข้อมูลเชิงคุณภาพที่สามารถนำมาใช้อธิบายประกอบผลการวิจัยที่ค้นพบ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

2. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

2.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่จะจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ทุกคน จำนวน 1,221 คน ครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูผู้สอนวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ทุกคน จำนวน 316 คน ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 แยกตามจังหวัด

จังหวัด	นักเรียน	ครู
ยะลา	320	65
นราธิวาส	250	60
สตูล	182	37
ปัตตานี	469	154
รวม	1,221	316

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการประเมินครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่จะจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 จำนวน 566 คน ครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูผู้สอนวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 จำนวน 177 คน ผู้วิจัยทำการสุ่มโดยวิธีสุ่มตามชั้นจากประชากรทั้งนักเรียนและครู ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2529 ครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 แยกตามจังหวัด

จังหวัด	นักเรียน	ครู
ยะลา	140	33
นราธิวาส	108	30
สตูล	114	30
ปัตตานี	204	84
รวม	566	177

3. วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความร่วมมือไปยังศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 และศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 เป็นผู้จัดให้ผู้รับผิดชอบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ระดับจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ และผู้รับผิดชอบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ระดับอำเภอ เป็นผู้คอยช่วยเหลือผู้วิจัยในการนำแบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบวัดความสำนึกในความเป็นไทย ไปกลุ่มตัวอย่างตามผู้วิจัยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 16 กุมภาพันธ์ ถึง 15 มีนาคม 2530

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้จัดทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดหมายของการวิจัย มีแนวทางในการวิเคราะห์

ดังตาราง 10

ตารางที่ ๑๐ ในคณะกรรมการการศึกษา

จุดมุ่งหมาย	ลักษณะของข้อมูล	วิธีการหา
1. เพื่อประเมินความสำนึกในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2	คะแนนความสำนึกในความเป็นไทยจากการทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	ใช้เกณฑ์ระดับคะแนนสำนึกในความเป็นไทยที่กำหนดโดยครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 พิจารณาการบรรจุตามนโยบายของความสำนึกในความเป็นไทย
2. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2	คะแนนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาจากการทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2	ใช้ร้อยละที่นักเรียนทำข้อสอบทุก จากจำนวนข้อสอบทั้งหมด ที่กำหนดโดยครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 พิจารณาการบรรจุตามนโยบายของผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา

จุดมุ่งหมาย	ลักษณะของข้อมูล	วิธีวิเคราะห์
3. เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็นในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ในหัวข้อต่อไปนี้ 3.1 ปัจจัยเบื้องต้น 3.2 กระบวนการ	ข้อมูลสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ จากการสอบถามครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูผู้สอน กับข้อมูลสภาพการณ์ควรจะเป็นจากการสอบถามผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม วิทยาลัยอาชีวศึกษา และเขตการศึกษา 2 ในเขตการศึกษา 2	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (t-test)
4. เพื่อไขปัญหาและขอเสนอแนะในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2	ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2	การหาค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยต่าง ๆ กัน แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย

5. สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 หาค่ามัธยฐานของข้อมูลที่ไม่วัดเป็นกลุ่ม ใช้สูตร

$$Mdn = \text{คะแนนตัวที่ } \frac{(N + 1)}{2} \text{ ของลำดับของคะแนนทั้งหมด}$$

เมื่อ Mdn แทน ค่ามัธยฐานของข้อมูลที่ไม่วัดเป็นกลุ่ม

N แทน จำนวนคนหรือจำนวนคะแนนทั้งหมดเรียงลำดับจาก
น้อยไปหามากหรือจากมากไปหาน้อย (อย่างใดอย่างหนึ่ง)
(Garrett and Woodworth. 1966 : 31)

5.2 หาค่าอินเตอร์ควอร์ไทล์แรก ใช้สูตร

$$I.R. = Q_3 - Q_1$$

เมื่อ $I.R.$ แทน ค่าอินเตอร์ควอร์ไทล์แรก

Q_3 แทน ควอร์ไทล์ที่สามหรือเปอร์เซนไทล์ที่ 75

Q_1 แทน ควอร์ไทล์ที่หนึ่งหรือเปอร์เซนไทล์ที่ 25

$$\text{และ } Q_1 = L + i \frac{(N/4 - \text{cum } f_1)}{f_q}$$

$$Q_3 = L + i \frac{(3N/4 - \text{cum } f_1)}{f_q}$$

ในเมื่อ L แทน ค่าขอบเขตล่างของช่วงคะแนนซึ่งเป็นที่ตั้งของควอร์ไทล์

i แทน ขนาดของช่วงคะแนน

$\text{cum } f_1$ แทน ความถี่สะสมทางค่าของช่วงคะแนนซึ่งเป็นที่ตั้งของควอร์ไทล์

f_q แทน ความถี่ของช่วงคะแนนซึ่งเป็นที่ตั้งของควอร์ไทล์

(Garrett and Woodworth. 1966 : 44)

5.3 หาค่าเฉลี่ย ไรสุทธ

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน คะแนนรวมทั้งหมด
	N	แทน จำนวนคนทั้งหมด

(Ferguson. 1976 : 47)

5.4 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไรสุทธ

$$S = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ	S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน ผลบวกของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum X$	แทน คะแนนรวมทั้งหมด
	N	แทน จำนวนคนทั้งหมด

(Ferguson. 1976 : 64)

5.5 หาค่า t ของสองกลุ่มที่ไม่ขึ้นต่อกันและ $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$ ไรสุทธ

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_1^2/n_1 + S_2^2/n_2}}$$

$$df = \frac{\left[\frac{s_{\bar{X}_1}^2}{\frac{1}{n_1 - 1}} + \frac{s_{\bar{X}_2}^2}{\frac{1}{n_2 - 1}} \right]^2}{\frac{s_{\bar{X}_1}^2}{\frac{1}{n_1 - 1}} + \frac{s_{\bar{X}_2}^2}{\frac{1}{n_2 - 1}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ
 s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ
 $s_{\bar{X}_1}, s_{\bar{X}_2}$ แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$s_{\bar{X}_1} = s_1 / \sqrt{n_1}$$

$$s_{\bar{X}_2} = s_2 / \sqrt{n_2}$$

(Ferguson, 1976 : 151 - 157)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ความสำนึกในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

จากการทดสอบความสำนึกในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ผู้วิจัยได้คำนวณคะแนนเฉลี่ยของแต่ละจังหวัด และรวมทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 2 และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งได้จากการสอบถามครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับเขตการศึกษา จังหวัด และอำเภอ ในเขตการศึกษา 2 ดังรายละเอียดในตาราง 11

ตาราง 11 การประเมินความสำนึกในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

จังหวัด	สภาพการณ์ที่เป็นจริง	
	$\bar{X}$	ระดับ
ยะลา	4.623	มากที่สุด
นราธิวาส	4.620	มากที่สุด
สตูล	4.667	มากที่สุด
ปัตตานี	4.572	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสำนึกในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของเขตการศึกษา 2 อยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ (เกณฑ์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.312 ซึ่งอยู่ในระดับมาก) ทุกจังหวัด

เมื่อพิจารณาในรายข้อของความสำนึกในความเป็นไทย ซึ่งมีทั้งหมด 28 ข้อ จะพบว่ามียาขเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์เพียง 2 ข้อ คือ ข้อที่เกี่ยวกับการช่วยแนะนำตักเตือนไม่ให้คนอื่นเล็ดงภามีอากร (ข้อ 14) ซึ่งอยู่ในเรื่องการปฏิบัติตามหน้าที่ของพลเมืองที่ดีของประเทศไทย และข้อที่เกี่ยวกับการเรียนภาษาไทย จะทำให้การค้นคว้าหาความรู้ในการประกอบอาชีพกว้างขวางขึ้น (ข้อ 23) ซึ่งอยู่ในเอกลักษณ์ของชาติไทย คือ ภาษาไทย (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้จากการสอบถามครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับเขตการศึกษา จังหวัด และอำเภอในเขตการศึกษา 2 ทั้งรายละเอียดในตาราง 12

ตาราง 12 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

จังหวัด	สภาพการวัด เป็นจริง	
	$\bar{X}$	ร้อยละ
ยะลา	27.621	51.150
นราธิวาส	27.435	50.806
สตูล	28.868	53.459
ปัตตานี	28.456	52.696

จากตาราง 12 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของแต่ละจังหวัดในเขตการศึกษา 2 มีรายละเอียดใกล้เคียงกัน และมีร้อยละสูงกว่าเกณฑ์ทุกจังหวัด (เกณฑ์ร้อยละ เท่ากับ 50.583) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ใหม่จากการสอบตามครูผู้สอนและปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนระดับเขตการศึกษา จังหวัดและอำเภอ ในเขตการศึกษา 2 ดังรายละเอียดในตาราง 13

ตาราง 13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

จังหวัด	สภาพการณ์ เป็นจริง	
	$\bar{X}$	ร้อยละ
ยะลา	30.315	57.198
นราธิวาส	30.713	57.949
สตูล	31.114	58.706
ปัตตานี	30.064	56.725

จากตาราง 13 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของแต่ละจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 มีรายเฉลี่ยใกล้เคียงกัน และมีร้อยละสูงกว่าเกณฑ์ทุกจังหวัด (เกณฑ์ร้อยละ เท่ากับ 51.114) แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์

3. ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นในการ
จัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

จากการสอบถามครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 เกี่ยวกับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในด้านปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการ แล้วนำคำตอบมาหาความสอดคล้องกับเกณฑ์ คือค่าเฉลี่ยของสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ซึ่งได้จากการสอบถามผู้ปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับเขตการศึกษา จังหวัด และอำเภอ ในเขตการศึกษา 2 โดยการหาค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในด้านปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการ ดังนี้

3.1 ปัจจัยเบื้องต้น ความสอดคล้องของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งเขตการศึกษา 2 และแยกเป็นรายจังหวัด ดังนี้

3.1.1 ผลรวมทั้งเขตการศึกษา 2 ความสอดคล้องของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของปัจจัยเบื้องต้น ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของทั้งเขตการศึกษา 2 โดยวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตาราง 14

ตาราง 14 ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของปัจจัย
เบื้องต้นในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของเขตการศึกษา 2

ประเภทของปัจจัยเบื้องต้น	สภาพการณ์	$\bar{X}$	S^2	t
นักเรียน	ที่เป็นอยู่	3.106	0.155	** 3.691
	ที่ควรจะเป็น	3.488	0.294	
ครู	ที่เป็นอยู่	3.509	0.169	1.947
	ที่ควรจะเป็น	3.707	0.280	
วัสดุอุปกรณ์	ที่เป็นอยู่	2.848	0.314	** 3.837
	ที่ควรจะเป็น	3.303	0.368	
งบประมาณ	ที่เป็นอยู่	2.770	0.271	** 2.943
	ที่ควรจะเป็น	3.121	0.381	

** $p < .01$

จากตาราง 14 พบว่า สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านักเรียน วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยเบื้องต้นในค่านครุไม่แตกต่างกัน นั่นคือ สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านักเรียน วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของเขตการศึกษา 2 ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านครุสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น

3.1.2 จังหวัดยะลา การศึกษาความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของปัจจัยเบื้องต้นในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตาราง 15

ตาราง 15 ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของปัจจัยเบื้องต้นในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของจังหวัดยะลา

ประเภทของปัจจัยเบื้องต้น	สภาพการณ์	$\bar{X}$	S^2	t
นักเรียน	ที่เป็นอยู่	3.052	0.205	3.440**
	ที่ควรจะเป็น	3.486	0.294	
ครู	ที่เป็นอยู่	3.404	0.196	2.448*
	ที่ควรจะเป็น	3.707	0.280	
วัสดุอุปกรณ์	ที่เป็นอยู่	2.717	0.309	3.982**
	ที่ควรจะเป็น	3.302	0.368	
งบประมาณ	ที่เป็นอยู่	2.705	0.369	2.694**
	ที่ควรจะเป็น	3.121	0.381	

** p < .01

* p < .05

จากตาราง 15 พบว่า สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านักเรียน ครู วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณอยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านักเรียน ครู วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดยะลา ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น กล่าวคืออยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น

3.1.3 จังหวัดนราธิวาส การศึกษาหาความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของปัจจัยเบื้องต้นในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตาราง 16

ตาราง 16 ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของปัจจัยเบื้องต้นในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของจังหวัดนราธิวาส

ประเภทของปัจจัยเบื้องต้น	สภาพการณ์	$\bar{X}$	S^2	t
นักเรียน	ที่เป็นอยู่	3.142	0.126	2.919**
	ที่ควรจะเป็น	3.488	0.294	
ครู	ที่เป็นอยู่	3.413	0.086	2.656*
	ที่ควรจะเป็น	3.707	0.280	
วัสดุอุปกรณ์	ที่เป็นอยู่	2.897	0.185	2.989**
	ที่ควรจะเป็น	3.303	0.318	
งบประมาณ	ที่เป็นอยู่	2.921	0.245	1.384
	ที่ควรจะเป็น	3.121	0.382	

** $p < .01$

* $p < .05$

จากตาราง 16 พบว่า สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านักเรียน ครู และวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยเบื้องต้นในด้านงบประมาณไม่แตกต่างกัน นั่นคือ สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านักเรียน ครู และวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญ

ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดนราธิวาส ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านับประมาณสอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น

3.1.4 จังหวัดสตูล การศึกษาหาความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของปัจจัยเบื้องต้นในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตาราง 17

ตาราง 17 ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของปัจจัยเบื้องต้นในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของจังหวัดสตูล

ประเภทของปัจจัยเบื้องต้น	สภาพการณ์	$\bar{X}$	S^2	t
นักเรียน	ที่เป็นอยู่	3.215	0.054	2.531*
	ที่ควรจะเป็น	3.488	0.294	
ครู	ที่เป็นอยู่	3.500	0.112	1.808
	ที่ควรจะเป็น	3.707	0.280	
วัสดุอุปกรณ์	ที่เป็นอยู่	2.775	0.144	4.043**
	ที่ควรจะเป็น	3.303	0.368	
งบประมาณ	ที่เป็นอยู่	2.704	0.181	3.046**
	ที่ควรจะเป็น	3.121	0.381	

** p < .01

* p < .05

จากตาราง 17 พบว่า สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านักเรียน
วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ส่วนปัจจัยเบื้องต้นในค่านครู ไม่แตกต่างกัน นั่นคือ สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นใน
ค่านักเรียน ครู วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ที่สอนวิชาสามัญถึงขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดสตูล ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น
กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้น
ในค่านครู สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น

3.1.5 จังหวัดปัตตานี การศึกษาหาความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์
ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของปัจจัยเบื้องต้น ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลามในจังหวัดปัตตานี ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตาราง 18

ตาราง 18 ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของปัจจัยเบื้องต้น ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของจังหวัดปัตตานี

ประเภทของปัจจัยเบื้องต้น	สภาพการณ์	$\bar{X}$	S^2 S	t
นักเรียน	ที่เป็นอยู่	3.076	0.180	** 3.768
	ที่ควรจะเป็น	3.488	0.294	
ครู	ที่เป็นอยู่	3.588	0.199	1.096
	ที่ควรจะเป็น	3.707	0.280	
วัสดุอุปกรณ์	ที่เป็นอยู่	2.909	0.149	** 3.001
	ที่ควรจะเป็น	3.303	0.368	
งบประมาณ	ที่เป็นอยู่	2.765	0.271	** 2.821
	ที่ควรจะเป็น	3.121	0.381	

** $p < .01$

จากตาราง 18 พบว่า สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านักเรียน วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณอยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยเบื้องต้นในค่านครุ ไม่แตกต่างกัน นั่นคือ สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านักเรียน วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดปัตตานี ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านครุสอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น

3.2 กระบวนการ ความสอดคล้องของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็น ของการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

ในการกระบวนการ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งเขตการศึกษา 2 และแยกเป็นรายจังหวัด
ดังนี้

3.2.1 ผลรวมทั้งเขตการศึกษา 2 ความสอดคล้องของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่
กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของกระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชา
สามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของทั้งเขตการศึกษา 2 ได้ผลการวิเคราะห์ ดังรายละเอียดใน
ตาราง 19

ตาราง 19 ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของกระบวนการ
ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

ประเภทของกระบวนการ	สภาพการณ์	$\bar{X}$	S ²	t
การบริหารและการจัดการ	ที่เป็นอยู่	3.173	0.274	2.018 *
	ที่ควรจะเป็น	3.461	0.564	
การเรียนการสอน	ที่เป็นอยู่	3.067	0.274	1.965
	ที่ควรจะเป็น	3.329	0.488	
การวัดและการประเมินผล	ที่เป็นอยู่	3.293	0.322	1.437
	ที่ควรจะเป็น	3.486	0.485	
การนิเทศ	ที่เป็นอยู่	2.765	0.594	4.098 **
	ที่ควรจะเป็น	3.420	0.666	

** $p < .01$

* $p < .05$

จากตาราง 19 พบว่า สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการกับการนิเทศอยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกระบวนการในด้านการเรียนการสอนกับการวัดและการประเมินผล มีระดับไม่แตกต่างกัน นั่นคือ สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการกับการนิเทศในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของเขตการศึกษา 2 ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการเรียนการสอนกับการวัดและการประเมินผลสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น

3.2.2 จังหวัดยะลา การศึกษานหาความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของกระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตาราง 20

ตาราง 20 ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของกระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา

ประเภทของกระบวนการ	สภาพการณ์	$\bar{X}$	S^2	t
การบริหารและการจัดการ	ที่เป็นอยู่	2.993	0.201	** 2.965
	ที่ควรจะเป็น	3.461	0.564	
การเรียนการสอน	ที่เป็นอยู่	2.863	0.275	** 2.973
	ที่ควรจะเป็น	3.329	0.488	
การวัดและการประเมินผล	ที่เป็นอยู่	3.260	0.337	1.391
	ที่ควรจะเป็น	3.486	0.485	
การนิเทศ	ที่เป็นอยู่	2.739	0.716	** 3.248
	ที่ควรจะเป็น	3.420	0.666	

**p < .01

จากตาราง 20 พบว่า สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการ การเรียนการสอนและการนิเทศอยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกระบวนการในด้านการวัดและการประเมินผลมีระดับไม่แตกต่างกัน นั่นคือ สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการ การเรียนการสอน และการนิเทศในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดยะลา ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการวัดและการประเมินผลสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น

3.2.3 จังหวัดนราธิวาส การศึกษาความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของกระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส โดยผลการวิเคราะห์ห้อยูด ดังรายละเอียดในตาราง 21

ตาราง 21 ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของกระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดนราธิวาส

ประเภทของกระบวนการ	สภาพการณ์	$\bar{X}$	S^2	t
การบริหารและการจัดการ	ที่เป็นอยู่	3.143	0.170	2.036 *
	ที่ควรจะเป็น	3.461	0.564	
การเรียนการสอน	ที่เป็นอยู่	3.078	0.096	1.800
	ที่ควรจะเป็น	3.329	0.488	
การวัดและการประเมินผล	ที่เป็นอยู่	3.276	0.186	1.401
	ที่ควรจะเป็น	3.486	0.485	
การนิเทศ	ที่เป็นอยู่	2.847	0.446	2.978 **
	ที่ควรจะเป็น	3.420	0.666	

** $p < .01$

* $p < .05$

จากตาราง 21 พบว่า สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการกับการนิเทศอยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกระบวนการในด้านการเรียนการสอนกับการวัดและการประเมินผล มีระดับไม่แตกต่างกัน

คือ สภาพการณ์ เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการกับกรณีพิเศษ ในการจัด
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดนครราชสีมา
ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น ส่วน
สภาพการณ์ เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการเรียนการสอนกับการวัดและการประเมินผลสอดคล้อง
กับสภาพการณ์ควรจะเป็น

3.2.4 จังหวัดสุทนต์ การศึกษาความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ เป็นอยู่
กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของกระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสุทนต์
โดยการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตาราง 22

ตาราง 22 ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของกระบวนการ
ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสุทนต์

ประเภทของกระบวนการ	สภาพการณ์	$\bar{X}$	S^2	t
การบริหารและการจัดการ	ที่เป็นอยู่	3.041	0.101	2.825**
	ที่ควรจะเป็น	3.461	0.564	
การเรียนการสอน	ที่เป็นอยู่	3.058	0.122	1.901
	ที่ควรจะเป็น	3.329	0.488	
การวัดและการประเมินผล	ที่เป็นอยู่	3.195	0.203	1.918
	ที่ควรจะเป็น	3.486	0.485	
กรณีพิเศษ	ที่เป็นอยู่	2.807	0.434	3.203**
	ที่ควรจะเป็น	3.420	0.666	

**p < .01

จากตาราง 22 พบว่า สภาพการณ์เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการกับการนิเทศอยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกระบวนการในด้านการเรียนการสอนกับการวัดและการประเมินผล มีระดับไม่แตกต่างกัน นั่นคือ สภาพการณ์เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการกับการนิเทศในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดสตูล ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการเรียนการสอนกับการวัดและการประเมินผล สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น

3.2.5 จังหวัดปัตตานี การศึกษาความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของกระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตาราง 23

ตาราง 23 ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็นของกระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

ประเภทของกระบวนการ	สภาพการณ์	$\bar{X}$	S^2	t
การบริหารและการจัดการ	ที่เป็นอยู่	3.302	0.373	1.042
	ที่ควรจะเป็น	3.461	0.564	
การเรียนการสอน	ที่เป็นอยู่	3.146	0.375	1.270
	ที่ควรจะเป็น	3.329	0.488	
การวัดและการประเมินผล	ที่เป็นอยู่	3.347	0.410	0.957
	ที่ควรจะเป็น	3.486	0.485	
การนิเทศ	ที่เป็นอยู่	2.731	0.672	3.965**
	ที่ควรจะเป็น	3.420	0.666	

** $p < .01$

จากตาราง 23 พบว่า สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการนิเทศอยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการ การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล มีระดับไม่แตกต่างกัน นั่นคือ สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการนิเทศในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดปัตตานี ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการ การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลสอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น

4. ปัญหาในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

จากการสอบถามครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 เกี่ยวกับปัญหาในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในด้านปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการ ผู้วิจัยได้หาความถี่ของปัญหาที่ผู้ตอบตอบซ้ำ ๆ แล้วเสนอปัญหาเรียงจากความถี่มากไปหาความถี่น้อย ดังต่อไปนี้

4.1 ปัจจัยเบื้องต้น

4.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน

- 4.1.1.1 ขาดความสนใจในการเรียน
- 4.1.1.2 มาสายบ่อย
- 4.1.1.3 ขาดเรียนบ่อย
- 4.1.1.4 มีเวลาเรียนน้อย เพราะมีวันหยุดมาก
- 4.1.1.5 เรียนหนักในแต่ละวัน เพราะต้องเรียนทั้งวิชา

ศาสนาและวิชาสามัญ

- 4.1.1.6 พื้นฐานของนักเรียนต่างกันมาก
- 4.1.1.7 ไม่ค่อยตรงต่อเวลา
- 4.1.1.8 ขาดระเบียบวินัยที่ดี
- 4.1.1.9 ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการเรียนวิชาสามัญ
- 4.1.1.10 มีอุปสรรคการเรียนไม่ค่อยครบ
- 4.1.1.11 การเดินทางมาโรงเรียนไม่ค่อยสะดวก

4.1.2 ปัญหาเกี่ยวกับครู

- 4.1.2.1 ภาระการสอนของครูแต่ละคนมากเกินไป
- 4.1.2.2 ครูคนเดียวต้องสอนหลายวิชา
- 4.1.2.3 ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอกที่เรียนมา

4.1.2.4 ครูที่โรงเรียนจ้างใครรับค่าตอบแทนน้อยกว่าครู
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

4.1.2.5 ครูที่โรงเรียนจ้างมีวุฒิทางครูค่อนข้างต่ำ

4.1.2.6 ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมการสอน

4.1.2.7 ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
มีปัญหาเรื่องการโชนและการขายเสมอ เพราะไม่มีภูมิสำเนาในท้องถิ่นนั้น

4.1.2.8 ครูถูกใช้ไปช่วยราชการที่แผนกวิชาการอำเภอ
และแผนกวิชาการจังหวัด

4.1.2.9 ครูมีบ้านพักอยู่ไกลกับโรงเรียนมาก

4.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

4.1.3.1 ขาดอุปกรณ์การสอน

4.1.3.2 การบริการน้ำดื่มแก่นักเรียน ยังไม่เพียงพอ

4.1.3.3 อุปกรณ์การสอนที่มีแล้วชำรุดเสียหาย ไม่มี

การซ่อมแซม

4.1.3.4 โต๊ะเรียนของนักเรียนมีไม่เพียงพอ

4.1.3.5 ขาดวารสาร จุลสาร และหนังสือพิมพ์ ที่เป็นปัจจุบัน

4.1.3.6 ขาดที่นั่งพักผ่อนของนักเรียน

4.1.3.7 ห้องสมุดหนังสือน้อย

4.1.3.8 การเก็บรักษาอุปกรณ์การสอนไม่ดีพอ

4.1.3.9 อาคารเรียนมีไม่เพียงพอ

4.1.3.10 ไม่มีสนามกีฬา

4.1.4 ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ

4.1.4.1 ขงบประมาณของโรงเรียนน้อย

4.1.4.2 เงินที่เก็บจากค่าเล่าเรียนอยู่ในระดับต่ำ

4.1.4.3 ทางโรงเรียนใช้เงินอุดหนุนไม่ตรงกับเป้าหมาย

เทพีศวร

4.1.4.4 ขาดการติดตามผลการใช้งบประมาณ

4.2 กระบวนการ

4.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ

4.2.1.1 ระบบการบริหารยังไม่ดีพอ

4.2.1.2 แผนการปฏิบัติงานยังไม่ชัดเจนพอ

4.2.1.3 การแบ่งงานในการบริหาร ยังไม่เป็นระบบ

4.2.1.4 ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางการบริหาร

4.2.1.5 การมอบหมายงานให้ทำ ไม่ตรงกับความสามารถ

ของบุคคล

4.2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

4.2.2.1 ไม่สามารถจัดกิจกรรมพิเศษอื่นให้นักเรียนได้
เพราะมีชั่วโมงเรียนมากเกินไป

4.2.2.2 ไม่สามารถจัดหาเวลาสอนซ่อมเสริมให้แก่

นักเรียนได้

4.2.2.3 ครูไม่ค่อยเข้าใจการสอนตามจุดประสงค์

การเรียนรู้

4.2.2.4 ครูสอนบางวิชาโดยยังไม่เต็มที่ เพราะขาด

อุปกรณ์การสอน

4.2.2.5 ชั่วโมงสอนของครูแต่ละคนมากเกินไป

4.2.2.6 ขาดคู่มือและเอกสารคนกว่าสำหรับครู

4.2.2.7 สอนไม่ทันตามเวลาที่กำหนด

4.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล

4.2.3.1 ไม่เข้าใจการเขียนข้อสอบวัดตามจุดประสงค์

การเรียนรู้

4.2.3.2 นักเรียนที่สอบตกไม่ค่อยกระตือรือร้นมาสอบแก้ตัว

- 4.2.3.3 ไม่เข้าใจหลักการเขียนข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ
- 4.2.3.4 ไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักการประเมินผล
- 4.2.3.5 ไม่เข้าใจระเบียบการวัดผลตามหลักสูตรใหม่
- 4.2.4 ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศ
 - 4.2.4.1 ครูไม่ทราบหน้าที่และบทบาทของการนิเทศภายใน
 - 4.2.4.2 ครูมีปัญหาต่อการใหญ่รับผิดชอบโรงเรียนเอกชน

สอนศาสนาอิสลาม ระวังอำเภอ และจังหวัดไปดำเนินการนิเทศเพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ

5. ข้อเสนอแนะในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

จากการสอบถามครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในด้านปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการที่สำคัญ มีดังต่อไปนี้

5.1 ปัจจัยเบื้องต้น

5.1.1 ควรกวาดค้นนักเรียนในเรื่องการมาสาย การขาดเรียน ระเบียบวินัยและมารยาท

5.1.2 ควรเพิ่มอัตราครูสอนให้มากขึ้น ให้ครูได้สอนตรงตามวิชาเอกที่เรียนมา หากทางเพิ่มค่าตอบแทนให้ครูที่โรงเรียนจ้างให้มากขึ้น ส่งเสริมให้ครูที่โรงเรียนจ้างหาเวลาเพิ่มทุนวุฒิให้สูงขึ้น กวาดค้นในการเตรียมการสอนของครู ส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และให้ครูได้ศึกษาขนบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนในท้องถิ่นให้มากขึ้น

5.1.3 ควรจัดบริการนำพาให้แก่เด็กเรียนอย่างเพียงพอ อบรมวิธีสร้างอุปกรณ์การสอนขึ้นใช้เอง ตลอดจนการใช้ การชม และการเก็บอุปกรณ์การสอน จัดหาอุปกรณ์ให้ครบทุกวิชา จัดหาที่นั่งพักผ่อนของนักเรียนให้เพียงพอ และจัดหาหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนให้เพียงพอ

5.1.4 ควรมีการติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างจริงจัง
ให้ทางโรงเรียนมีหลักในการบริหารงบประมาณให้มากขึ้น และจัดโครงการทางงบประมาณของ
โรงเรียนเพิ่มขึ้น

5.2 กระบวนการ

5.2.1 ทางโรงเรียนควรจัดระบบการบริหารให้ชัดเจน ผู้บริหารควร
กระจายงานรับผิดชอบให้แก่ครูทุกคนอย่างทั่วถึง และเพิ่มมาตรการในการติดตามผลของการ
ปฏิบัติงานแต่ละอย่าง

5.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสอนตามวัตถุประสงค์
การเรียนรู้ จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมนักเรียนในวันหยุด จัดให้มีการแนะแนวศึกษาต่อให้แก่
นักเรียน และจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับวิธีสอนปีละครั้ง

5.2.3 ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลปีละครั้ง
และจัดให้มีคลังข้อสอบใช้ในโรงเรียนของตนเอง

5.2.4 ผู้รับผิดชอบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับอำเภอ
จังหวัด หรือเขตการศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ควรออกนิเทศโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลามอย่างน้อยเดือนละครั้ง

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อประเมินผลผลิตของการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ว่าบรรลุตามนโยบายในการจัดตั้งหรือไม่ และประเมินความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ

2.1 เพื่อประเมินความสำนึกในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

2.2 เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

2.3 เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ในหัวข้อต่อไปนี้

2.3.1 บังคับเบื้องต้น

2.3.2 กระบวนการ

2.4 เพื่อให้ได้ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ได้แก่

1. นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ผู้จัดทำการสุ่มมาโดยวิธีสุ่มตามชั้น จำนวน 566 คน
2. ครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ผู้จัดทำการสุ่มมาโดยวิธีสุ่มตามชั้น จำนวน 177 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

กระบวนการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

ตอนที่ 1 การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

1. เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสำนึกในความเป็นไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา ผู้วิจัยให้ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับอำเภอ จังหวัดและเขต ในเขตการศึกษา 2 เป็นผู้กำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมิน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสำนึกในความเป็นไทย ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามวัดความสำนึกในความเป็นไทย ตามแบบวัดทัศนคติของลิเลห์ 5 อันหับคุณค่าจำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงในการวัดค่าในแต่ละข้อวัดความสำนึกในความเป็นไทยหรือไม่ โดยในปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 จำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมิน ผู้วิจัยเลือกค่าความเที่ยงตรงของแต่ละข้อ โดยมีค่าความเที่ยงตรง .50 ขึ้นไป ไว้ใช้เป็นแบบสอบถามวัดความสำนึกในความเป็นไทย จำนวน 28 ข้อ หลังจากนั้นผู้วิจัยให้ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

จำนวน 48 คน เป็นผู้กำหนดระดับความสำนึกในความเป็นไทย ใกล้เคียง 4.312 ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินความสำนึกในความเป็นไทย

1.2 การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ทัวเลือก จำนวน 54 ข้อ และ 53 ข้อ ตามลำดับ ผู้วิจัยให้ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 วิชาภาษาไทย จำนวน 36 คน วิชาสังคมศึกษา จำนวน 35 คน เป็นผู้กำหนดเกณฑ์ โดยถือเอาร้อยละของคะแนนเต็มให้นักเรียนทำข้อสอบได้ เกณฑ์วิชาภาษาไทยร้อยละ 50.583 และเกณฑ์วิชาสังคมศึกษาร้อยละ 51.114

2. เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสอดคล้องของปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการ

ผู้วิจัยใช้สภาพการณ์ควรจะเป็นในคำปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการของการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 เป็นเกณฑ์ในการประเมิน ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือหาสภาพการณ์ควรจะเป็น จำนวน 91 ข้อ ประกอบด้วย ปัจจัยเบื้องต้น 46 ข้อ และกระบวนการ 45 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับอำเภอ จังหวัด และเขตการศึกษา ในเขตการศึกษา 2 จำนวน 30 คน เป็นผู้กำหนดระดับสภาพการณ์ควรจะเป็นตามแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมิน เพื่อหาความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ควรจะเป็น ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

ตอนที่ 2 การประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

ชั้นต่าง ๆ ในการประเมิน มีดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 5 ชนิด คือ

- 1.1 แบบวัดความสำนึกในความเป็นไทย
- 1.2 แบบทดสอบวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 1.3 แบบทดสอบวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 1.4 แบบสอบถามการประเมินสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

- 1.5 แบบบันทึกการสังเกตและการสนทนา

2. วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความร่วมมือไปยังศึกษานิเทศก์เขต เขตการศึกษา 2 และศึกษานิเทศก์จังหวัดจันทบุรี ในเขตการศึกษา 2 เป็นผู้จัดให้ผู้รับผิดชอบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับจังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้รับผิดชอบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับอำเภอ เป็นผู้คอยช่วยเหลือผู้วิจัยในการนำแบบสอบถาม แบบทดสอบ และแบบวัดความสำนึกในความเป็นไทยให้กลุ่มตัวอย่างตาม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดหมายของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์

ต่อไปนี้

- 3.1 การหาการเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

- 3.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

- 3.3 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด กระทำโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระบบ SPSS

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความสำนึกในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ทุกจังหวัด
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ทุกจังหวัด
3. ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์เป็นอยู่ของสภาพการณ์ควรจะเป็นของปัจจัยเมืองตนและกระบวนการ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ปรากฏผลดังนี้

3.1 ปัจจัยเมืองตน พิจารณารวมทั้งเขตการศึกษา 2 และแยกตามรายจังหวัด ปรากฏผลดังนี้

3.1.1 สภาพการณ์เป็นอยู่ของปัจจัยเมืองตนในค่านักเรียน วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งเขตการศึกษา 2 ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์เป็นอยู่ของปัจจัยเมืองตนในค่านครู สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น

3.1.2 สภาพการณ์เป็นอยู่ของปัจจัยเมืองตนในค่านักเรียน ครู วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดยะลา ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น

3.1.3 สภาพการณ์เป็นอยู่ของปัจจัยเมืองตนในค่านักเรียน ครู และ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดนราธิวาส ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์เป็นอยู่ของปัจจัยเมืองตนในค่านงบประมาณสอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น

3.1.4 สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านักเรียน ครู วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดสตูล ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านครุสอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น

3.1.5 สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดปัตตานี ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านครุสอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น

3.2 กระบวนการ พิจารณารวมทั้งเขตการศึกษา 2 และแยกตามรายจังหวัด ปรากฏผล ดังนี้

3.2.1 สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการกับการนิเทศ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งเขตการศึกษา 2 ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น ส่วนกระบวนการในด้านการเรียนการสอนกับการวัดและการประเมินผลสอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น

3.2.2 สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอน และการนิเทศ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดยะลา ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการวัดและการประเมินผลสอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็น

3.2.3 สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการกับการนิเทศ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดนราธิวาส ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการเรียนการสอนกับการวัดและการประเมินผลการศึกษาสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น

3.2.4 สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการกับการนิเทศ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดสตูล ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการเรียนการสอนกับการวัดและการประเมินผล สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น

3.2.5 สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการนิเทศ ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดปัตตานี ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น กล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ส่วนสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น

4. ปัญหาในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 เฉพาะสองอันคัมแรกของแต่ละคุณลักษณะ มีดังต่อไปนี้

4.1 ปัจจัยเบื้องต้น

4.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน

4.1.1.1 ขาดความสนใจในการเรียน

4.1.1.2 มาสายบ่อย

4.1.2 ปัญหาเกี่ยวกับครู

4.1.2.1 ความการสอนของครูแต่ละคนมากเกินไป

4.1.2.2 ครูคนเดียวต้องสอนหลายวิชา

4.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

4.1.3.1 ขาดอุปกรณ์การสอน

4.1.3.2 การบริการน้ำดื่มแก่นักเรียน ยังไม่เพียงพอ

4.1.4 ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ

4.1.4.1 งบประมาณของโรงเรียนน้อย

4.1.4.2 เงินที่ได้จากค่าเล่าเรียนอยู่ในระดับต่ำ

4.2 กระบวนการ

4.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ

4.2.1.1 ระบบการบริหารยังไม่ดีพอ

4.2.1.2 แผนการปฏิบัติงานยังไม่ชัดเจนพอ

4.2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

4.2.2.1 ไม่สามารถจัดกิจกรรมพิเศษอื่นให้นักเรียนได้

เพราะมีชั่วโมงเรียนมากเกินไป

4.2.2.2 ไม่สามารถจัดหาเวลาสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนได้

4.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล

4.2.3.1 ไม่เข้าใจการเขียนข้อสอบวัดความรู้จุดประสงค์การเรียนรู้

4.2.3.2 นักเรียนที่สอบตกไม่ค่อยกระตือรือร้นมาสอบแก้ตัว

4.2.4 ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศ

4.2.4.1 ครูไม่ทราบหน้าที่และบทบาทของการนิเทศภายใน

4.2.4.2 ครูมีปัญหาที่ของการให้ผู้บริหารนิเทศโรงเรียนเอกชน

สอนศาสนาอิสลามระดับอำเภอ และจังหวัด ไม่เข้าใจการนิเทศเพื่อแก้ไขปัญหานั้น

5. ข้อเสนอแนะในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ที่สำคัญมีดังนี้

5.1 ปัจจัยเบื้องต้น

5.1.1 ความก้าวหน้าในเรื่องมาสาย และการขาดเรียนของนักเรียน

5.1.2 การเพิ่มอัตราครูสอนให้มากขึ้น และให้ครูได้สอนตรงตามวิชาเอกที่ใดเรียนมา

5.1.3 ควรจัดบริการน้ำดื่มให้แก่นักเรียนอย่างเพียงพอ และอบรมวิธีสร้างอุปกรณ์การสอนขึ้นใช้เอง

5.1.4 ควรมีการติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างจริงจัง

5.2 กระบวนการ

5.2.1 ทางโรงเรียนควรจัดระบบการบริหารให้ชัดเจน และผู้บริหารควรกระจายงานรับผิดชอบให้แก่ครูทุกคนอย่างทั่วถึง

5.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสอนตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมนักเรียนในวันหยุด

5.2.3 ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลอย่างน้อยปีละครั้ง

5.2.4 ผู้รับผิดชอบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับอำเภอ จังหวัด และเขตการศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ควรออกนิเทศโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอย่างน้อยเดือนละครั้ง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ปรากฏว่า มีประเด็นสำคัญควรแก่การนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้คือ

1. การที่พบว่า ความสำนึกในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ทุกจังหวัด อาจจะเป็นเพราะว่า การประเมินความสำนึกในความเป็นไทย ครั้งนี้ใช้เกณฑ์โดยสุ่มตัวอย่าง มาจากปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 เป็นผู้กำหนด ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ผู้รับผิดชอบใกล้ชิดกำหนดขึ้น ตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น ประกอบกับการประเมินความสำนึกในความเป็นไทยครั้งนี้ ประเมินกับนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนในปลายภาคเรียนปลาย ซึ่งกำลังจะจบหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนเหล่านั้นผ่านการเรียนวิชาสามัญมาแล้วประมาณ 12 ปี คือตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งวิชาสามัญเหล่านั้นมีวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาทุกระดับ ตามนโยบายการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มุ่งเน้นในการปลูกฝังความสำนึกในความเป็นไทยให้แก่นักเรียน โดยการสอนวิชาสังคมศึกษาและภาษาไทยเป็นกรณีพิเศษ จึงประสบผลสำเร็จตามนโยบาย

2. การที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของแต่ละจังหวัดในเขตการศึกษา 2 อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ อาจจะเป็นเพราะเหตุผลเดียวกันกับความสำนึกในความเป็นไทย กล่าวคือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ในครั้งนี้ใช้เกณฑ์จากการสุ่มตัวอย่างมาจากการปฏิบัติการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ครูใหญ่ หัวหน้าครู และครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 เป็นผู้กำหนด ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ผู้รับผิดชอบใกล้ชิด กำหนดขึ้นตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น ประกอบกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา ครั้งนี้ ประเมินกับนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งกำลังเรียนในปลายภาคเรียนปลายและเป็นภาคเรียนที่กำลังจะจบหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พอดี นักเรียนเหล่านั้นผ่านการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษามาแล้วประมาณ 12 ปีคือ

ทั้งชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จึงอยู่ในระดับสูงกว่า
เกณฑ์ทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 2 ก็คือ

ผลการศึกษาค้นพบไม่สอดคล้องกับการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ของเขตการศึกษา 2 ซึ่งทำการศึกษาโดยหน่วยศึกษา
นิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานระหว่าง
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
พบว่าคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน อยู่ในลำดับต่ำสุด และโรงเรียนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยอยู่ในลำดับสูงสุด
(หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2, 2529 : หน้าพิเศษ)

ผลการศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ที่พบว่า
คะแนนเฉลี่ยมาตรฐานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน ในเขตการศึกษา 2 อยู่ในลำดับต่ำสุดนั้น ไม่ใช่ว่าคะแนนเฉลี่ยมาตรฐาน
ค่าการเกณฑ์หรือไม่ เพียงแต่เมื่อเปรียบเทียบโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญและโรงเรียนใน
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อยู่ในลำดับต่ำสุดเท่านั้น

ในปีการศึกษา 2526 กรมวิชาการ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ
2528 : 4) ได้ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศ จำนวน
147,834 คน ทั้งโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนรัฐบาล โดยประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียน ทั้งในด้านความคิด (Cognitive) และด้านคุณลักษณะ (Non-Cognitive)
ผลการวิจัยวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาในด้านความคิดพบว่า เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้ว
อยู่ในระดับควรปรับปรุงในแต่ละเขตการศึกษา รวมทั้งเขตการศึกษา 2 ด้วย เกณฑ์ทาง
กรมวิชาการตั้งไว้เป็นเกณฑ์ระดับประเทศอาจจะสูงไป คือได้คะแนนค่าการร้อยละ 60 ของ
คะแนนเต็ม อยู่ในระดับควรปรับปรุง

ผลการศึกษาค้นพบสอดคล้องกับผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ของกรมวิชาการ ในปีการศึกษา 2528 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน 174,124 คน

จากโรงเรียนทุกสังกัด คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ในด้านความเร็วในการอ่านของเขตการศึกษา
เขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 4 เขตการศึกษา 5 เขตการศึกษา 12 และ
กรุงเทพมหานคร สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ (มาโนชญ์ บุญญานุวัตร ม.ป.ป. : 4)
3. เมื่อพิจารณาสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นพบว่า หัวข้อย่อยที่ไม่สอดคล้อง
กับสภาพการณ์ควรจะให้มี 3 หัวข้อย่อย คือ นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ และของ
กระบวนการ พบว่า หัวข้อย่อยที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะให้มี 2 หัวข้อย่อยคือ
การบริหารและการจัดการ กับกรณีพิเศษ ส่วนหัวข้อย่อยที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะให้มี
3 หัวข้อย่อยคือ ครู การเรียน การสอน และการวัดและการประเมินผล หัวข้อย่อยของ
สภาพการณ์ที่เป็นอยู่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะให้มี ถึงแม้จะมีจำนวนน้อยแต่เมื่อพิจารณา
แล้วเห็นว่า เป็นหัวข้อย่อยที่สำคัญทำให้มีผลต่อการปลูกฝังความสำนึกในความเป็นไทย และ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา ความสอดคล้องนี้อาจเป็นสาเหตุหนึ่ง
ที่ทำให้ผลการวิจัยในตอนแรก พบว่าความสำนึกในความเป็นไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ แต่ถาพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
ภาษาไทยและสังคมศึกษา ถึงแม้จะสูงกว่าเกณฑ์จริง คะแนนเฉลี่ยของวิชาทั้งสองของแต่ละ
จังหวัดในเขตการศึกษา 2 สูงกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (ภาษาไทย
ร้อยละ 50.806 - 53.495 สังคมศึกษาร้อยละ 56.725 - 58.706) ไม่มีจังหวัดใดเลย
ที่มีคะแนนเฉลี่ยเกินร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม ความไม่สอดคล้องของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับ
สภาพการณ์ควรจะให้มีในหัวข้อ นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ การบริหารและการจัดการ
และกรณีพิเศษ อาจเป็นสาเหตุทำให้คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคม
ศึกษาสูงกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มเพียงเล็กน้อยก็ได้

ข้อเสนอแนะ

มีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ด้านดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในค่านักเรียน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณการบริหารและการจัดการและการนิเทศ ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ควรจะเป็นกล่าวคือ อยู่ในระดับต่ำกว่าสภาพการณ์ควรจะเป็น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและศูนย์วิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ทุกฝ่ายควรหาแนวทางพัฒนาเกี่ยวกับนักเรียน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ การบริหารและการจัดการและการนิเทศให้ดีขึ้น

1.2 ปัญหาที่ครูใหญ่ หัวหน้าครูและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 เสนอมาส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน มาโรงเรียนสายและขาดเรียนบ่อย ปัญหาเกี่ยวกับครู ได้แก่ ค่าการสอนของครูแต่ละคนมากเกินไป ครูคนเดียวกันต้องสอนหลายวิชา ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ ขาดอุปกรณ์การสอน การบริการน้ำดื่มแก่นักเรียนยังไม่เพียงพอ ปัญหาในค่านงบประมาณได้แก่ ทางโรงเรียนมีงบประมาณของโรงเรียนน้อย เงินได้เก็บจากค่าเล่าเรียนอยู่ในระดับต่ำ ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการได้แก่ ระบบการบริหารยังไม่ดีพอ แผนการปฏิบัติงานยังไม่ชัดเจนพอ ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้แก่ ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ ให้แก่นักเรียนได้ เพราะนักเรียนมีชั่วโมงเรียนมากเกินไป ครูไม่สามารถจัดเวลาสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนได้ ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล ได้แก่ ครูไม่เข้าใจการเขียนข้อสอบวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนที่สอบตกไม่ค่อยกระตือรือร้นเรียนแก่ตัว ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศได้แก่ ครูไม่ทราบหน้าที่และบทบาทของการนิเทศภายใน ฉะนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและศูนย์วิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ทุกฝ่ายควรหาแนวทางแก้ปัญหาเหล่านี้เป็นกรณีพิเศษ

1.3 แบบสอบถามการกำหนดระดับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่และสภาพการณ์ควรจะเป็นของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 อาจคิดแปลงเพื่อใช้ในการประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษาอื่น ๆ ได้

1.4 ถึงแม้อผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ตาม แต่ละคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองวิชาสูงกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มไม่มากนัก ผู้วิจัยขอเชิญเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ยังคงต้องทำการปรับปรุงและส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เกี่ยวกับการศึกษาความสอดคล้องของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะด้านปัจจัยเบื้องต้นกับกระบวนการ ยังขาดด้านผลผลิตในการวิจัยต่อไปควรศึกษาความสอดคล้องของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นในทางผลผลิตด้วย

2.2 เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยกับสังคมศึกษาเท่านั้น ในการวิจัยคราวต่อไปควรทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอื่นบ้าง เช่น วิชาคณิตศาสตร์ พลานามัย ภาษาอังกฤษและวิชาพื้นฐานอาชีพ เป็นต้น

2.3 เกี่ยวกับระดับชั้นทำการทดสอบความสำนึกในความเป็นไทย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และสังคมศึกษา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้น ในการวิจัยคราวต่อไปควรทำการศึกษาเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนสอนวิชาสามัญระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั่วๆ ไป

2.4 เกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นต้น หากเป็นไปได้ในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้การสัมภาษณ์ การตรวจสอบรายการ และอื่น ๆ ประกอบด้วย อาจช่วยให้ข้อมูลที่ได้เป็นบางประการเพิ่มขึ้น

2.5 ในการวิจัยคราวต่อไปควรใช้เกณฑ์อย่างอื่นบ้าง เช่น เกณฑ์จากการสังเกตความเห็นของครูโรงเรียนรัฐบาล ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมัธยมในโรงเรียนรัฐบาล เป็นต้น

מחברת

บรรณานุกรม

โกวิท ประวาลพุกษ์ "การประเมินผลโครงการ" วารสารการวิจัยทางการศึกษา

10 : 13 - 30 ธันวาคม 2523

จรุญชัย บุรุษพัฒน์ ปัญหาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย แพทย์พิทยา 2515, 356 หน้า

เขตการศึกษา 2, สำนักงาน บรรยายสรุปเรื่องโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม

2521 อัสสาเนา

รายงานผลการปฏิบัติงานและสถิติการศึกษาปีการศึกษา 2527 โรงเรียนเอกชน

สอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2 ยะลา 2528, 76 หน้า

โรงเรียนเอกชน จังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานศึกษาธิการเขต 2

จังหวัดยะลา 2528, 22 หน้า

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ คู่มือการจัดการเรียน

การสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ ฝ่ายการศึกษาพิเศษ สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2528, 101 หน้า

สภาพปัจจุบันปัญหานโยบายและแนวความคิดเกี่ยวกับโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา

อิสลามภาคใต้ ฝ่ายแผนงาน กองสถานศึกษาเอกชน 2516, 46 หน้า

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

เอกชน กระทรวงศึกษาธิการ 2529, 58 หน้า

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน ประจำเขตการศึกษา 2, สำนักงาน รายงานผลการปฏิบัติงาน

และสถิติการศึกษาของโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ประจำปี

งบประมาณ 2525 ยะลา เอกสารอันที่ 89 2525, 82 หน้า

รายงานผลการปฏิบัติงานและสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2528 ของโรงเรียน

เอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ปีงบประมาณ 2528 ยะลา เอกสาร

อันที่ 28/2528 2529, 47 หน้า

ใจ อัมมุลลา หลังบูเตะ ประวัติของจังหวัดสตูล โรงพิมพ์ไทยการพิมพ์ 2521, 86 หน้า

จำลอง สวเนศนันท์ บทบาทของโคะครูโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ปริญญาโท ภา.ม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2518, 143 หน้า อุดรธานี

ชาญชัย อินทรประวัติ การใช้กีฬาฟุตบอลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทัศนคติที่ส่งเสริมความมั่นคง
ของชาติของเยาวชนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปริญญาโท ภา.ค. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ 2528, 146 หน้า อุดรธานี

ฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ และคนอื่นๆ ประเพณีที่ช่วยส่งเสริมการผสมผสานทางสังคม
ระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม สถาบันเอเชีย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บริษัทสารมวลชนจำกัด 2524, 151 หน้า

ประกิจ ประจวบจันทน์ การปรับปรุงและส่งเสริมปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอน
ศาสนาอิสลาม ปริญญาโท ภา.ม. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516,
280 หน้า อุดรธานี

ประสิทธิ์ เวชสวรรค์, พ.อ. การพัฒนาการศึกษาเพื่อบูรณะภาพของจังหวัดชายแดนภาคใต้
วิทยานิพนธ์ ภา.ม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2509, 182 หน้า อุดรธานี
ปิ่น มาลากุล, ม.ล. พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค โรงพิมพ์คุรุสภา 2506, 272 หน้า
"พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525" วารสารการศึกษาเอกชน 8(2) :

4 - 25 กันยายน 2526

พรทิพย์ อาจณรงค์ การประเมินหลักสูตร การขยายตลาดเฉพาะทาง คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล ปริญญาโท ภา.ค. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 174 หน้า
อุดรธานี

ภาคศึกษา 2, สำนักงาน รายงานการวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาของปอเนาะในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2512 โรงพิมพ์คุรุสภา พระสุเมรุ 2513, 325 หน้า

แนะนำรายงานวิจัย ฉบับที่ 3 เรื่องการสำรวจความต้องการและทัศนคติต่อ
การศึกษาประชาชนในภาคศึกษา 2 สำนักงานภาคศึกษา 2 2513, 111 หน้า

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปรับปรุง ส่งเสริมปอเนาะในภาคศึกษา 2
พ.ศ. 2504 โรงพิมพ์คุรุสภามณฑล ภาคศึกษา 2 จังหวัดยะลา 2504

- กัญญา ทัศนียกุล และคนอื่น ๆ รายงานวิจัยเรื่องความเชื่อในศาสนาอิสลามของไทยมุสลิม
ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2523, อักসাเนา
- บุญ การนิทร การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2525, 77 หน้า อักসাเนา
- มบุรี จารุปาน การศึกษาในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
มหาวิทยาลัยมหิดล 2518, 80 หน้า อักসাเนา
- มบุรี จารุปาน และมนตรี มีลำไย "สถิติวิเคราะห์ : สภาพและลักษณะทางเศรษฐกิจ
สังคมของประชากรในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้" วารสารการศึกษาแห่งชาติ 16 :
76 - 85 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2525
- มาโนชญ์ บุญญานุวัตร ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในเขตการศึกษา 2 กระทั่งขึ้นแล้ว
สำนักงานศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ม.ป.ป., 9 หน้า อักসাเนา
- _____ "ความก้าวหน้าของการศึกษาของชาวไทยมุสลิมในเขตการศึกษา 2"
วารสารการศึกษาแห่งชาติ 16(3) : 38 - 54 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2525
- บุวัน วิจิเมธี "หลักการและวิธีการติดตามประเมินผลโครงการ" ใน การพัฒนาชนบท
แบบผสมผสาน : แนวความคิดทฤษฎีและทางปฏิบัติในการพัฒนาประเทศ หน้า 221 -
234 ทางทุนส่วนจำกัดไทยชนุเคราะห์ไทย (แผนกการพิมพ์) 2524
- รุ่ง แก้วแดง "งบประมาณกับความเสมอภาคทางการศึกษา" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ
12(1) : 18 - 35 ตุลาคม 2520
- _____ ทัศนคติของโต๊ะครูต่อการปรับปรุงปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม
ปริญญานิพนธ์ รป.ม. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2511,
153 หน้า อักসাเนา
- ลิขิต อีร์เวศิม ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย แพรวพรา 2521, 218 หน้า
- วัน เกษพิชัย การประเมินโครงการการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานประเภทชั้นเรียน
ในเขตการศึกษา 2 ปริญญานิพนธ์ กศ.ค. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2526,
432 หน้า อักসাเนา

- วิชาการ, กรม สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานการตรวจสอบ
คุณภาพทางการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 สำนักงานทดสอบทาง
 การศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2528, 97 หน้า
- วิทยา บุญสม การบริหารงานโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 161 หน้า อักษรานา
- ศึกษาธิการ, กระทรวง โครงการพัฒนาการศึกษาส่วนภูมิภาค กองเผยแพร่การศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ 2504, 296 หน้า
- หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 กระทรวงศึกษาธิการ 2520,
 248 หน้า
- หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 กระทรวงศึกษาธิการ 2529,
 372 หน้า
- สมาน ใจปราชญ์ "ประสบการณ์อันล้ำค่าเมื่อ 25 ปี" ใน 25 ปี เขตการศึกษา 2
 หน้า 61 - 74 สำนักงานศึกษาธิการ เขตการศึกษา 2 2528
- สุรพันธ์ ยันตทอง "การปรับปรุงแบบจำลอง ชิป ประเมินโครงการอบรมบุคลากรทาง
 การศึกษาประจำการ" ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่องการวิจัย
ทางการศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เล่ม 2 ครั้งที่ 4 4 - 13 กันยายน
2528 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 สำนักนายกรัฐมนตรี 2528
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ รายงานวิจัยเรื่องปัญหาและแนวคิดของผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์
สอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาควิชาบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2524, 166 หน้า
- สำเริง บุญเรืองรัตน์ ทฤษฎีการวัดและการประเมินผลการศึกษา สำนักทดสอบทาง
 การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 190 หน้า
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2
 2527, 139 หน้า

- อารง สุทธาศาสตร์ "อิทธิพลของศาสนาและวัฒนธรรมต่อปัญหาสังคมไทย" วารสาร
การศึกษาแห่งชาติ 16 : 14 - 31 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2525
- ฉิมรอน มะลูลีม ศาสนาอิสลามเบื้องต้น โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย 2524, 119 หน้า
- สุพนทร ทองอุไทย "จำแนกการประเมินทางการศึกษา" ศึกษาศาสตร์สาร 10 :
24 - 33 กรกฎาคม 2524
- Bhola, H.S. Evaluating Functional Literacy. Tehran,
Hulton Educational Publications Ltd., 1979. 164 p.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing.
New York, Harper and Row, Publishers, 1970. 752 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology
and Education. New York, McGraw - Hill Book Co., Inc.,
1976. 529 p.
- Garrett, Henry E. and R.S. Woodworth. Statistics in
Psychology and Education. New York, David McKay Co.,
Inc., 1966. 491 p.
- Hammond, R.L. Evaluation the Local Level. Tucson, Project
EPIC, 1967. 17 p.
- Martz, Gary Lee. "A Formative Evaluation of A Nutrition
Education and Training Program in Selected Rural
Pensylvania Schools," Dissertation Abstracts International.
42 : 1948, November 1981.
- North Central Association, The. The NCA Guide for School
Evaluation : A Work Book for the Self Study and Team Visit.
3rd. ed. Boulder, Commission on Schools, North Central
Association, 1976. 142 p.
- Popham, W. James. Educational Evaluation. Englewood Clifts.
Prentice - Hall, 1975. 328 p.
- Provus, Malcolm. "Evaluation of Ongoing Programs in Public
School System" in Educational Evaluation : New Roles.
New Means. p. 242 - 283. Chicago, National Society for
the Study of Education, 1979.
- Stake, Robert E. "The Counpenance of Educational Evaluation,"
Teachers College Record. 68 : 523 - 540 April, 1967.
- Tyler, Ralph W. Basic Principles of Curriculum and Instruction.
Chicago, The University of Chicago Press, 1949. 128 p.
- Nerdelin, Ingvar. Manual of Educational Planning 9 :
Evaluation. Linkoping, School of Education, 1977. 331 p.

ကဏ္ဍ

ภาคผนวก ก

หนังสือที่คทอขอความร่วมมือ

ที่ ทม 1007/0008

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6 มกราคม 2530

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสนั่น สีหะวัง

เป็นนิสิตระดับ

ปริญญาเอก สาขา การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

ปริญญาโท วิชาเอก.....

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาکنهว่า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง การประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ รศ.ดร.สมบุญ จิตพงศ์ ประธาน

ศส.ดร.โชติ เพชรชน กรรมการ

ดร.แจ้ง สุขเกอ กรรมการ

สิ่งที่นิติกรขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้การสอบถามครูใหญ่ หัวหน้าครู ครูสอนวิชาสามัญ
ผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 สอบถามและทดสอบวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษานักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2529 เพื่อ
เป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ
ขอบพระทัยในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

วชิรญา บัวศรี

(นางวชิรญา บัวศรี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.2584119

ที่ ศช 020702/0560

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2

ถนนอาคารสงเคราะห์ ยะลา 95000

14 มกราคม 2530

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลในการทำวิจัย

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือที่ ทม 1007/0008 ลงวันที่ 6 มกราคม 2530 จำนวน 1 ชุด

2. รายชื่อโรงเรียนที่จะทดสอบ แยกเป็นรายจังหวัด อำเภอ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 ได้รับหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหาวิทยาดัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่า นายสนั่น สติขวัง ซึ่งเป็นนิสิตมหาวิทยาลัย ชั้นปริญญาเอก สาขาวิจัยและการพัฒนาหลักสูตร ตามรายละเอียดปรากฏในสำเนาหนังสือที่แนบ

ในการนี้ขอขอบความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ความสะดวกในการตอบแบบสอบถาม และแบบทดสอบวิชาภาษาไทยและวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทอมแบบสอบถามสำหรับครูสอนวิชาสามัญ, หัวหน้าครูวิชาสามัญ และครูใหญ่, ศึกษาธิการจังหวัด, ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด, ศึกษาธิการอำเภอ, ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ และเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามบัญชีรายชื่อโรงเรียนที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ให้ตามสมควร

ขอแสดงความนับถือ

เกษม กองสวัสดิ์

(นายเกษม กองสวัสดิ์)

ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต ปฏิบัติราชการแทน

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2

ฝ่ายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ประจำเขตการศึกษา 2

โทร. 212811

ที่ ศธ 020702/0560

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2

ถนนอาคารสงเคราะห์ ยะลา 95000

14 มกราคม 2530

เรื่อง ขออนุญาตให้ขงขลุในการทำวิจัย

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดยะลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือที่ ทม 1007/0008 ลงวันที่ 6 มกราคม 2530 จำนวน 1 ชุด
 2. รายชื่อโรงเรียนที่จะทดสอบ แยกเป็นรายจังหวัด อำเภอ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 ได้รับหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่า นายสนั่น สิทธิวัง ซึ่งเป็นนิสิตมหาวิทยาลัย ชั้นปริญญาเอก สาขาวิจัยและการพัฒนาหลักสูตร ตามรายละเอียดปรากฏในสำเนาหนังสือที่แนบ

ในการนี้ใครขออนุญาตจากท่านได้โปรดให้ความสะดวกในการตอบแบบสอบถาม และแบบทดสอบวิชาภาษาไทยและวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตอบแบบสอบถามสำหรับครูสอนวิชาสามัญ, หัวหน้าครูวิชาสามัญ และครูใหญ่, ศึกษาธิการจังหวัด, ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด, ศึกษาธิการอำเภอ, ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ และเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามบัญชีรายชื่อโรงเรียนที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ตามสมควร

ขอแสดงความนับถือ

เกษม กองสวัสดิ์

(นายเกษม กองสวัสดิ์)

ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต ปฏิบัติราชการแทน

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2

ฝ่ายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ประจำเขตการศึกษา 2

โทร. 212811

ที่ ศษ 020702/0560

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2

ถนนอาคารสงเคราะห์ ยะลา 95000

14 มกราคม 2530

เรื่อง ขออนุญาตขอความเห็นชอบในการท้าวัก

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดสตูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือ ทม 1007/0008 ลงวันที่ 6 มกราคม 2530 จำนวน 1 ชุด

2. รายชื่อโรงเรียนที่จะทดสอบ แยกเป็นรายจังหวัด อำเภอ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 ได้รับหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่า นายสนั่น สิทธิวัง ซึ่งเป็นนิสิตมหาวิทยาลัย ชั้นปริญญาเอก สาขาวิจัยและการพัฒนาหลักสูตร ตามรายละเอียดปรากฏในสำเนาหนังสือที่แนบ

ในการนี้ขอความเห็นชอบจากท่านใดโปรดให้ความสะดวกในการตอบแบบสอบถาม และแบบทดสอบวิชาภาษาไทยและวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตอบแบบสอบถามสำหรับครูสอนวิชาสามัญ, หัวหน้าครูวิชาสามัญ และครูใหญ่, ศึกษาธิการจังหวัด, ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด, ศึกษาธิการอำเภอ, ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ และเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามบัญชีรายชื่อโรงเรียนที่แนบมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ตามสมควร

ขอแสดงความนับถือ

เกษม กองสวัสดิ์

(นายเกษม กองสวัสดิ์)

ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต ปฏิบัติราชการแทน

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2

ฝ่ายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ประจำเขตการศึกษา 2

โทร. 212811

ที่ ศบ 020702/0560

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2

ถนนอาคารสงเคราะห์ ยะลา 95000

14 มกราคม 2530

เรื่อง ขออนุญาตครุภัณฑ์ในห้องเรียน

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือที่ ทม 1007/0008 ลงวันที่ 6 มกราคม 2530 จำนวน 1 ชุด
2. รายชื่อโรงเรียนที่จะทดสอบแยกเป็นรายจังหวัด อำเภอ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 ได้รับหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่า นายสนั่น สิริวิวัฒน์ ซึ่งเป็นนิสิตมหาวิทยาลัย ชั้นปริญญาเอก สาขาวิจัยและการพัฒนาหลักสูตร ตามรายละเอียดปรากฏในสำเนาหนังสือที่แนบ

ในการนี้ใคร่ขออนุญาตครุภัณฑ์จากท่านได้โปรดให้ความสะดวกในการทอแบบ สอดถาม และแบบทดสอบวิชาภาษาไทยและวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทอแบบสอบถามสำหรับครูสอนวิชาสามัญ, หัวหน้าครูวิชาสามัญ และครูใหญ่, ศึกษาธิการจังหวัด, ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด, ศึกษาธิการอำเภอ, ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ และเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามบัญชีรายชื่อโรงเรียนที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ตามสมควร

ขอแสดงความนับถือ

เกษม กองสวัสดิ์

(นายเกษม กองสวัสดิ์)

ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต ปฏิบัติราชการแทน

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2

ฝ่ายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ประจำเขตการศึกษา 2

โทร.212811

บัญชีรายชื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ที่จะทำการทดสอบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และสอบถามครูใหญ่ หัวหน้าครู
และครูสอนวิชาสามัญ

จังหวัด	โรงเรียน	อำเภอ
ยะลา	1. ชรรวมวิทยานูลนธิ	เมือง
	2. พัฒนาศึกษา	เมือง
ปัตตานี	1. บำรุงอิสลาม	เมือง
	2. ศาสนูปถัมภ์	เมือง
	3. สตรีพัฒนศึกษา	เมือง
	4. อาณิชนสถาน	โคกโพธิ์
	5. สายบุรีอิสลามวิทยา	สายบุรี
	6. คุรุศาสนวิทยา	สายบุรี
นราธิวาส	1. อัครกียะห์อิสลามียะห์	เมือง
สตูล	1. พัฒนาการศึกษา	เมือง
	2. คุรุสมาอาเราะฟ	กิ่ง อ.ควนโดน

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

เขตการศึกษา 2

- - - - -

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มุ่งถามความคิดเห็นส่วนตัวของนักเรียน โดยถามเป็นข้อ ๆ คำตอบของนักเรียนจะเป็นประโยชน์มากในการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

ในแบบสอบถามแต่ละข้อ จะมีข้อความให้นักเรียนอ่าน เมื่ออ่านแล้วนักเรียนจะมีความเห็นด้วยอย่างไรกับข้อความนั้น ก็ให้ตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความเห็นของนักเรียนซึ่งมีดังนี้

5	หมายความว่า	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายความว่า	เห็นด้วยมาก
3	หมายความว่า	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายความว่า	เห็นด้วยน้อย
1	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วยเลย

ตัวอย่าง การตอบแบบสอบถาม ข้อ (0) มีดังนี้

ข้อ	ข้อความ	ความเห็นของท่าน				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วยเลย
		5	4	3	2	1
0	ข้าพเจ้าพอใจที่จะแสดงความคิดเห็นต่อของชาติไทย	✓				

ถ้านักเรียนเห็นความสำคัญที่สุดในความพอใจที่จะแสดงความเคารพต่อธงชาติไทย ขอให้
นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เห็นความสำคัญ

โปรดเขียนชื่อ นามสกุล เพศ ชั้น โรงเรียน อำเภอ และจังหวัด ข้างล่างนี้ให้ชัดเจน

ชื่อ.....นามสกุล.....เพศ.....ชั้น.....

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ข้อ	ข้อความ	ความเห็นของท่าน				
		เห็นความดีสุด	เห็นความมาก	เห็นความปานกลาง	เห็นความน้อย	ไม่เห็นความเลย
		5	4	3	2	1
1	ข้าพเจ้าพอใจที่จะร้องเพลงชาติไทย					
2	ถ้าเพื่อนรักของข้าพเจ้าได้รับการคัดเลือกเป็นทหาร ข้าพเจ้าจะรู้สึกดีใจ					
3	ข้าพเจ้าเชื่อว่าหน่วยงานของรัฐบาล ย่อมมาช่วยเหลือ ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยความห่วงใยถึง ความทุกข์สุขของราษฎร					
4	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าหน่วยราชการทุกหน่วย ต่างก็มีความหวัง ดีต่อประเทศ					
5	ถ้าข้าพเจ้ามีสิทธิ์ในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ข้าพเจ้า มีความเต็มใจที่จะไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งผู้แทนราษฎรทันที					
6	ข้าพเจ้าภูมิใจที่ประเทศไทยมีภาษาพูด และตัวอักษรเป็น ของตัวเอง					
7	ข้าพเจ้าพอใจที่จะแสดงความเคารพของชาติไทย					
8	ข้าพเจ้ายินดีให้ความช่วยเหลือหน่วยงานราชการ ตามที่ข้าพเจ้าสามารถจะช่วยได้					
9	ข้าพเจ้าเชื่อว่าสถาบันการศึกษาในประเทศไทย มีความสามารถที่จะอบรมสั่งสอนให้เยาวชนไทยมี ความรู้ความสามารถ					

ข้อ	ข้อความ	ความเห็นของท่าน				
		เห็นความสำคัญ	เห็นความมาก	เห็นความปานกลาง	เห็นความน้อย	ไม่เห็นความเลย
		5	4	3	2	1
10	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะเสียภาษีอากรให้รัฐบาลตามกฎหมาย					
11	ข้าพเจ้าเคารพศอกกฎหมายอย่างเคร่งครัด					
12	ข้าพเจ้าอยากให้อาจารย์ไทยทุกคนได้รับการศึกษาวิชาสามัญอย่างน้อยถึงชั้นปีที่ 6					
13	ข้าพเจ้าพอใจในการปกครองแบบประชาธิปไตย					
14	ข้าพเจ้ายินดีที่จะช่วยแนะนำชักชวนไม่ให้คนอื่นเลี้ยงภาษีอากร					
15	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการเสียภาษีอากรตามกฎหมาย เท่ากับช่วยกันพัฒนาประเทศของเราไปด้วย					
16	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจ ถ้าใครชาวต่างประเทศไม่ใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎรน้อย					
17	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะทำหน้าที่ป้องกันประเทศให้พ้นภัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ					
18	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะสละสองคู่ความผิดปกติ อันจะเป็นภัยต่อบ้านเมือง แล้วรายงานให้เจ้าหน้าที่ทราบ					
19	ข้าพเจ้ามีความภูมิใจในชาติไทยเป็นอย่างยิ่ง					

ข้อ	ข้อความ	ความเห็นของท่าน				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วยเลย
		5	4	3	2	1
20	ข้าพเจ้านับถือใ้รับการศึกษาวชิราวุธจนถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6					
21	ข้าพเจ้ารู้สึกทราบดีว่ามีความสำคัญในการป้องกันประเทศ เป็นอย่างยิ่ง					
22	ยานทหารกองทัพอากาศเพื่อป้องกันประเทศ ข้าพเจ้า ขอเอาใจช่วยอย่างเต็มที่					
23	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการศึกษาภาษาไทยจะทำให้การคมนาคม หาความรู้ในการประกอบอาชีพกว้างขวางขึ้น					
24	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการศึกษาปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง จะทำ ให้บ้านเมืองมีระเบียบ					
25	ข้าพเจ้านับถือชาติไทยมีกฎหมายอย่างรักคุณ					
26	ข้าพเจ้านับถือข้าราชการหลายหน่วยงานออกเยี่ยมดู ทุกข์สุขของประชาชนเสมอ					
27	ข้าพเจ้านับถือชาติไทยเป็นชาติที่มีความเป็นเอกราช เป็นเวลายาวนาน					
28	ข้าพเจ้าพอใจที่จะหยุ่ทำความเคารพ เมื่อได้ยิน การบรรเลงเพลงชาติไทย					

แบบทดสอบวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เขตการศึกษา 2

คำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบฉบับนี้ เป็นแบบทดสอบวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทั้งหมด 54 ข้อ เวลา 50 นาที
2. คำถามแต่ละข้อเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบทั้งสิ้น คือ คำถามแต่ละข้อจะให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด ที่สุด หรือเหมาะสมที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ให้ไว้ เมื่อนักเรียนเลือกใดคำตอบใดก็ให้ทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรของข้อเลือกนั้นในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่างการตอบตัวเลือก ง. ในข้อ (0) ดังนี้

(0) ก ข ค ✕

ตัวอย่าง

(00) คำใดที่สะกดผิด ?

ก. จัตุรงค์

ข. ขุกงค

ค. ส้าอังก

ง. อุโมงค

คำถามข้อนี้ คำตอบที่ถูกต้องคือ ตัวเลือก ค.

เพราะ ส้าอังก สะกดผิด ที่ถูกต้องเป็น ส้าอังก ก็ไปทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ค. ลงในกระดาษคำตอบดังนี้

(00) ก ข ✕ ง

3. พึงจำไว้ว่าต้องทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรของข้อเลือกเพียงข้อใดครั้งเดียวเท่านั้น ถ้าข้อใดมีเกิน 1 ครั้งจะถือว่าข้อนั้นผิด ถ้านักเรียนตอบไปแล้ว แต่ต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ก็ให้ทำเครื่องหมาย = ทับข้อที่ตอบแล้วเสียก่อน แล้วค่อยตอบตัวเลือกใหม่ ดังตัวอย่างการเปลี่ยนคำตอบจากตัวเลือก ค. เป็นตัวเลือก ง. ดังนี้ (00) ก ข ✕ ✕

4. ให้นักเรียนเขียนชื่อ สกุล ชั้น โรงเรียน อำเภอ และจังหวัด ในกระดาษคำตอบให้เรียบร้อย

ขอให้ทุกคนจงโชคดี

คำชี้แจง จงอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 3

นภา สวัสดิ์ค๊ะ นภาพูด

ขวัญตา นภา นี่ขวัญนะ ที่นัดไว้ว่าเย็นนี้จะมากินข้าวด้วยกัน ขอยกเลิกก่อน เพราะมีธุระด่วน
แล้วจะเล่าให้ฟังทีหลัง

นภา งั้นเทร่อ ไม่เป็นไร ไว้วันหลังก็ได้

ขวัญตา ขอบใจมาก วางสายก่อนนะ สวัสดิ์ค๊ะ

1. ข้อใดคือสื่อ ?

ก. นภา

ข. ขวัญตา

ค. ถอยคำ

ง. โทรศัพท์

2. ข้อใดคือสาร ?

ก. นภา

ข. ขวัญตา

ค. เสียง

ง. ถอยคำ

3. ความสามารถในการฟังข้อใดสำคัญที่สุด ?

ก. จับสาระสำคัญได้

ข. ไม่หลงเรื่องง่าย

ค. จดทุกสิ่งที่ฟัง

ง. มีใจเป็นกลาง

4. ข้อใดเป็นการฟังเพื่อความรู้ ?

- ก. ขาวสาร
- ข. นิทาน
- ค. บทความปลุกใจ
- ง. ทำนองเสนาะ

5. ข้อใดมีความสำคัญอย่างยิ่งในการฟัง ?

- ก. ความพร้อม
- ข. ความมีสมาธิ
- ค. มีสติปัญญา
- ง. มีความเห็นคล้อยตาม

6. ข้อใดถือว่ามีความยากในการฟังมากที่สุด ?

- ก. นั่งก้มหน้าฟังผู้ใหญ่วิพากษ์
- ข. ไม่ออกความคิดเห็นเห็นคัดค้านแต่ไม่เห็นด้วย
- ค. ขณะฟังการอภิปรายไม่ไว้วางใจผู้อภิปราย
- ง. เมื่อสงสัยสิ่งใด รีบถามทันทีเพื่อแสดงความสนใจ

7. ข้อใดเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการเขียน ?

- ก. เขียนตัวอักษรให้อ่านง่าย
- ข. เลือกใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายได้แจ่มแจ้ง
- ค. เขียนถูกต้องของอักขรวิธี
- ง. เขียนเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง

8. โคดงส์สุภาพ 1 บท มีกี่บาท ?

- ก. 2 บาท
- ข. 3 บาท
- ค. 4 บาท
- ง. 5 บาท

9. โคลงสี่สุภาพมี เอก โท เท่าไร ?

- ก. เอก 4 โท 7
- ข. เอก 6 โท 3
- ค. เอก 7 โท 4
- ง. เอก 4 โท 3

10. จงเลือกคำที่เป็นคำสัมผัสสระ และสัมผัสอักษร "ในส่วนชอกดวงใจอย่า...หวน"

- ก. ไหว
- ข. หวาก
- ค. ไค้
- ง. ไป

คำชี้แจง จากข้อ 11 - 14 ให้หาคำที่อ่านผิด

- 11. ก. กระรัต (กะ-หรัค)
- ข. จัณทรคติ (จัน-ทะคติ)
- ค. สุริยคราส (สุ-ริ-ยะ-คราต)
- ง. อุคฆคติ (อุ-คฆ-กะ-ติ)
- 12. ก. ปริณญา (ปะ-ริน-ยา)
- ข. บรม (บะ-รม)
- ค. ปราชัย (ปะ-รา-ไช)
- ง. ปราชิก (ปะ-รา-ชิก)
- 13. ก. มัณเฑาะว์ (มัน-เทาะ)
- ข. มัณฑุร (มัน-หุน)
- ค. กุณฑล (กุน-ทน)
- ง. มณฑก (มน-ทก)

14. ก. กลอุบาย (กณ-อุ-บาย)
 ข. กาลเวลา (กา-ละ-เว-ลา)
 ค. กัณบก (กัณ-ละ-บก)
 ง. กาลสมัย (กา-ละ-สະ-ไทม)

คำชี้แจง จากข้อ 15 - 18 ให้หาคำที่อ่านได้ 2 ทาง

15. ก. เสมอ
 ข. เหวา
 ค. ไสอ
 ง. เพลา

16. ก. ฤค
 ข. เนค
 ค. ปือ
 ง. กร

17. ก. ทว
 ข. ปวิ
 ค. ขจ
 ง. วจ

18. ก. กว
 ข. พล
 ค. มณ
 ง. หว

คำชี้แจง จากข้อ 19 - 24 ให้หาคำตอบที่เขียนผิด

19. ก. ไทกง
ข. ด้ฟ่งไต
ค. ลมไคฝุ่น
ง. เกาะไคหวัน

20. ก. ปาฏิหาริย์
ข. อัญญาต
ค. อุบัติเหตุ
ง. สักเกตุ

21. ก. สละระแทน
ข. จะละเม็ค
ค. มะระ
ง. สะกัก

22. ก. ไฟสิริ
ข. หลงไหด
ค. ไฟทาด
ง. ไฟชนนค์

23. ก. ขอมเขาว
ข. นงเขาว
ค. วัยเขาว
ง. อายุเขาว

24. ก. เจื่อมใส
ข. ผู้ใหญ่
ค. ดำโย
ง. สะโก

25. ข้อใดเป็นการหักทลายที่ดี ?

- ก. ถาม - ไหวห่วยไหมครับ
ตอบ - ก็จริง ชอบคุณคะ
- ข. ถาม - จะไปไหนเอ่ย
ตอบ - เรื่องของฉัน
- ค. ถาม - ช่วยอธิบายให้หน่อยสิ
ตอบ - ไปถามอาจารย์ดีกว่า
- ง. ถาม - ช่วยถือสมุดให้ด้วยนะ
ตอบ - ความจริงเธอก็มีมือ

26. เรื่องใดที่ไม่ควรนำมาใช้ในการสนทนา ?

- ก. เรื่องที่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน เพราะฝ่ายตรงข้ามอาจไม่สนใจ
- ข. เรื่องที่ต่างกับความรู้ เพราะอาจจะทำให้คนอื่นแย้งอวดภูมิ
- ค. เรื่องที่กำลังเป็นข่าว เพราะอาจวิวาทได้เมื่อรู้มาไม่เหมือนกัน
- ง. เรื่องส่วนตัวของผู้พูด และผู้คนที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง

27. อาจารย์สนั่นใช้ให้นักเรียนไปตามนายสุก ชายสูงอายุ ซึ่งเป็นการโรงไปพบ นักเรียนจะใช้คำพูดอย่างไร ?

- ก. ตาสุก อาจารย์สนั่นเรียก
- ข. ลุง อาจารย์สนั่นเรียก
- ค. ลุงสุก อาจารย์สนั่นโทรหา
- ง. ลุงสุก อาจารย์สนั่นขอเชิญไปพบ

28. ประโยคใดประกอบทวย ประชามและภาคแสดง ?

- ก. ทะเลสาบหลับ
- ข. ขาเกาเตาเลี้ยง
- ค. เลือเตาจำศีล
- ง. หิม ๗ หยิบขึ้นปลานั่น

29. คำว่า "พหูสูตร" หมายความว่าอย่างไร ?
- ก. เพื่อบรรเทาทุกข์ของมหาชน
 - ข. เพื่อเพิ่มความสามารถในการฟัง
 - ค. เพื่อเพิ่มความรู้เนื่องจากการฟังมาก
 - ง. เพื่อค้นหาความหมายของธรรมะ
30. ข้อใดแสดงว่าผู้อ่าน "อ่านเป็น" ?
- ก. อ่านแล้วจับใจความได้
 - ข. อ่านได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
 - ค. อ่านแล้ววรรคตอนได้ถูกต้อง
 - ง. อ่านเร็วจนในเวลาที่กำหนดให้
31. ข้อใดเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดของการทำความเข้าใจต่อสารที่อ่าน ?
- ก. ศึกษาความหมายของคำ
 - ข. ศึกษาความหมายของสำนวน
 - ค. แยกกลุ่มคำและวรรคตอนได้ถูกต้อง
 - ง. จับความสำคัญและเจตนาผู้เขียน
32. ข้อใดไม่ใช่การอ่านทำนองเสนาะที่ดี ?
- ก. อ่านเร็ว ๆ
 - ข. อ่านเสียงสูงต่ำ
 - ค. อ่านตามทำนอง
 - ง. อ่านออกเสียงหนักเบา
33. ข้อใดจัดอยู่ในลักษณะของย่อความ ?
- ก. การเขียนคำประพันธ์
 - ข. การเขียนคำแถลงการณ์
 - ค. การเขียนคำกล่าวไว้อาลัย
 - ง. การเขียนบันทึกรายงานการประชุม

34. สิ่งใดสำคัญที่สุดในการขอความ ?

- ก. ใจความ
- ข. พลความ
- ค. ขอเท็จจริง
- ง. ขอคึกเห็น

35. สิ่งสำคัญที่สุดในการเขียนจดหมายคือข้อใด ?

- ก. กระดาษ
- ข. ใจความ
- ค. ความสะอาด
- ง. มารยาท

36. การเขียนรหัสไปรษณีย์ให้ประโยชน์อย่างไร ?

- ก. ประหยัดค่าไปรษณีย์
- ข. สะดวกในการส่งของผู้ส่ง
- ค. สะดวกแก่เจ้าหน้าที่ไปรษณีย์
- ง. สะดวกแก่การส่งคืนเมื่อไม่ถึงมือผู้รับ

37. การเขียนวันเดือนปีในจดหมายควรเขียนอย่างไร ?

- ก. วันที่ 11 มกราคม 2530
- ข. 11 มกราคม พ.ศ. 2530
- ค. 11 มกราคม 2530
- ง. 11 ม.ค. 30

38. ข้อใดแสดงถึงมารยาทที่ไม่ดีในการเขียนจดหมายถึงผู้ใหญ่ ?

- ก. ใช้น้ำเงิน
- ข. ใช้น้ำเงิน
- ค. ใช้กระดาษสุก
- ง. ใช้น้ำเงิน

39. "เรือประมงไทย 2 ลำ ลักลอบเข้าไปจับปลาในน่านน้ำอินโดนีเซีย ถูกจับได้และเกิดการทอสูจนทำให้ชาวประมงไทยคนหนึ่งเสียชีวิต" ข้อใดคือประเด็นสำคัญ ?
- เรือประมงไทยถูกจับที่อินโดนีเซีย ไทยเสียชีวิตไปหนึ่งคน
 - เรือประมงไทย 2 ลำ ลำแรกอินโดนีเซีย
 - เรือประมงไทยลักลอบเข้าไปจับปลาในน่านน้ำอินโดนีเซีย
 - เรือประมงไทยลำแรกอินโดนีเซียเกิดการทอสู คนไทยเสียชีวิตหนึ่งคน
40. ข้อใดเป็นคำกล่าวที่เป็นข้อเท็จจริง ?
- เห็นรักกว้างฉลิลลิลลิลลิลลิลลิล เหมือนรักใจขวัญเมืองที่เคื่องเรา
 - เหมือนผูกพันถึงจะมีจินตารอง มงกุฎทองสร้อยต้องมาใส่กาย
 - นึกเฉลียวเสียวทรวงถึงทวงจันทร์ จะชาคมิตร์มาไกลถึงไพรสณฑ์
 - ถึงถ้าหนึ่งขอถ้ากินนรนั้น สะพรึงทรวงพฤษภาประสง
41. ข้อใดเป็นคำกล่าวที่เป็นข้อคิดเห็น ?
- ชวนนำคักจากชุมเขากลุมรศ นางแมวชกหมอบครางหูกางสั้น
 - เมื่อโจรร้ายขยายแนวเป็นแถวเนื่อง หนักเนื่องนองกินคู่สันหลัง
 - วันเวลากระแสน้ำความเป็นไป ไม่เคยหยุดคั่นใดกั้นนั้น
 - เมื่อลมแล้วก็ดูกลิ่นใหม่ เปิกประสูติหัวใจเปิดให้กว้าง
42. "โณณา" อ่านว่าอย่างไร ?
- โค-สะ-นา
 - โคก-สะ-นา
 - โคก-สะ-หนา
 - โค-สะ-หนา
43. สำนวน "พังทุไหว" มีความหมายตรงกับข้อใด ?
- พังอย่างมีสติ
 - พังอย่างตั้งใจ
 - อย่าพังโดยไม่จกขัณฑ์
 - อย่าควนสรุปความในแท้

คำชี้แจง ให้อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 44 - 45

"ขอให้ทราบว่า ถ้าส่วนรวมประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ดี มีความสามารถในการทำงาน ส่วนรวมก็จะเจริญมั่นคง ถ้าส่วนรวมหรือคนหมู่มากไม่มีความรู้ ไม่มีความสามารถ บ้านเมืองก็จะเสื่อมทรามลง และไปไม่รอดในที่สุด ?

44. ข้อความนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้กล่าวมีคุณธรรมข้อใด ?

- ก. ความโอบอ้อมอารี
- ข. ความเอาใจใส่ในหน้าที่
- ค. ความห่วงใยประชาชน
- ง. ความรักห่วงใยประเทศชาติ

45. จุดมุ่งหมายของคำประพันธ์ในข้อ 50 ตรงกับข้อใด ?

- ก. เชิญชวน
- ข. แนะนำ
- ค. สั่งสอน
- ง. ชี้แจง

46. การยกความ ควรใช้สรรพนามในข้อใด ?

- ก. สรรพนามบุรุษที่ 1
- ข. สรรพนามบุรุษที่ 2
- ค. สรรพนามบุรุษที่ 3
- ง. ข้อ ก. และ ข้อ ข.

47. โครงสร้างที่สำคัญของประโยคคือข้อใด ?

- ก. กริยา ภาคแสดง
- ข. กรรม ภาคแสดง
- ค. ภาคประธาน ภาคแสดง
- ง. กริยา กรรม

48. คำในข้อใดเป็นคำไทยแท้ ?

ก. ชมรา

ข. กัญญา

ค. วสันต์

ง. เฟื่องฟ้า

49. ลักษณะคำในข้อใดที่มีรูปแบบในการสร้างคำ แบบคำซ้อนทุกคำ ?

ก. อ้วนพี นักพบ

ข. ยามาน ตัดสิน

ค. เสือดำด เชื้อขาวขี้

ง. รอแร หลกเหล็ก

50. คำในข้อใดไม่ใช่สระแท้ ?

ก. อะ อิ อุ

ข. อา อี อุ

ค. เอีย เอือ อัว

ง. เอะ แอะ โอะ

51. พยัญชนะในข้อใดเป็นตัวสะกดในแม่กดทั้งหมด ?

ก. บ ป ภ ม

ข. ก ข ค ฆ

ค. น พ ญ ร

ง. จ ฎ ท ฒ

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 52 - 54

แรงบันดาลใจของครูประทีปนั้นเกิดจาก "ตัวเองก็เคยอยู่เสมอว่า เราเป็นเด็กสลัม" แรก ๆ ก็สงสัยว่าทำไมเราถึงเป็นอย่างนี้ แล้วพอลอกไปข้างนอกไกลออกไปหน่อยก็เห็นความแตกต่างมากมาย เห็นคนมีความเป็นอยู่กินอาหารดี แต่เด็กของเราทองคอบาก ทองทอง ชีวิตแย่งเด็ก ตัวเองตอนไปโรงเรียนชั้นประถมก็มีเด็กฐานะดีเรียนควบ เราถูกแบ่งเด็กมีฐานะ อยู่กลุ่มหนึ่ง เด็กยากจนอยู่อีกกลุ่มหนึ่ง เกิดอคติในหัวใจว่าเราเป็นลูกคนจน ทำให้เกิดแรงใจคิดตลอดเวลว่า ถ้าเรามีโอกาสทำอะไรบางอย่างก็จะทำ

52. สิ่งที่น่าเห็นใจเด็กสลัมมากที่สุดคือข้อใด ?

- ก. ความอศอบาก
- ข. ถูกสังคมรังเกียจ
- ค. รัฐบาลไม่ช่วยเหลือ
- ง. ทองทองสู้ชีวิตแย่งเด็ก

53. ครูประทีป มีความรู้สึกอย่างไร ?

- ก. ขำใจ
- ข. นอยใจ
- ค. แค้นใจ
- ง. เห็นใจ

54. ข้อใดเป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้ครูประทีปคิดว่า ถ้ามีโอกาสทำอะไรบางอย่างก็จะทำนั้น ?

- ก. ความคับข้องใจ
- ข. ความเห็นใจเด็กสลัม
- ค. ตนเป็นลูกคนจนและเป็นเด็กสลัมมาก่อน
- ง. การที่เพื่อนอยู่กินดี แต่ตนเองกลับแรนแรน

แบบทดสอบวิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เขตการศึกษา 2

คำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบฉบับนี้ เป็นแบบทดสอบวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทั้งหมด 53 ข้อ เวลา 50 นาที
2. คำถามแต่ละข้อเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบทั้งสิ้น คือ คำถามแต่ละข้อจะให้ นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด ที่สุก หรือเหมาะสมที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ให้ไว้ เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบใดก็ให้ทำเครื่องหมาย (X) ทับตัวอักษรของข้อเลือกนั้นในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่างการตอบข้อเลือก ง. ในข้อ (0) ดังนี้

(0) ก ข ค ~~X~~

ตัวอย่าง

(00) ประวัติศาสตร์ หมายถึงอะไร ?

- ก. พฤติกรรมของมนุษย์ในอดีต
- ข. การอธิบายเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
- ค. ประสบการณ์ของนักประวัติศาสตร์ในอดีต
- ง. การอธิบายอดีตของมนุษย์ในคุณค่าแก่นแท้

คำถามข้อนี้ คำตอบที่ถูกต้องคือ

ตัวเลือก ก. คือ ประวัติศาสตร์ หมายถึง พฤติกรรมของมนุษย์ในอดีต ก็ไม่ทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ลงในกระดาษคำตอบ ดังนี้

(00) ~~X~~ ข ค ง

3. พึงจำไว้ว่าต้องทำเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรของข้อเลือกเพียงข้อละครั้งเดียวเท่านั้น ถ้าข้อใดมีเกิน 1 ครั้งจะถือว่าข้อนั้นผิด ถ้านักเรียนตอบไปแล้ว แต่ต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ก็ให้ทำเครื่องหมาย = ทับข้อที่ตอบแล้วเสียใหม่ ดังตัวอย่างการเปลี่ยนคำตอบจากข้อเลือก ก. เป็นข้อเลือก ง. ดังนี้ (๐๐) ก ข ✕ *

4. ให้เขียนชื่อ นามสกุล ชั้น โรงเรียน อำเภอ และจังหวัด ในกระดาษคำตอบให้เรียบร้อย

ขอให้ทุกคนจงโชคดี

1. ข้อใดคือความหมายที่ถูกของที่สุดของคำว่า "สังคม" ?
 - ก. กลุ่มคนที่ภาษาเดียวกัน
 - ข. กลุ่มคนที่มีชาติพันธุ์เดียวกัน
 - ค. กลุ่มคนที่มารวมกันด้วยจุดประสงค์เดียวกัน
 - ง. กลุ่มคนทุกเพศทุกวัยที่มีความสัมพันธ์และอยู่ร่วมกันนานพอสมควร
2. ข้อใดคือความหมายที่ถูกของที่สุดของวัฒนธรรม ?
 - ก. ศิลปกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้น
 - ข. ความเชื่อนับมาแต่โบราณ
 - ค. ค่านิยมที่ควรปลูกฝังในสังคม
 - ง. วิถีทางในการดำเนินชีวิตของกลุ่มคน
3. สถานการณ์ใดเป็นลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับวัฒนธรรม ?
 - ก. เรนเจอร์ให้มือเหินเลื้อย
 - ข. บัญญาหื้อมือชกเขาสูง
 - ค. มานะกระพริบตาเมื่อมองเขาตา
 - ง. ชีการับประทานอาหารคาวชอนด้อม
4. สมศรีเข้าชมการแสดงที่เป็นวัฒนธรรมประจำชาติ ณ โรงละครแห่งชาติ นักเรียนคิดว่าเอกลักษณ์ของชาติสิ่งแรกที่สมศรีเห็นจากการแสดง คือสิ่งใด ?
 - ก. ภาษา
 - ข. ท่าทาง
 - ค. การแต่งกาย
 - ง. เพลงประกอบ

5. ข้อใดแสดงให้เห็นว่าเอกลักษณ์เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย ?
- นพพรทำบุญตักบาตรและตักเค็กเนื่องในวันคล้ายวันเกิด
 - ไพฑูรย์ตกท้ายแถวใจในตอนเช้าควยคำว่า "อรุณสวัสดิ์"
 - จามรีเป็นตัวแทนไปแสดงการรำไทย ณ กรุงลอนดอน
 - ธงชัยและเพื่อนไปเที่ยวงานบุญปณชาติที่เชียงใหม่ทุกปี
6. "เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยว ชาวนาในหมู่บ้านจะช่วยกันเก็บข้าว ทำให้งานสำเร็จได้รวดเร็ว" การกระทำนี้แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ในเรื่องใด ?
- ความสนุกสนาน
 - ความขยันขันแข็ง
 - ความเมตตากรุณา
 - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
7. ประเทศไทยประกอบไปด้วยกลุ่มต่าง ๆ อาทิเช่น ประชาชน รัฐบาล พ่อค้า ฯลฯ ซึ่งกลุ่มเหล่านี้อยู่ภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกัน ทำไมจึงต้องมีสิ่งเหล่านี้ ?
- เพื่อเป็นหลักให้กับสังคม
 - เพื่อเป็นแนวทางให้กับสังคม
 - เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของบุคคล
 - เพื่อเป็นพื้นฐานให้สังคมคงรูปอยู่ได้อย่างมีระเบียบ
8. ถ้าเราถอดส่วนประกอบที่สำคัญของรถยนต์บางส่วนออก เช่น ล้อรถ จะพบว่าการยนต์ไม่สามารถเล่นได้ เช่นเดียวกับสังคม ถ้าขาดส่วนประกอบที่สำคัญไปแล้วสังคมไม่อาจคงรูปอยู่ได้" ข้อความนี้กล่าวถึงสังคมในเรื่องใด ?
- สถาบันทางสังคม
 - ปทัสสถานและค่านิยม
 - สถานภาพและบทบาท
 - โครงสร้างของสังคม

9. ทำไมสังคมทุกแห่งจึงต้องมีสถาบัน ๕

- ก. เพื่อรักษามรดกของบรรพบุรุษ
- ข. เพื่อควบคุมการขยายตัวของชาติ
- ค. เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิของผู้อื่น
- ง. เพื่อให้สมาชิกปฏิบัติตามที่สังคมต้องการ

10. "ในการแข่งขันกีฬาสีของโรงเรียน สนั่นไกรภักดิ์เลือกให้เป็นนักกีฬาออลเจมบอลของกลุ่มสีแดง นักกีฬาของกลุ่มสีแดงเล่นไม่เก่งเท่านักกีฬาของกลุ่มสีอื่น ๆ จึงต้องนิยามเป็นประจำวันในเวลาหลังเลิกเรียน แส่นไกรต้องช่วยฝึกซ้อมทุกวัน" ถ้านักเรียนเป็นสนั่นไกรนักเรียนจะทำอย่างไร ?

- ก. ซ้อมกีฬาและขอตัวกลับก่อนเพื่อกลับไปพักผ่อน
- ข. ขอถอนตัวจากการเป็นนักกีฬา เพราะถ่วงเวลาพักผ่อนทุกวัน
- ค. ซ้อมกีฬาและขอเลื่อนเวลาพักผ่อนไปหลังจากเลิกซ้อมกีฬา
- ง. ขออนุญาตไม่ช่วยฝึกซ้อมเพราะต้องนิยามกีฬาเพื่อกลุ่มสีแดง

11. "การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีแก่นในความสัมพันธ์ของบุคคล, ความเสมอภาค, เสรีภาพ และมีการจำกัดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร" จากข้อความนี้ อะไรคือหลักสำคัญที่สุดของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ?

- ก. การมีพรรคการเมือง
- ข. การมีระบบศาลยุติธรรม
- ค. การมีผู้นำในการบริหารประเทศ
- ง. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

12. ทำไมจึงกล่าวว่าประชาชนเป็นผู้สำคัญที่สุดในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ?

- ก. เพราะประชาชนเป็นผู้สร้างประเทศ
- ข. เพราะประชาชนเป็นผู้คุ้มครองประเทศ
- ค. เพราะประชาชนเป็นผู้ต้องรับผิดชอบของประเทศ
- ง. เพราะประชาชนเป็นผู้ปกครองและผู้ปฏิบัติราชการปกครอง

13. สถานการณ์ในข้อใดแสดงถึงการนำวิธีการในระบบประชาธิปไตยมาใช้ไม่ถูกต้องอย่างเห็นได้ชัด ?

- ก. นายคำสาทรกรรมาชีพยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์
- ข. กลุ่มชาวไร่ฮอยจ้งหวักกำแพงเพชรปิดถนนประท้วงรัฐบาล
- ค. ลูกชาวนาและรัฐมนตรีชวนใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งคนละ 1 เสียง
- ง. ผู้แทนราษฎรจังหวัดกระบี่ตั้งกระทู้ถามรัฐบาลเรื่องงบประมาณแผ่นดิน

14. "ผู้แทนราษฎรคือผู้นำเอาความต้องการของประชาชน ไปพยายามทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติ" ข้อความนี้แสดงว่าใครเป็นผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติ ?

- ก. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- ข. พลศึกษา
- ค. รัฐสภา
- ง. สภาสูง

15. ข้อใดมิใช่อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะรัฐมนตรี ?

- ก. บริหารราชการตามนโยบายที่แถลงต่อฝ่ายนิติบัญญัติ
- ข. ดำเนินการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่ฝ่ายนิติบัญญัติตราขึ้น
- ค. ทักสินความในข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่มีในสังคม
- ง. เสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภาผู้แทนราษฎร

16. "นายสมบุรณ์ วุฒิสมาชิกตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย ถึงเรื่องการปราบมิฉนารัฐ" ข้อความนี้แสดงถึงลักษณะความสัมพันธ์ในข้อใด ?

- ก. ฝ่ายนิติบัญญัติ ความคุม ฝ่ายบริหาร
- ข. ฝ่ายบริหาร ความคุม ฝ่ายนิติบัญญัติ
- ค. ฝ่ายนิติบัญญัติ ความคุม ฝ่ายตุลาการ
- ง. ฝ่ายตุลาการ ความคุม ฝ่ายบริหาร

17. ประเทศใดที่ให้อำนาจสูงสุดในการปกครองมาเป็นของประชาชน โดยเสียเลือกเนือ
น้อยที่สุด ?
- อินเดีย
 - เขมร
 - พม่า
 - ไทย
18. ประชาชนใช้อำนาจนิติบัญญัติโดยตรงอย่างไร ?
- ยั้งกฎหมาย
 - เลือกตั้งผู้แทนราษฎร
 - การเดินขบวนเรียกร้อง
 - ยกร่างกฎหมายเสนอต่อรัฐสภา
19. ในทางปฏิบัติผู้ใดให้อำนาจในศาลาการแทนปวงชน ?
- ศาล
 - กษัตริย์
 - รัฐบาล
 - รัฐสภา
20. โดยทฤษฎีแล้ววิธีการใช้อำนาจบริหารของประชาชนกระทำโดยผ่านผู้ใด ?
- รัฐมนตรี
 - องคมนตรี
 - วุฒิสมาชิก
 - คณะมนตรีความมั่นคง
21. พฤติกรรมในข้อใดส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบันมากที่สุด ?
- นายแกลงรวมกลุ่มเรียกร้องเพื่อเผชิญหน้ากับกลุ่มอื่น ๆ
 - นายคำเรียกร้องต่อสู้เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ
 - นายชาวมืดค้นหาวางไกลรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นด้วยเหตุผล
 - นายเหลืองเห็นด้วยกับเสียงข้างมากในบางครั้ง

22. ข้อใดไม่ใช่ของประกอบที่ส่งเสริมต่อการนำประชาธิปไตยมาใช้ ?
- ก. การพัฒนาทางเศรษฐกิจ
 - ข. การพัฒนาทางร่างกาย
 - ค. การพัฒนาทางจิตใจและสังคม
 - ง. การพัฒนาของระบบการบริหาร
23. ข้อใดที่กล่าวถึงจริยศาสตร์อย่างแท้จริง ?
- ก. ชนบธรรมนิยมประเพณี
 - ข. พฤติกรรมมนุษย์ขึ้นอยู่กับความเชื่อในทัศนะของตน
 - ค. ลักษณะที่หรือเลวในเรื่องความประพฤติของมนุษย์
 - ง. กระบวนการทางจิตของมนุษย์เกี่ยวกับสังคมภายนอก
24. ข้อใดเป็นลักษณะของค่านิยม ?
- ก. เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้
 - ข. เป็นสิ่งคงงามเสมอ ควรถือเป็นแนวปฏิบัติ
 - ค. เป็นสิ่งมีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
 - ง. มีทั้งดีและไม่ดีและสามารถพัฒนาแก้ไขได้
25. สถาบันใดที่มีบทบาทอย่างมากในการทำให้ค่านิยมแพร่ไปในหมู่คนอย่างรวดเร็ว ?
- ก. ครอบครัว
 - ข. การศึกษา
 - ค. นันทนาการ
 - ง. สื่อสารมวลชน
26. วิชาภูมิศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับอะไร ?
- ก. กระบวนการก่อให้เกิดลักษณะภูมิประเทศของโลก
 - ข. พฤติกรรมของมนุษย์ในท้องถิ่น
 - ค. ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับมนุษย์
 - ง. ภูมิประเทศเพื่อทำแผนที่

27. จังหวัดใดที่มีลักษณะภูมิประเทศแตกต่างไปจากจังหวัดอื่น ๆ ?

- ก. สตูล
- ข. กระบี่
- ค. ภูเก็ต
- ง. สุราษฎร์ธานี

28. เศรษฐศาสตร์ หมายถึงข้อใด ?

- ก. การใช้สิ่งที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
- ข. การใช้เงินหรือบริการความสะดวกสบายให้แก่มนุษย์
- ค. การหาวิธีการที่จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้มากที่สุดเพื่อสนองความต้องการ
- ง. การใช้สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลกนี้สนองความต้องการของมนุษย์

29. การจัดสรรรายได้ที่มีผลเป็นค่าไรจะมีผลดีทางเศรษฐกิจอย่างไร ?

- ก. ทำให้เกิดการแบ่งผลผลิตในสังคม
- ข. ทำให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- ค. ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
- ง. ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของผลผลิต

30. รายได้ประเภทใดเป็นรายรับที่สำคัญที่สุดของรัฐบาล ?

- ก. รายได้จากภาษีอากร
- ข. รายได้จากค่าธรรมเนียม
- ค. การขายสิ่งของและบริการ
- ง. รายได้จากเงินกู้ธนาคารในประเทศ

31. การที่รัฐบาลไทยประกาศลดค่าเงินบาท จะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างไรบ้าง ?

- ก. ราคาสินค้าเข้าสูงขึ้น ราคาของสินค้าออกสูงขึ้น
- ข. ราคาของสินค้าเข้าสูงขึ้น ราคาของสินค้าออกลดลง
- ค. ราคาของสินค้าเข้าลดลง ราคาของสินค้าออกสูงขึ้น
- ง. ราคาของสินค้าเข้าลดลง ราคาของสินค้าออกลดลง

32. การขนส่งทางธรรมชาติจากหุบเขาเวอวันในอ่าวไทยนั้น ทำโดยวิธีใด ?
- การขนส่งทางเรือ
 - การขนส่งทางท่อ
 - การขนส่งทางรถยนต์
 - การขนส่งทางรถไฟ
33. สินค้าประเภทใดที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยมากที่สุด ?
- สินค้าประเภทบริการ
 - สินค้าประเภทสิ่งพิมพ์
 - สินค้าอุตสาหกรรมสำเร็จรูป
 - สินค้าที่ได้จากการเกษตรกรรม
34. สาเหตุข้อใดทำให้ไทยขาดดุลการค้ากับต่างประเทศมากที่สุด ?
- นิยมสินค้าต่างประเทศ
 - ผลิตภัณฑ์บางชนิดไม่ดี
 - คุณภาพสินค้าของไทยต่ำ
 - สินค้าของไทยราคาแพง
35. รัฐบาลไทยมีนโยบายให้ประชาชนช่วยแก้ไขการขาดดุลการค้าของประเทศใดด้วยวิธีใด ?
- ซื้อของที่มีคุณภาพดี
 - ซื้อแต่สินค้าผลิตในประเทศ
 - พยายามซื้อของไทยที่ผลิตในต่างประเทศ
 - กู้เงินจากต่างประเทศมาลงทุนในประเทศไทย
36. การที่จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจในเขตชนบทไทย วิธีการที่จะช่วยให้สำเร็จอันับแรกน่าจะเป็นข้อใด ?
- ความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ
 - การเมืองและสังคมที่ดีของประเทศ
 - การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าสู่ชนบท
 - ความร่วมมือของประชาชนในชนบทนั้น ๆ

37. กัลยา โชคดีได้รับบัตรกำนัลจากรายการโทรทัศน์ให้ไปซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้าใดทุกชนิด ในวงเงิน 5,000 บาท ถ้านักเรียนมีโอกาสโชคดีอย่างกัลยา นักเรียนจะใช้จ่ายเงินจำนวนนี้ซื้อสิ่งใดเป็นอันดับแรก ?
- ทุกตามัชนิพู่ตัวใหญ่
 - นาฬิกาข้อมือคุณภาพดี
 - น้ำหอมอย่างดีของฝรั่งเศส
 - อุปกรณ์เล่นเทนนิสครบชุด
38. ความหมายของคำว่า "ประวัติศาสตร์" ข้อใดถูกต้องมากที่สุด ?
- การไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจิตใจมนุษย์
 - การค้นหาคำเท็จจริงจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ
 - การสืบสวนข้อเท็จจริงในอดีตของมนุษยชาติ
 - การเรียบเรียงเหตุการณ์ตามลำดับเวลาที่เกิดขึ้น
39. ข้อใด มีชื่อ เป็นเรื่องราวในขอบเขตของวิชาประวัติศาสตร์ ?
- ไทยเปิดสัมพันธทางการทูตกับจีนในปี พ.ศ. 2518
 - การเลือกตั้งครั้งแรกของไทยเมื่อปี พ.ศ. 2476
 - วัฒนธรรมการแต่งกายของคนไทยในสมัยรัชกาลที่ 6
 - แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6
40. สิ่งสำคัญที่ผู้ศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ควรจะได้รับคืออะไร ?
- เข้าใจเนื้อหาทั้งหมดของประวัติศาสตร์
 - สามารถบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ใ้โดยถูกต้องตามข้อเท็จจริง
 - สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล
 - สามารถเลือกสรรตัวอย่างเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
41. ข้อใดไม่ใช่หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ?
- เพลงปรบไ้
 - หม้อเขียนลายบานเขียน
 - จดหมายเหตุหม่อมราโชทัย
 - ภาพยนตร์ไทยเรื่อง สองเกลอเจอนี้

42. โครงสร้างทางเศรษฐกิจในสมัยสุโขทัย ขึ้นอยู่กับรากฐานทางการผลิตที่สำคัญนั้น ไค่แก่อะไค ?
- เกษตรกรรมและศิลปกรรม
 - เกษตรกรรมและหัตถกรรม
 - เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
 - เกษตรกรรมและการค้าบริการ
43. ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงที่กล่าวว้า "ในน้ำมีปลาในนามีข้าว" นั้น หมายความว่าอย่างไร ?
- เมืองสุโขทัยมีชาคปลาชาคน้ำ
 - เมืองสุโขทัยมีปลาและข้าวเป็นสินค้าออกที่สำคัญ
 - ราษฎรสมัยสุโขทัยนิยมเลี้ยงปลา และปลูกข้าวกันเป็นล้าเป็นสัน
 - เมืองสุโขทัยนั้นมีความอุดมสมบูรณ์
44. สาเหตุใคการค้ำในสมัยอยุธยาจึงเจริญก้าสมัยสุโขทัย ?
- ระบบเศรษฐกิจแบบธรรมชาติ
 - ระบบเศรษฐกิจแบบเลี้ยงตนเอง
 - ระบบเศรษฐกิจแบบเงินตรา
 - ระบบเศรษฐกิจแบบผสม
45. สมัยรัตนโกสินทรตอนต้น เหตุใคจึงนิยมทำการค้าสำเภา ?
- รายได้จากการค้าสำเภาดีมาก
 - เมืองไทยมีไม้มากใคต่อสำเภาใคสะดวก
 - สำเภาเป็นของหาง่ายเมื่ออยู่ทั่วไป
 - สำเภาเมืองไทยเป็นที่นิยมแก่ต่างชาติ
46. นายรักไทย เป็นเจ้าของบริษัทรับซื้อผลิตทางการเกษตร ควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะใคข้อเป็นพลเมืองดีของชาติ ?
- รับซื้อของในราคายุติธรรม
 - เสียภาษีการค้ำให้กักรัฐบาลทุกปี
 - นำกำไรมาบริจาคเพื่อการกุศล
 - ทำเนนกิจการค้ำให้ใคกำไรมากที่สุด

47. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประกาศเลิกทาสเพราะมีพระประสงค์
อย่างไร ?
- ก. เพราะเกรงว่าจะเกิดสงครามกลางเมือง
 - ข. เพื่อยกฐานะของประชาชนให้เท่าเทียมกัน
 - ค. เพราะทาสเรียกกรองให้ปลดปล่อย
 - ง. เพื่อแบ่งเบาภาระของนายทาส
48. ข้อใดเป็นการแสดงให้เห็นว่า รัชกาลที่ 6 ได้ทรงวางรากฐานการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยของไทย ?
- ก. ทรงจัดตั้งกองเสือป่า
 - ข. ทรงจัดตั้งวรรณคดีสโมสร
 - ค. ทรงจัดทหารอาสาสมัครเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1
 - ง. ทรงจัดตั้งคุรุสถาน
49. ถาพานไคร้รับเชิญให้เป็นผู้ประเมินคุณภาพของประชากร ท่านจะคำนึงถึงสิ่งใดเป็นเกณฑ์
ในการประเมินผล ?
- ก. ค่านิยม หน้าที่การงานและสุขภาพอนามัย
 - ข. ความกระตือรือร้นและความรักชาติ
 - ค. ความรักชาติและศาสนาที่แท้
 - ง. มีคุณธรรม จริยธรรม การศึกษาและความรักชาติ
50. ข้อใดที่แสดงว่ารัชกาลที่ 5 ได้ริเริ่มพัฒนาประชาธิปไตยของไทย โดยนำแบบอย่างมา
จากชาวตะวันตก
- ก. การเลิกทาส
 - ข. การเลิกเจ้าพระยา
 - ค. การเลิกเจ้าประเทศ
 - ง. การตั้งองคมนตรีสภา รัฐมนตรีสภา

51. ประเทศไทยต้องพึ่งองค์การใดของสหประชาชาติมากที่สุด ?

- ก. สำนักงานเลขาธิการ
- ข. คณะมนตรีความมั่นคง
- ค. ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ
- ง. คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม

52. คำกล่าวต่อไปนี้ชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงในลักษณะใด ?

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย (พุทธ)

ไม่พึงทำร้ายผู้อื่นทางใจและทางกาย (พราหมณ์ - ฮินดู)

จงรักเพื่อนمانเหมือนรักตนเอง (คริสต์)

ผู้ใดขาดเมตตาแก่เพื่อนมนุษย์ ผู้นั้นไม่ได้รับเมตตาจากเช่นกัน (อิสลาม)

- ก. เรื่องเดียวกัน แต่ใช้คำพูดต่างกัน
- ข. ต่างเรื่องกัน แต่ใช้คำพูดคล้ายกัน
- ค. เรื่องเดียวกันและมีจุดมุ่งหมายคล่องจองกัน
- ง. ต่างเรื่องกัน และมีจุดมุ่งหมายคล่องจองกัน

53. ในข้อ 52. กล่าวถึงเรื่องอะไร ?

- ก. ความปรารถนาดี
- ข. ความสุขความทุกข์
- ค. ความไม่พยายามเบียดเบียน
- ง. ความรักความเมตตา

แบบบันทึกผลการสังเกตและการสนทนา
เกี่ยวกับการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2
ปีงบประมาณ 2529

สถานที่

วัน เดือน ปี ที่สังเกต หรือส่งมา

สิ่งใดที่เกิด หรือเหตุอันน่าทึ่ง
.....

.....

เหตุการณหรือขอมูลที่ได้รับ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอเสนอแนะในการนำไปใช้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามการกำหนดระดับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของโรงเรียนเอกชน

สอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เขตการศึกษา 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะขอให้ท่านกำหนดสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของ ปัจจัย เบื้องต้นและกระบวนการ ของระบบการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2529

ในที่นี่ ปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ถูกนำมาใช้ในระบบการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ได้แก่ นักเรียน ครู วัสดุอุปกรณ์ และ งบประมาณ

กระบวนการ หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินงานของระบบการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 มี การบริหารและการจัดการ การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และ การนิเทศ

ขอให้ท่านพิจารณาคุณลักษณะที่จะประเมินในด้าน ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการ ในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วตอบแบบสอบถามโดยการเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ควรจะเป็นน้อยที่สุด ควรจะเป็นน้อย ควรจะเป็นปานกลาง ควรจะเป็นมาก หรือควรจะเป็นมากที่สุด ตามที่ท่านพิจารณาแล้วว่าคุณลักษณะนั้น ๆ ควรจะเป็นในระดับใด

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

- ☐ ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2
- ☐ ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2
- ☐ ผู้รับผิดชอบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับเขต เขตการศึกษา 2
- ☐ ศึกษาธิการจังหวัด
- ☐ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด

- ☐ ผู้รับผิดชอบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัด
- ☐ ศึกษาธิการอำเภอ
- ☐ ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ
- ☐ ผู้รับผิดชอบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอ

ตัวอย่างการทอแบบสอบถาม

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ควรจะเป็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1. บัณฑิตเบื้องต้น	(1.1) นักเรียน					
	1. มีเวลาเรียนได้					
	สม่ำเสมอ ไม่ขาดบ่อย ๆ				✓	
	2. มีสุขภาพดี					✓
	ฯลฯ					

ถ้าท่านพิจารณาคุณลักษณะที่จะประเมินในข้อ 1. คือ นักเรียนมีเวลาเรียนได้สม่ำเสมอ ไม่ขาดบ่อย ๆ ระดับสภาพการณ์ควรจะเป็นท่านเห็นว่าอยู่ในระดับควรจะเป็นมาก ก็ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมาก

ถ้าท่านพิจารณาคุณลักษณะที่จะประเมินในข้อ 2. คือ นักเรียนมีสุขภาพดี ระดับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ท่านเห็นว่าอยู่ในระดับควรจะเป็นมากที่สุด ก็ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมากที่สุด

1. การกำหนดสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของปัจจัยเบื้องต้น

ไปรทิจารณาคณลักษณะเกี่ยวกับ นักเรียน ครู วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ของการจัด
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2
ที่ท่านรับผิดชอบอยู่แล้ว กรุณาตอบว่าแต่ละคุณลักษณะมีระดับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นมากน้อยเพียงใด
ตามวิธีตอบที่ได้อธิบายไปแล้ว

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1. ปัจจัยเบื้องต้น	(1.1) <u>นักเรียน</u>					
	1. มีเวลาที่จะมาเรียนได้ สม่ำเสมอ ไม่ขาดบ่อย ๆ					(1)
	2. มีสุขภาพดี					(2)
	3. มีความตั้งใจที่จะเรียน					(3)
	4. ผู้ปกครองประกอบอาชีพอยู่ ในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่					(4)
	5. มีพื้นฐานภาษาไทยก่อน เข้ามาเรียนอยู่ในระดับนี้					(5)
	6. พื้นความรู้วิชาสังคมศึกษา ก่อนเข้ามาเรียนอยู่ใน ระดับนี้					(6)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการที่ควรจะเป็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1. ปัจจัยเบื้องต้น (ทอ)	(1.1) <u>นักเรียน</u> (ทอ)					
	7. มีความประสงค์จะเรียน					(7)
	8. ระยะทางที่มาเรียนไม่ไกลจนเกินไป					(8)
	9. มีทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทย					(9)
	10. มีทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา					(10)
	11. มีทุนทรัพย์ที่จะเล่าเรียนพอเพียง					(11)
	(1.2) <u>ครูผู้สอน</u>					
	1. มีความตรงต่อเวลา					(12)
	2. มีความรับผิดชอบในหน้าที่					(13)
	3. มีประสบการณ์และความสามารถที่จะสอนได้					(14)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ควรจะเป็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	2	3	4	5		
1. บัณฑิตเมืองตน (คอ)	1.2 <u>ครูสอน</u> (คอ)					
	4. สม่ักรใจและเต็มใจที่จะทำ การสอน					(15)
	5. มีภูมิสำเนาอยู่ในท้องถิ่น ทำการสอน					(16)
	6. ทำการสอนใจตลอดเวลา ในช่วงที่เปิดการสอน					(17)
	7. มีความประพฤติกดี					(18)
	8. มีมนุษยสัมพันธ์ดี					(19)
	9. เข้าใจชนบทรวมเนียม ประเพณีของประชาชน เป็นอย่างดี					(20)
	10. เข้าใจปัญหาของประชาชน ในท้องถิ่น					(21)
	11. รับผิดชอบงานในหน้าที่					(22)
	12. ครูที่ทางคณะกรรมการ การศึกษาเอกชนส่งมา ช่วยสอนวิชาสามัญ เพียงพอกับความต้องการ ของโรงเรียน					(23)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1. ปัจจัยเบื้องต้น (กอ)	(1.2) <u>ครูผู้สอน</u> (กอ)					
	13. ครูที่ทางโรงเรียนจ้างสอนวิชาสามัญเพียงพอ กับความต้องการของโรงเรียน					(24)
	14. มีความคิดสร้างสรรค์					(25)
	15. หากความรู้เพิ่มเติมและทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ					(26)
	(1.3) <u>วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก</u>					
	1. มีหลักสูตรเพื่อให้ครูผู้สอนใช้					(27)
	2. มีโต๊ะเก้าอี้มานั่งหรือที่นั่งพอเพียงกับจำนวนนักเรียน					(28)
	3. เพื่อให้ครูผู้สอนใช้					(29)
	4. มีหนังสือจุลสาร วารสาร หรือหนังสือพิมพ์ทางตามความเหมาะสม					(30)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการที่ควรจะเป็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	2	3	4	5		
1. ปัจจัยเบื้องต้น (คอ)	(1.3) <u>วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก</u> (คอ)					
	5. มีคู่มือการดำเนินงาน สำหรับครูผู้สอนใช้					(31)
	6. มีอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น พอสมควร เช่น แผนที่ ลูกโลก แผนภูมิ รูปภาพ เป็นต้น					(32)
	7. มีห้องเรียนเพียงพอ จำนวนนักเรียน					(33)
	8. มีน้ำดื่ม น้ำร้อนอย่าง พอเพียง					(34)
	9. มีสนามกีฬาอย่างพอเพียง					(35)
	10. มีแผนการสอนเพื่อให้ครู ผู้สอนใช้					(36)
	11. มีผู้นำท้องถิ่นคอยให้ ความช่วยเหลือโรงเรียน ในการดำเนินงาน					(37)
	12. มีอาคารเรียนเพียงพอ กับนักเรียน					(38)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ควรจะเป็น					
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5	
1. ปัจจัยเบื้องต้น (ต่อ)	(1.4) <u>งบประมาณ</u> 1. ได้รับเงินอุดหนุน โรงเรียนจากรัฐบาล เพื่อส่งเสริมการดำเนินงาน ของโรงเรียน (39) 2. ได้รับเงินอุดหนุน โรงเรียนจากรัฐบาล เพื่อการประเมินผล การศึกษา (40) 3. ได้รับการอุดหนุนจาก รัฐบาลตามบุคลากรใน การส่งครูไปสอนวิชา สามัญ (41) 4. ได้รับการอุดหนุนจาก รัฐบาลตามวัสดุ อุปกรณ์ (42) 5. ได้รับการอุดหนุนจาก รัฐบาลในค่านิเทศการ ส่งเคราะห์ (43)						

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการวัดควรจะเป็น					
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5	
1. บัณฑิตเมืองทน (ต่อ)	(1.4) <u>งบประมาณ</u> (ต่อ) 6. ได้รับการอุดหนุนจาก รัฐบาลในการส่งเสริม การศึกษาของครู (44) 7. ได้รับการอุดหนุนจาก รัฐบาลในการอบรม คณาวิชาการ (45) 8. ได้รับเงินอุดหนุนจาก เจ้าของโรงเรียน (46)						

2. การกำหนดสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของกระบวนการ

โปรดพิจารณา คุณลักษณะเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ การเรียนการสอน การวัด และการประเมินผล และการนิเทศ ของการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ที่ท่านรับผิดชอบอยู่นี้ แล้วกรุณาตอบว่า แต่ละคุณลักษณะ มีระดับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น มากน้อยเพียงใด ตามวิธีตอบที่ได้อธิบายไปแล้ว

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
2. กระบวนการ	(2.1) <u>การบริหารและการจัดการ</u>					
	1. มีแผนการปฏิบัติงาน อย่างชัดเจน					(47)
	2. มีการปฐมนิเทศให้ นักเรียนเข้าใจ จุดหมายในการเรียน					(48)
	3. จัดกิจกรรมส่งเสริม ความเป็นประชาธิปไตย ให้กับนักเรียน					(49)
	4. จัดบริการการแนะแนว ให้กับนักเรียน					(50)
	5. จัดให้มีการส่งเสริม นักเรียนที่เรียนดี					(51)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการมีควรจะเป็น				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
2. กระบวนการ (ทอ)	(2.1) <u>การบริหารและการจัดการ</u> (ทอ)					
	6. ส่งเสริมความสัมพันธ์ อันดีกับชุมชน					(52)
	7. ผู้บริหารโรงเรียนให้ ความเป็นกันเองกับครู ผู้สอน					(53)
	8. ผู้บริหารมีความเป็น ประชาธิปไตย					(54)
	9. ผู้บริหารเอาใจใส่ดูแล ครูและนักเรียนอย่าง ทั่วถึง					(55)
	10. มีการจัดประชุมครูอยู่ เสมอ					(56)
	11. มีการบรรจุครูให้ เหมาะสมกับงาน					(57)
	12. มีการร้องเพลงสรรเสริญ พระบารมี					(58)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	2	3	4	5		
2. กระบวนการ (ทอ)	(2.1) <u>การบริหารและการจัดการ</u> (ทอ)					
	13. มีการเช่าแถวและ ร้องเพลงชาติ					(59)
	14. มีการจัดทำป้ายสถิติ แสดงจำนวนครูและ นักเรียน					(60)
	15. มีการแบ่งสายงานให้ เหมาะสมรวมกัน รับผิดชอบ					(61)
	16. ผู้บริหารมีความรู้ทาง การบริหารพอเพียง					(62)
	17. จัดทำทะเบียนบัญชี และเอกสารพัสดุ ถูกต้อง					(63)
	18. จัดทำบัญชีเรียกขอ ทะเบียนนักเรียนให้ เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ					(64)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ควรจะเป็น					
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
1	2	3	4	5			
2. กระบวนการ (ต่อ)	(2.2) <u>การเรียนการสอน</u> 1. ให้กำลังใจผู้เรียนใน การเรียนตามความ เหมาะสม (65) 2. จัดกิจกรรมการเรียน การสอนสนอง จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร (66) 3. ใช้สื่อการสอนอื่น ๆ ประกอบบทเรียนด้วย (67) 4. ใช้แหล่งทรัพยากรที่มี อยู่ในชุมชนให้เป็น ประโยชน์ต่อการเรียน การสอน (68) 5. จัดกิจกรรมการเรียน การสอนสอดคล้อง ตามสภาพการณ์ของ ท้องถิ่น (69)						

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น					
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
		1	2	3	4	5	
2. กระบวนการ (ทอ)	(2.2) <u>การเรียนรู้การสอน (ทอ)</u>						
	6. จักกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนอย่าง ต่อเนื่อง						(70)
	7. จักกิจกรรมที่นำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน						(71)
	8. สามารถชี้แจงให้ นักเรียนรวมอภิปราย กลุ่มได้						(72)
	9. เปิดโอกาสให้นักเรียน ใช้วิธีการประชาธิปไตย อย่างเต็มที่						(73)
	10. จัดสอนซ่อมเสริมสำหรับ นักเรียนที่เรียนอ่อน						(74)
	11. จักกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนให้สัมพันธ์กับ วิชาอื่น ๆ						(75)
	12. ใช้สื่อการสอนและ อุปกรณ์การสอน สำเร็จรูป						(76)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ควรจะเป็น				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
2. กระบวนการ (ต่อ)	(2.2) <u>การเรียนการสอน</u> (ต่อ)					
	13. จัดกิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้นอก ห้องเรียน					(77)
	14. ยึดหยุ่นเวลาเรียน ให้เหมาะสม กับสถานการณ์					(78)
	15. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสนทนาคถลองกับ ความสนใจและ ความต้องการของ โรงเรียน					(79)
	(2.3) <u>การวัดและการประเมินผล</u>					
	1. ทำการประเมินผลได้ ตามแผนการปฏิบัติงาน ที่วางไว้					(80)
	2. ใช้ผลการสอบให้เป็น ประโยชน์ต่อการเรียน การสอน					(81)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการวัดควรจะเป็น				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
2. กระบวนการ (ต่อ)	(2.3) การวัดและการประเมินผล (ต่อ)					
	3. ทำข้อทดสอบระหว่าง สอนชั้นตัวเอง					(82)
	4. ขอสอบที่โรงเรียนตาม วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรมของ แต่ละวิชา					(83)
	5. ครูมีความรู้ความเข้าใจ ในการวัดและ การประเมินผล					(84)
	6. ประเมินผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนร่วมกับ กลุ่มโรงเรียน สังกัด กรมสามัญศึกษา ภายในจังหวัด					(85)
	7. จัดสร้างคลังข้อสอบไว้ ใช้ในโรงเรียน					(86)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
2. กระบวนการ (ต่อ)	(2.4) <u>การนิเทศ</u>					
	1. ได้รับการนิเทศจาก ผู้รับผิดชอบโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา อิสลามระดับอำเภอ (87)					
	2. ได้รับการนิเทศจาก ผู้รับผิดชอบโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา อิสลามระดับจังหวัด (88)					
	3. ได้รับการนิเทศจาก ผู้รับผิดชอบโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา อิสลามระดับเขต (89)					
	4. ได้รับการนิเทศจาก ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 2 (90)					
	5. การนิเทศตรงกับ ความต้องการของ โรงเรียน (91)					

แบบสอบถามการประเมินสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เขตการศึกษา 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อจะขอให้ท่านประเมินสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของ ปัจจัยเบื้องต้น และ กระบวนการ ของระบบการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2529

ใน ปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ถูกนำมาใช้ในระบบการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ได้แก่ นักเรียน ครู วัสดุอุปกรณ์ และ งบประมาณ

กระบวนการ หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินงานของระบบการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 มีการบริหารและการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการนิเทศ

ขอให้ท่านพิจารณาคูณลักษณะที่จะประเมินใน ปัจจัยเบื้องต้น และ กระบวนการ ในแบบสอบถามแต่ละข้อว่า มีสภาพการณ์ที่เป็นอยู่จริง ๆ อย่างไร คือ เป็นอยู่จริงน้อยที่สุด เป็นอยู่จริงน้อย เป็นอยู่จริงปานกลาง เป็นอยู่จริงมาก หรือ เป็นอยู่จริงมากที่สุด ก็ขอให้ท่านทำเครื่องหมายลงในช่องนั้น ๆ

หากท่านพบว่า มีปัญหาหรือมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ขอได้โปรดเขียนปัญหา และข้อเสนอแนะของท่านลงในช่องว่างตอนท้ายของแต่ละตอน

- ☐ กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามตำแหน่งของท่าน
- ☐ ครูใหญ่โรงเรียน
- ☐ หัวหน้าครูโรงเรียน

- ☐ ครู ส.ช. โรงเรียน
- ☐ ครูที่โรงเรียนจากสอนวิชาสามัญโรงเรียน

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์เป็นอยู่				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1. ปัจจัยเบื้องต้น	(1.1) <u>นักเรียน</u>					
	1. มีเวลาเรียนได้					
	สม่ำเสมอไม่ขาด					
	น้อย ๆ			✓		
	2. มีสุขภาพดี				✓	
	ฯลฯ					

ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน (โปรดเขียนปัญหาแยกเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน)

1.
2.

ฯลฯ

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเกี่ยวกับนักเรียน (โปรดเขียนข้อเสนอแนะแยกเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน)

1.
2.

ฯลฯ

ถ้าพิจารณาคุณลักษณะที่จะประเมินในข้อ 1. คือ นักเรียนมีเวลาเรียนได้
สม่ำเสมอ ไม่ขาดบ่อย ๆ ท่านเห็นว่า สภาพการณ์ที่เป็นอยู่จริงขณะนี้อยู่ในระดับปานกลาง ก็ขอให้
ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องปานกลาง

ถ้าพิจารณาคุณลักษณะที่จะประเมิน ในข้อ 2. คือ นักเรียนมีสุขภาพดี ท่านเห็นว่า
สภาพการณ์ที่เป็นอยู่จริงขณะนี้ในระดับมาก ก็ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมาก

1. การประเมินสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้น

โปรดพิจารณาคุณลักษณะที่เกี่ยวกับนักเรียน ครู วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ของการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ในปีการศึกษา 2529 ที่ท่านรับผิดชอบอยู่นี้ แล้วกรุณาตอบว่าแต่ละคุณลักษณะมีระดับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ ตามที่เป็นจริงมากน้อยเพียงไร มีปัญหาและขอเสนอแนะประการใดทาง ตามวิธีตอบที่ได้อธิบายมาแล้ว

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ เป็นอยู่				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1. ปัจจัยเบื้องต้น	(1.1) <u>นักเรียน</u>					
	1. มีเวลาที่จะมาเรียนได้สม่ำเสมอ ไม่ขาดหายไป (1)					
	2. มีสุขภาพดี (2)					
	3. มีความตั้งใจที่จะเรียน (3)					
	4. ผู้ปกครองประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ (4)					

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการปฏิบัติเป็นอยู่				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
1. ปัจจัยเบื้องต้น (ต่อ)	(1.1) <u>นักเรียน</u> (ต่อ)					
	5. มีพื้นฐานภาษาไทย ก่อนเข้ามาเรียนอยู่ ในระดับนี้					(5)
	6. พื้นความรู้วิชาสามัญ ศึกษา ก่อนเข้ามา เรียนอยู่ในระดับนี้					(6)
	7. มีความประสงค์จะ เรียน					(7)
	8. ระยะทางที่มาเรียน ไม่ไกลจนเกินไป					(8)
	9. มีทัศนคติที่ดีต่อ การเรียนภาษาไทย					(9)
	10. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน วิชาสามัญศึกษา					(10)
	11. มีผู้เฝ้าระวังดูแลเรียน พอเพียง					(11)

ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน (โปรดเขียนปัญหานายกให้ชัด ๆ ให้ชัดเจน)

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง เกี่ยวกับนักเรียน (โปรดเขียนข้อเสนอแนะแยกเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์เป็นอยู่				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
1. ปัจจัยเบื้องต้น (ต่อ)	(1.2) ครูผู้สอน					
	1. มีความตรงต่อเวลา					(12)
	2. มีความรับผิดชอบในหน้าที่					(13)
	3. มีประสิทธิภาพและ ความสามารถที่จะ สอนได้					(14)
	4. สนุกใจและเต็มใจ ที่จะทำการสอน					(15)
	5. มีภูมิสำเนาอยู่ใน ท้องถิ่นทำการสอน					(16)
	6. ทำการสอนได้ตลอด เวลาในช่วงที่เปิด การสอน					(17)
	7. มีความประพฤติกี่					(18)
	8. มีมนุษยสัมพันธ์					(19)
	9. เขาใจชนบทธรรมเนียม ประเพณีของประชาชน เป็นอย่างดี					(20)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการวัด เป็นอยู่				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	2	3	4	5		
1. ปัจจัยเบื้องต้น (ต่อ)	(1.2) <u>ครูผู้สอน</u> (ต่อ)					
	10. เชาว์ปัญญาของ ประชาชนในท้องถิ่น					(20)
	11. รับผิดชอบงานใน หน้าที่					(21)
	12. ครูที่ทางคณะกรรมการ การศึกษาเอกชนส่งมา ช่วยสอนวิชาสามัญ เพียงพอกับ ความต้องการของ โรงเรียน					(23)
	13. ครูที่ทางโรงเรียน จ้างสอนวิชาสามัญ เพียงพอกับ ความต้องการของ โรงเรียน					(24)
	14. มีความคิดสร้างสรรค์					(25)
	15. หากความรู้เพิ่มเติมและ ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ					(26)

ปัญหาเกี่ยวกับครูสอน (โปรดเขียนปัญหาแยกเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน)

[illegible]

ขอเสนอแนะในการปรับปรุงเกี่ยวกับครูผู้สอน (โปรดเขียนข้อเสนอแนะแยกเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน)

[illegible]

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่					
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
1	2	3	4	5			
1. ปัจจัยเบื้องต้น (คอ)	(1.3) <u>วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก</u>						
	1. มีหลักสูตร เพื่อให้ครู ผู้สอนใช้						(27)
	2. มีโต๊ะเก้าอี้มานั่งหรือ ที่นั่งพอเพียงกับจำนวน นักเรียน						(28)
	3. มีคู่มือครู เพื่อให้ครู ผู้สอนใช้						(29)
	4. มีหนังสือชุดสาร วารสาร หรือหนังสือ พิมพ์บางตามความ เหมาะสม						(30)
	5. มีคู่มือการดำเนินงาน สำหรับครูผู้สอนใช้						(31)
	6. มีอุปกรณ์การสอนที่ จำเป็นพอสมควร เช่น แผนที่ ลูกโลก แผนที่ หุ่นจำลอง เป็นต้น						(32)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์เป็นอยู่				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
1. ปัจจัยเบื้องต้น (ต่อ)	(1-3) <u>วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก</u>					
	7. มีห้องเรียนเพียงพอ กับจำนวนนักเรียน					(33)
	8. มีน้ำดื่ม น้ำใช้ อย่าง พอเพียง					(34)
	9. มีสนามกีฬา อย่าง พอเพียง					(35)
	10. มีแผนการสอน เพื่อให้ ครูผู้สอน ไร					(36)
	11. มีผู้นำท้องถิ่นคอยให้ ความช่วยเหลือ โรงเรียนในการ ดำเนินงาน					(37)
	12. มีอาคารเรียนเพียงพอ กับนักเรียน					(38)

ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก (โปรดเขียนแยกเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน)

[illegible]

ขอเสนอแนะในการปรับปรุงเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก (โปรดเขียนแยกข้อให้ชัดเจน)

[illegible]

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ เป็นอยู่				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
1. ปัจจัยเบื้องต้น (ต่อ)	(1.4) <u>งบประมาณ</u>					
	1. ได้รับเงินอุดหนุน โรงเรียนจากรัฐบาล เพื่อส่งเสริมการ ดำเนินการของ โรงเรียน (39)					
	2. ได้รับเงินอุดหนุน โรงเรียนจากรัฐบาล เพื่อการประเมินผล การศึกษา (40)					
	3. ได้รับการอุดหนุน จากรัฐบาลตาม บุคลากรในการส่งครู ไปสอนวิชาสามัญ (41)					
	4. ได้รับการอุดหนุนจาก รัฐบาลด้านวัสดุอุปกรณ์ (42)					
	5. ได้รับการอุดหนุนจาก รัฐบาลในด้านวิทยากร ส่งเคราะห์ (43)					

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์เป็นอยู่				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
1. บัณฑิต (ต่อ)	(1.4) <u>งบประมาณ</u> (ต่อ)					
	6. ใ้รับการอุดหนุนจาก รัฐบาลในการส่งเสริม การศึกษาของครู (44)					
	7. ใ้รับการอุดหนุนจาก รัฐบาลในการอบรม งานวิชาการ (45)					
	8. ใ้รับเงินอุดหนุนจาก เจ้าของโรงเรียน (46)					

2. การประเมินกระบวนการ

โปรดพิจารณาคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการ การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการนิเทศ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2 ที่ท่านรับผิดชอบอยู่แล้ว กรุณาตอบว่าแต่ละคุณลักษณะมีระดับสภาพการณ์เป็นอยู่ ตามที่ปฏิบัติได้จริงมากน้อยเพียงไร มีปัญหาและขอเสนอแนะประการใดทางตามวิธีตอบที่อธิบายมาแล้ว

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์เป็นอยู่				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
2. กระบวนการ	(2.1) <u>การบริหารและการจัดการ</u>					
	1. มีแผนการปฏิบัติงาน อย่างชัดเจน					(47)
	2. มีการประเมินนิเทศ ให้นักเรียนเข้าใจ จุดมุ่งหมายใน การเรียน					(48)
	3. จัดกิจกรรมส่งเสริม ความเป็น ประชาธิปไตยให้ แก่นักเรียน					(49)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์เป็นอยู่				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
2. กระบวนการ	(2.1) <u>การบริหารและ</u> <u>การจัดการ</u> (ต่อ)					
	4. จัดวิธีการการแนะแนว ให้กับนักเรียน					(50)
	5. จัดให้มีการส่งเสริม นักเรียนที่เรียนดี					(51)
	6. ส่งเสริมความสัมพันธ์ อันดีกับชุมชน					(52)
	7. ผู้บริหารโรงเรียนให้ ความเป็นกันเองกับ ครูผู้สอน					(53)
	8. ผู้บริหารมีความเป็น ประชาธิปไตย					(54)
	9. ผู้บริหารเอาใจใส่ ครูและนักเรียน อย่างทั่วถึง					(55)
	10. มีการจัดประชุมครู อยู่เสมอ					(56)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์เป็นอยู่				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
2. กระบวนการ (ทอ)	(2.1) <u>การบริหารและ</u> <u>การจัดการ</u> (ทอ)					
	11. มีการบรรจุครูให้ เหมาะสมกับงาน					(57)
	12. มีการร้องเพลง สรรเสริญพระบารมี					(58)
	13. มีการเขาแถวและ ร้องเพลงชาติ					(59)
	14. มีการจัดทำป้ายสถิติ แสดงจำนวนครูและ นักเรียน					(60)
	15. มีการแบ่งสายงาน ให้เหมาะสมร่วมกัน รับผิดชอบ					(61)
	16. ผู้บริหารมีความรู้ทาง การบริหารพอเพียง					(62)
	17. จัดทำทะเบียนบัญชี และเอกสารพัสดุ ถูกต้อง					(63)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการดำเนินงาน				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
2. กระบวนการ (ต่อ)	(2.1) <u>การบริหารและ</u> <u>การจัดการ (ต่อ)</u> 18. จัดทำบัญชีรายชื่อนักเรียน ทะเบียนนักศึกษา ให้เป็นปัจจุบันอยู่ เสมอ					
						(64)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการพบเป็นอยู่				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
2. กระบวนการ (ทอ)	(2.2) การเรียนการสอน					
	1. ไต่ถามลัทธิเรียนรู้ในการเรียนตามความเหมาะสม					(65)
	2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					(66)
	3. ใช้สื่อการสอนอันประกอบแบบเรียนควบ (67)					
	4. ใช้แหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน					(68)
	5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องตามสภาพการณ์ท้องถิ่น					(69)
	6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทอเนื่อง					(70)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการวัดเป็นอยู่				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
2. กระบวนการ (ต่อ)	(2.2) <u>การเรียนการสอน</u> (ต่อ)					
	7. จัดกิจกรรมที่นำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน					(71)
	8. สามารถชี้แจงให้ นักเรียนรวมอภิปราย กลุ่มได้					(72)
	9. เปิดโอกาสให้นักเรียน ใช้วิธีการประชาธิปไตย อย่างเต็มที่					(73)
	10. จัดสอนซ่อมเสริม สำหรับนักเรียนที่ เรียนอ่อน					(74)
	11. จัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้สัมพันธ์กับ วิชาอื่น ๆ					(75)
	12. ใช้สื่อการสอนและ อุปกรณ์การสอน สำเร็จรูป					(76)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการพบเป็นอยู่				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
2. กระบวนการ (ต่อ)	(2.2) <u>การเรียนการสอน</u> (ต่อ)					
	13. จัดกิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้นอก ห้องเรียน					(77)
	14. ยึดหยุ่นเวลาเรียน ได้อย่างเหมาะสม กับสถานการณ์					(78)
	15. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนสอดคล้องกับ ความสนใจและ ความต้องการของ โรงเรียน					(79)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์เป็นอยู่				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	2	3	4	5		
2. กระบวนการ (ต่อ)	(2.3) การวัดและการประเมินผล 1. ทำการประเมินผลได้ ตามแผนการปฏิบัติงาน ที่วางไว้ (80) 2. ไขข้อสงสัยให้เป็น ประโยชน์ต่อการเรียน การสอน (81) 3. ทำข้อตกลงระหว่าง สอนชั้นตัวเอง (82) 4. ขอสมมติให้ เขียนตาม วัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรมของแต่ละ วิชา (83) 5. ภูมิใจในความเข้าใจ ในการวัดและ การประเมินผล (84) 6. ประเมินผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนร่วมกับ กลุ่มโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา ภายในจังหวัด (85)					

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการณ์ประเมิน				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
2. กระบวนการ (ทอ)	(2.3) <u>การวัดและการประเมินผล</u> (ทอ) 7. จัดสร้างคลังข้อสอบไว้ ใช้ในโรงเรียน					(86)

ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล (โปรดเขียนปัญหาแยกเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน)

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล (โปรดเขียนแยกเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน)

เป้าหมาย	คุณลักษณะที่จะประเมิน	ระดับสภาพการปฏิบัติ เป็นอยู่				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	2	3	4	5		
2. กระบวนการ (ต่อ)	(2.4) <u>การนิเทศ</u>					
	1. ใ้รับการนิเทศจาก ผู้รับผิดชอบโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา อิสลามระดับอำเภอ					(87)
	2. ใ้รับการนิเทศจาก ผู้รับผิดชอบโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา อิสลามระดับจังหวัด					(88)
	3. ใ้รับการนิเทศจาก ผู้รับผิดชอบโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา อิสลามระดับเขต					(89)
	4. ใ้รับการนิเทศจาก ศึกษานิเทศก์เขต การศึกษา 2					(90)
	5. การนิเทศตรงกับ ความต้องการของ โรงเรียน					(91)

ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศ (โปรดเขียนปัญหาแยกเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน)

[illegible]

ขอเสนอแนะในการปรับปรุงเกี่ยวกับการนิเทศ (โปรดเขียนข้อเสนอแนะแยกเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน)

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ภาคผนวก ค
ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอน
วิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษาที่ 2

1. จังหวัดยะลา
 - 1.1 โรงเรียนธรรมวิทยานุฎนิธิ อำเภอเมืองยะลา
 - 1.2 โรงเรียนพัฒนาวิทยาลัย อำเภอเมืองยะลา
2. จังหวัดนราธิวาส
 - 2.1 โรงเรียนอัสสุรียะห์ อิสลามียะห์ อำเภอเมืองนราธิวาส
3. จังหวัดสตูล
 - 3.1 โรงเรียนพัฒนาการศึกษา อำเภอเมืองสตูล
 - 3.2 โรงเรียนคารุณาอาเรฟ กิ่งอำเภอควนโดน
4. จังหวัดปัตตานี
 - 4.1 โรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา อำเภอเมืองปัตตานี
 - 4.2 โรงเรียนบำรุงอิสลาม อำเภอเมืองปัตตานี
 - 4.3 โรงเรียนศาสนูปถัมภ์ อำเภอเมืองปัตตานี
 - 4.4 โรงเรียนอาชีวะสถาน อำเภอโคกโพธิ์
 - 4.5 โรงเรียนครูศาสนวิทยา อำเภอสายบุรี
 - 4.6 โรงเรียนสายบุรีวิทยา อำเภอสายบุรี

ภาคผนวก ง

การสังเกตทาง ๗

ตาราง 24 ค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวิชาสังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
1	.76	.26	21	.78	.55
2	.29	.64	22	.70	.51
3	.86	.37	23	.24	.58
4	.76	.39	24	.47	.64
5	.70	.51	25	.74	.44
6	.74	.44	26	.24	.58
7	.86	.65	27	.73	.31
8	.68	.28	28	.42	.46
9	.26	.44	29	.64	.48
10	.65	.22	30	.80	.51
11	.61	.42	31	.60	.31
12	.65	.22	32	.58	.46
13	.32	.53	33	.45	.31
14	.14	.65	34	.86	.37
15	.32	.28	35	.84	.42
16	.24	.26	36	.47	.25
17	.67	.55	37	.68	.28
18	.69	.67	38	.60	.21
19	.61	.20	39	.81	.30
20	.50	.30	40	.57	.69

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
41	.57	.69	48	.58	.46
42	.42	.26	49	.65	.20
43	.90	.53	50	.30	.51
44	.30	.24	51	.40	.31
45	.26	.44	52	.55	.31
46	.47	.21	53	.58	.46
47	.86	.37			

ตาราง 25 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ

วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนตอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
1	.71	.64	21	.64	.48
2	.74	.44	22	.39	.42
3	.90	.39	23	.66	.47
4	.89	.39	24	.36	.73
5	.67	.55	25	.90	.47
6	.58	.36	26	.88	.61
7	.16	.42	27	.31	.40
8	.70	.24	28	.55	.31
9	.30	.24	29	.50	.40
10	.12	.61	30	.71	.64
11	.77	.76	31	.64	.48
12	.35	.59	32	.90	.53
13	.60	.21	33	.60	.21
14	.53	.25	34	.70	.24
15	.78	.55	35	.44	.50
16	.30	.24	36	.58	.20
17	.24	.39	37	.36	.73
18	.34	.33	38	.63	.21
19	.31	.40	39	.39	.42
20	.44	.50	40	.47	.55

1
 ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
41	.77	.76	48	.66	.44
42	.12	.31	49	.53	.25
43	.37	.61	50	.42	.36
44	.85	.67	51	.35	.59
45	.74	.44	52	.37	.37
46	.12	.61	53	.50	.20
47	.15	.67	54	.44	.50

ตาราง 26 ค่าความเที่ยงตรงรายข้อ ของแบบวัดความสำนึกในความเป็นไทย

ข้อที่	ความเที่ยงตรง	ข้อที่	ความเที่ยงตรง
1	.80	15	.80
2	.60	16	1.00
3	1.00	17	.80
4	.60	18	1.00
5	.80	19	.80
6	.80	20	.80
7	.60	21	.80
8	1.00	22	1.00
9	1.00	23	.60
10	.80	24	.60
11	1.00	25	1.00
12	.80	26	1.00
13	.80	27	.80
14	.60	28	1.00

ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) ทั้งหมดนี้ = .847

ตาราง 27 ค่ามัธยฐาน (Mdn) และอินเทอร์ควอร์ไทล์ (I.R.) ของแบบสอบถามการ
กำหนดระดับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอน
วิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 2

คุณลักษณะที่จะประเมิน	ข้อที่	Mdn.	I.R.
1. ปัจจัยเบื้องต้น			
1.1 นักเรียน	1	4.917	1.375
	2	4.917	1.479
	3	5.143	1.143
	4	4.938	0.990
	5	5.050	0.750
	6	5.083	1.333
	7	4.800	1.438
	8	5.000	1.125
	9	5.000	1.500
	10	5.188	1.031
	11	5.400	1.314
1.2 ครูผู้สอน	1	5.188	1.031
	2	5.222	0.944
	3	5.063	0.969
	4	4.857	1.205
	5	5.000	1.500
	6	5.200	1.458

ตาราง 27 (ต่อ)

คุณสมบัติที่จะประเมิน	ข้อที่	Mdn.	I.R.
1.2 ครูผู้สอน (ทอ)	7	5.188	1.031
	8	5.050	0.750
	9	5.286	1.125
	10	5.000	1.125
	11	4.938	0.990
	12	4.857	1.205
	13	5.143	1.143
	14	5.000	1.125
	15	5.143	1.143
1.3 วัสดุอุปกรณ์และสิ่ง อำนวยความสะดวก	1	4.938	0.990
	2	4.938	0.969
	3	5.000	0.833
	4	4.889	0.889
	5	5.063	0.969
	6	5.050	0.750
	7	4.600	1.500
	8	4.857	1.205
	9	5.125	1.625
	10	4.938	0.990
	11	4.583	1.250
	12	4.857	1.310

ตาราง 27 (ต่อ)

คุณลักษณะที่จะประเมิน	ข้อที่	Mdn.	I.R.
1.4 งบประมาณ	1	4.800	1.438
	2	5.222	0.944
	3	4.889	0.889
	4	5.000	1.125
	5	4.571	1.071
	6	4.778	1.007
	7	4.889	0.868
	8	4.714	1.200
2. กระบวนการ			
2.1 การบริหารและการ จัดการ	1	4.778	1.007
	2	5.063	0.969
	3	4.778	1.007
	4	5.111	0.868
	5	5.083	1.313
	6	5.000	1.146
	7	5.286	1.125
	8	5.313	1.031
	9	5.000	1.125
	10	5.083	1.333
	11	5.400	1.314

ตาราง 27 (ต่อ)

คุณลักษณะที่จะประเมิน	ข้อที่	Mdn.	I.R.
2.1 การบริหารและ การจัดการ (ต่อ)	12	5.000	1.146
	13	4.857	1.143
	14	4.417	1.771
	15	5.286	1.125
	16	4.800	1.513
	17	4.813	1.031
	18	5.143	1.143
2.2 การเรียนการสอน	1	5.000	1.125
	2	4.714	1.125
	3	4.857	1.143
	4	5.143	1.143
	5	5.083	1.333
	6	5.000	1.146
	7	4.938	0.990
	8	4.800	1.438
	9	5.188	1.031
	10	5.063	0.969
	11	5.188	1.031
	12	4.938	0.990
	13	5.143	1.143
	14	4.857	1.204
	15	5.063	0.969

ตาราง 27 (ต่อ)

คุณลักษณะที่จะประเมิน	ข้อที่	Man.	I.R.
2.3 การวัดและ การประเมินผล	1	5.286	1.125
	2	4.857	1.310
	3	5.000	1.125
	4	4.714	1.200
	5	4.778	1.007
	6	5.286	1.125
	7	5.083	1.333
2.4 การนิเทศ	1	4.857	1.143
	2	4.800	1.513
	3	5.000	1.125
	4	5.083	1.333
	5	5.000	1.46

ตาราง 28 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ใช้ในการกำหนดสภาพการณ์
ที่ควรจะเป็นของการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

ส่วนของแบบสอบถาม	ค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่น (α)
1. ปัจจัยเบื้องต้น	0.953
1.1 นักเรียน	0.851
1.2 ครู	0.903
1.3 วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	0.902
1.4 งบประมาณ	0.778
2. กระบวนการ	0.976
2.1 การบริหารและการจัดการ	0.961
2.2 การเรียนการสอน	0.953
2.3 การวัดและการประเมินผล	0.857
2.4 การนิเทศ	0.881
ทั้งหมด	0.982

ตาราง 29 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ใช้ในการกำหนดสภาพการณ์
ที่เป็นอยู่ของการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

ส่วนของแบบสอบถาม	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α)
1. ปัจจัยเบื้องต้น	.895
1.1 นักเรียน	.745
1.2 ครู	.840
1.3 วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	.877
1.4 งบประมาณ	.759
2. กระบวนการ	.949
2.1 การบริหารและการจัดการ	.899
2.2 การเรียนการสอน	.909
2.3 การวัดและการประเมินผล	.809
2.4 การนิเทศ	.922
ทั้งหมด	.958

ตาราง 30 การายเฉลี่ยและระดับสภาพการณ์ที่เป็นจริงของความสำเร็จในความเป็นไทย
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

ข้อ	ข้อความ	สภาพการณ์ที่เป็นจริง	
		$\bar{X}$	ระดับ
1	ข้าพเจ้าพอใจที่จะร้องเพลงชาติไทย	4.845	มากที่สุด
2	ถ้าเพื่อนรักของข้าพเจ้าได้รับการคัดเลือกเป็นทหาร ข้าพเจ้าจะรู้สึกดีใจ	4.468	มากที่สุด
3	ข้าพเจ้าเชื่อว่าหน่วยงานของรัฐบาล ยื่นมือมา ช่วยเหลือประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยความห่วงใยถึงความทุกข์สุขของราษฎร	4.525	มากที่สุด
4	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการบริหารราชการทุกหน่วย ต่างก็มี ความหวังดีต่อประเทศ	4.396	มาก
5	ถ้าข้าพเจ้ามีสิทธิ์ในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ข้าพเจ้ามีความเต็มใจที่จะไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ผู้แทนราษฎรทันที	4.843	มากที่สุด
6	ข้าพเจ้าภูมิใจที่ประเทศไทยมีภาษาพูด และตัวอักษร เป็นของตัวเอง	4.869	มากที่สุด
7	ข้าพเจ้าพอใจที่จะแสดงความเคารพต่อธงชาติไทย	4.744	มากที่สุด
8	ข้าพเจ้ายินดีให้ความช่วยเหลือต่อหน่วยงาน ราชการตามที่ข้าพเจ้าสามารถจะทำได้	4.599	มากที่สุด
9	ข้าพเจ้าเชื่อว่าสถาบันการศึกษาในประเทศไทย มีความสามารถที่จะอบรมสั่งสอนให้เยาวชนไทย มีความรู้ความสามารถ	4.657	มากที่สุด

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	สภาพการณ์ที่เป็นจริง	
		$\bar{X}$	ระดับ
10	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะเสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาลตามกฎหมาย	4.698	มากที่สุด
11	ข้าพเจ้าเคารพต่อกฎหมายอย่างเคร่งครัด	4.587	มากที่สุด
12	ข้าพเจ้าอยากให้เยาวชนไทยทุกคนได้รับการศึกษาวิชาสามัญอย่างน้อยถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	4.428	มาก
13	ข้าพเจ้าพอใจในการปกครองแบบประชาธิปไตย	4.783	มากที่สุด
14	ข้าพเจ้ายินดีที่จะช่วยแนะนำชักชวนไม่ให้คนอื่นเลิยงภาษีอากร	4.233	มาก
15	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการเสียภาษีอากรตามกฎหมายเท่ากับช่วยกันพัฒนาประเทศของเราไปด้วย	4.709	มากที่สุด
16	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจ ถ้าได้ข่าวว่าประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎรน้อย	4.479	มาก
17	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะทำหน้าที่ป้องกันประเทศให้พ้นภัยทาง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ	4.548	มากที่สุด
18	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะสละสองคู่แถมความผิปกติ อันจะเป็นภัยต่อบ้านเมือง แล้วรายงานให้เจ้าหน้าที่ทราบ	4.481	มาก
19	ข้าพเจ้ามีความภูมิใจในชาติไทยเป็นอย่างยิ่ง	4.756	มากที่สุด
20	ข้าพเจ้าภูมิใจที่ได้รับการศึกษาวิชาสามัญ จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	4.735	มากที่สุด

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	สภาพการณ์ที่เป็นจริง	
		$\bar{X}$	ระดับ
21	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการมีส่วนร่วมสำคัญในการป้องกันประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง	4.797	มากที่สุด
22	ขามทหารต้องทำการรบเพื่อป้องกันประเทศข้าพเจ้าขอเอาใจช่วยอย่างเต็มที่	4.701	มากที่สุด
23	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการเรียนภาษาไทยจะทำให้การค้นคว้าหาความรู้ในการประกอบอาชีพกว้างขวางขึ้น	4.271	มาก
24	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมืองจะทำให้บ้านเมืองมีระเบียบ	4.785	มากที่สุด
25	ข้าพเจ้าภูมิใจที่ชาติไทยมีกฎหมายอย่างรัดกุม	4.373	มาก
26	ข้าพเจ้าภูมิใจที่ข้าราชการหลายหน่วยงานออกเยี่ยมคูทุกข์สุขของประชาชนเสมอ	4.534	มากที่สุด
27	ข้าพเจ้าภูมิใจที่ชาติไทยเป็นชาติที่มีความเป็นเอกราชเป็นเวลาอันยาวนาน	4.802	มากที่สุด
28	ข้าพเจ้าพอใจที่จะหยุดทำความเคารพ เมื่อได้ยินการบรรเลงเพลงชาติไทย	4.531	มากที่สุด

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความแปรปรวน (S^2) ของสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น
ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

คุณลักษณะที่จะประเมิน	$\bar{X}$	S^2
1. ปัจจัยเบื้องต้น		
1.1 นักเรียน	3.488	0.294
1.2 ครู	3.707	0.280
1.3 วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.303	0.368
1.4 งบประมาณ	3.121	0.381
2. กระบวนการ		
2.1 การบริหารและการจัดการ	3.461	0.564
2.2 การเรียนการสอน	3.329	0.488
2.3 การวัดและการประเมินผล	3.486	0.485
2.4 การนิเทศ	3.420	0.666

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความแปรปรวน (S^2) ของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่
ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

คุณลักษณะที่จะประเมิน	$\bar{X}$	S^2
1. ปัจจัยเบื้องต้น		
1.1 นักเรียน	3.106	0.154
1.2 ครู	3.509	0.169
1.3 วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	2.868	0.314
1.4 งบประมาณ	2.770	0.271
2. กระบวนการ		
2.1 การบริหารและการจัดการ	3.173	0.274
2.2 การเรียนการสอน	3.067	0.274
2.3 การวัดและการประเมินผล	3.293	0.322
2.4 การนิเทศ	2.765	0.594

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความแปรปรวน (S^2) ของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่
ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ของจังหวัดยะลา

คุณลักษณะที่จะประเมิน	$\bar{X}$	S^2
1. ปัจจัยเบื้องต้น		
1.1 นักเรียน	3.052	0.205
1.2 ครู	3.404	0.196
1.3 วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	2.717	0.309
1.4 งบประมาณ	2.705	0.369
2. กระบวนการ		
2.1 การบริหารและการจัดการ	2.993	0.201
2.2 การเรียนการสอน	2.863	0.275
2.3 การวัดและการประเมินผล	3.260	0.337
2.4 การนิเทศ	2.739	0.716

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความแปรปรวน (S^2) ของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่
ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ของจังหวัดนราธิวาส

คุณลักษณะที่จะประเมิน	$\bar{X}$	S^2
1. ปัจจัยเบื้องต้น		
1.1 นักเรียน	3.142	0.126
1.2 ครู	3.413	0.086
1.3 วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	2.897	0.188
1.4 งบประมาณ	2.921	0.245
2. กระบวนการ		
2.1 การบริหารและการจัดการ	3.143	0.170
2.2 การเรียนการสอน	3.078	0.096
2.3 การวัดและการประเมินผล	3.276	0.186
2.4 การนิเทศ	2.847	0.446

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความแปรปรวน (S^2) ของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่
ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ของจังหวัดสตูล

คุณลักษณะที่จะประเมิน	$\bar{X}$	S^2
1. ปัจจัยเบื้องต้น		
1.1 นักเรียน	3.215	0.054
1.2 ครู	3.500	0.112
1.3 วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	2.775	0.144
1.4 งบประมาณ	2.704	0.181
2. กระบวนการ		
2.1 การบริหารและการจัดการ	3.041	0.101
2.2 การเรียนการสอน	3.058	0.122
2.3 การวัดและการประเมินผล	3.195	0.203
2.4 การนิเทศ	2.807	0.434

ตาราง 36 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความแปรปรวน (S^2) ของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่
ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ของจังหวัดปัตตานี

คุณลักษณะที่จะประเมิน	$\bar{X}$	S^2
1. ปัจจัยเบื้องต้น		
1.1 นักเรียน	3.076	0.180
1.2 ครู	3.588	0.199
1.3 วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	2.909	0.149
1.4 งบประมาณ	2.765	0.271
2. กระบวนการ		
2.1 การบริหารและการจัดการ	3.302	0.373
2.2 การเรียนการสอน	3.146	0.375
2.3 การวัดและการประเมินผล	3.347	0.410
2.4 การนิเทศ	2.731	0.672

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายสนั่น สิทธิวัง

ปีเกิด พ.ศ. 2479

สถานที่เกิด ตำบลวัง อำเภอทาดานะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2486 - 2489 โรงเรียนประชาบาลวัดอัมพวาต อำเภอทาดานะ
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใ้รับวุฒิ ป.4
- พ.ศ. 2490 - 2496 โรงเรียนประสงคสาระวิทยา อำเภอทาดานะ
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใ้รับวุฒิ ม.6
- พ.ศ. 2497 โรงเรียนฝึกหัดครูสงขลา ใ้รับวุฒิ ประโยคครูมูล (ป.)
- พ.ศ. 2499 - 2501 เรียนควยตนเองโดยการสมัครสอบ ใ้รับวุฒิ
ประโยคครูพิเศษประถม (พ.ป.)
- พ.ศ. 2502 - 2503 เรียนควยตนเองโดยการสมัครสอบ ใ้รับวุฒิ
ประโยคครูพิเศษมัธยม (พ.ม.)
- พ.ศ. 2506 - 2507 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ใ้รับวุฒิ กศ.บ.
(คณิตศาสตร์)
- พ.ศ. 2511 - 2512 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ใ้รับวุฒิ กศ.ม.
(การวัดผลการศึกษา)
- พ.ศ. 2495 สอบใ้ประโยคธรรมศึกษาชั้นตรี
- พ.ศ. 2496 สอบใ้ประโยคธรรมศึกษาชั้นโท
- พ.ศ. 2501 สอบใ้ประโยคธรรมศึกษาชั้นเอก

ประวัติการบริหาร

- พ.ศ. 2498 - 2508 ครูกรมสามัญศึกษา อำเภอตาชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- พ.ศ. 2508 - 2514 ศึกษาในเทศก ภาคศึกษา 3 สงขลา
- พ.ศ. 2514 - 2517 อาจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษา สงขลา
- พ.ศ. 2517 - 2519 อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
- พ.ศ. 2519 - ปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วิทยาเขตสงขลา

การประเมินโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ในเขตการศึกษา 2

บทคัดย่อ

ของ

สนั่น สิริวิวัจ

เสนอขอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิ

กันยายน 2530

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินผลผลิตของการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในด้านความสำนึกในความเป็นไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา และประเมินความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็นของปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สอนวิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 2

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ทำการกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินโดยให้ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 เป็นผู้กำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินความสำนึกในความเป็นไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา และให้ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นผู้กำหนดระดับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น ในการจัดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ตอนที่ 2 ประเมินความสำนึกในความเป็นไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประเมินสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กล่าวแล้วในตอนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 566 คน และครูใหญ่ หัวหน้าครูและครูผู้สอนจำนวน 177 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถามความสำนึกในความเป็นไทย แบบทดสอบวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา และแบบสอบถามสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ t-test ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 มีความสำนึกในความเป็นไทยอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ทุกจังหวัด

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ในเขตการศึกษา 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาอยู่ในระดับ
สูงกว่าเกณฑ์ทุกจังหวัด

3. ความสอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น
ปรากฏผลดังนี้

3.1 สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของปัจจัยเบื้องต้นในค่านักเรียน วัสดุอุปกรณ์
และงบประมาณ ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น แต่ในด้านครู สอดคล้องกับ
สภาพการณ์ที่ควรจะเป็น

3.2 สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของกระบวนการในด้านการบริหารและการจัดการ
กับการนิเทศ ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น แต่ในด้านการสอนกับการวัดและ
การประเมินผลสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น

THE EVALUATION OF THE LOWER AND HIGHER ISLAMIC
PRIVATE SCHOOLS IN EDUCATIONAL REGION II

AN ABSTRACT

BY

SANAN SITTIWANG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Doctor of Education degree
at Srinakharinwirot University

September 1987

The main purpose of this research was to evaluate the products of the lower and higher Islamic private schools in educational region II concerning the sense of being Thai, achievement in Thai language and social studies as well as to evaluate the contingency between the actual and the expected fundamental factors and the procedure of school management.

The research procedure was divided into two steps - first step the criteria for the evaluation was established by the school teachers and the local educational administrators. Both of these groups of personnel were asked to set up the criterion for evaluating the sense of being Thai and the achievement of Thai language and social studies. Only the local educational administrators were asked to set up the level of the expected conditions in order to evaluate the contingency between the actual and the expected conditions of the lower and higher Islamic private schools in educational region II. The second step were the comparison between the scores of the sense of being Thai, the achievement scores of Thai language and of social studies, the scores of actual conditions and the criteria mentioned in the first step. Five hundred and sixty - six of Mathayom Suksa VI students in the academic years 1986 and one hundred and seventy - seven local educational administrators were as samples. Questionnaires

and tests were used for collecting data. All data were analyzed on content analysis mean, standard deviation, and t-test. The research findings were as follow :

1. The sense of being Thai of Mathayom Suksa VI students in the Islamic lower and higher private schools in educational region II were above the criterion in every province.

2. The achievement in Thai language and social studies of these students were above the criterion in every province.

3. The contingency between the actual and the expected conditions were found in two aspects :

- 3.1 The actual conditions of input concerning students, materials, and budgets were not contingent to the expected ones, but the actual conditions concerning schools teachers and the expected ones were contingent.

- 3.2 The actual conditions of process concerning administration and supervision were not contingent to the expected conditions. Mean while the actual conditions of the process of instruction and measurement and evaluation were contingent to the expected ones.